

@ebsoorgtr

EBSO HABER

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

EYLÜL 2019

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

EBSO EKONOMİ ZİRVESİ

@ebsoorgtr

#ebsoekonomizirvesi

Yorgancılar
gündeme
damga vurdu:

TEK ÇARE ÜRETİM

Ege Endüstri

Kemalpaşa Cad. No:280
35060, Pınarbaşı – İZMİR, TURKEY
P: +90 232 491 14 00
www.egeendustri.com.tr

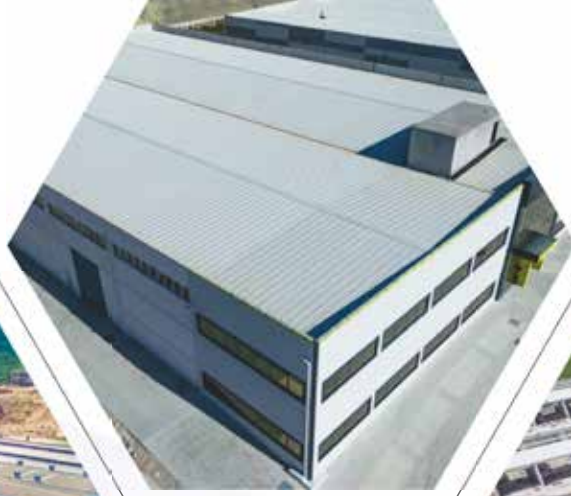

- facebook.com/egeendustri
- twitter.com/egeendustri
- linkedin.com/egeendustri
- info@egeendustri.com.tr

MAViTAS

PREFABRİK A.Ş.

Kemalpaşa O.S.B. Mah.
İzmir - Ankara Asfaltı Cad. No:5/2
Kemalpaşa - İZMİR / TÜRKİYE

www.mavitasprefabrik.com.tr

0 232 877 2000

EYLÜL GÜNDEMİ

EYLÜL 2019

Yıl : 36
Sayı : 424

Sahibi

Ege Bölgesi Sanayi Odası adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ender YORGANCILAR

Sorumlu Müdür

Mustafa KALYONCU
Genel Sekreter

Yayın Kurulu

Muhsin DÖNMEZ
Ateş İlyas DEMİRKALKAN
Metin AKDAŞ

Yayın Sorumlusu

Mehmet Ali SÜTLÜ

Yönetim Yeri

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Cumhuriyet Bulvarı
No: 63 - İZMİR
Tel : (0 232) 455 29 00
Faks : (0 232) 425 36 35
www.ebso.org.tr

Reklam Rezervasyon

Mehmet Ali SÜTLÜ
(0232) 455 29 68

Grafik - Baskı Öncesi

teknofset

Baskı

teknofset mat. san. tic. ltd. şti.
5632 sokak no: 26 çamdibi / izmir
tel : 232 458 58 09
faks : 232 458 54 04

EBSOHABER, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın aylık kurumsal yayın organıdır. EBSOHABER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazılar aksi belirtilmedikçe EBSO'nun resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda ifade edilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Yerel süreli yayın
Baskı Tarihi: 30 Eylül 2019

4	Üretim yoksa, kalkınmak hayaldir	52	Sanayicinin gündemi ekonomi
6	Tek çare üretmek	64	Ticaret savaşları küresel ekonomiyi etkiliyor
12	EBSO İzmirli sanayiye Afrika kapılarını açıyor	67	EİB'de ihracatta Ağustos bereketi
10	'Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi' ile 30 milyar dolar Türkiye'de kalacak	70	Sanayi üretimi yıllıkta azaldı, aylıkta arttı
14	Yorgancılar'dan ekonomi uyarıları	74	Cari denge Temmuz'da 1.16 milyar dolar fazla verdi
20	Sanayiye 5 aylık gelişim stratejisi	78	Bütçe, Ağustos'ta 576.3 milyon lira fazla verdi
24	Yazılımda ve mekatronikte uzman üniversitelerimiz olmalı	80	Temel ekonomik göstergeler
28	İED'de Dünya ile 88. buluşma		
31	88. İEF'de EBSO standı yatırımcıların odağı oldu		
32	İş dünyasının gündemi yeni pazar arayışı		
39	Yerli üretimde öncelikli ürün listesi yayımlandı		
46	Esen'den Meclis temennileri		
48	Yorgancılar'dan alternatif pazar önerisi		

Kapak

Ege Bölgesi Sanayi Odası Ekonomi Zirvesi'nde gündeme damga vuran konuşmayı yapan Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, "Üretmekten başka çaremiz yok. Üretim olmazsa kalkınmak hayaldir" dedi.

Dünya hızla değişiyor. Artık büyük olan küçüğü alt edemiyor. Hızlı olan yavaş olanı alt ediyor.

Rupert Murdoch

Reklam ajansları, ne kadar yaratıcı olurlarsa olsunlar, doğaları gereği giderek rutinleşen ve yavaşlayan organizasyonlara dönüşürler. Oysa reklamverenler sonu bitmek bilmeyen toplantılar ve uzun yaratıcı süreçlerden çok acil çözümlere ihtiyaç duymaktadır.

**Sizin de basit ve hızlı çözümlere ihtiyacınız varsa,
bize ihtiyacınız var demektir.**

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
info@teknofset.com
www.teknofset.com

BAŞKAN

Ender YORGANCILAR

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

ender.yorgancilar@ebso.org.tr

@EYorgancilar

ÜRETİM YOKSA, KALKINMAK HAYALDİR

Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak, etkinliklerimizle Eylül ayına çok hızlı girdik.

“Yeni Küresel Sistemde Riskler ve Fırsatlar” ana temalı Ekonomi Zirvemiz ve “Afrika Pazarı” temalı Meslek Komiteleri Ortak Toplantımız ile amacımız; üyelerimizi mevcut durumdaki gelişmelerden haberdar etmek ve yeni pazarlarla kendine alternatif bir yol çizmesini, yeni stratejiler geliştirmesini sağlamaktır. Toplantılar sonrası, aldığımız olumlu tepkilerden büyük memnuniyet duyduk.

Açılış konuşmasını yaptığım Zirve’de öne çıkarmaya çalıştığım husus; yeni küresel sistemde soruların aynı ama cevapların değiştiği, yeni yaklaşımlarla birlikte dünyanın farklı bir yöne gittiği, batıdan doğuya kayan üretim ile ticaretin nasıl yön değiştirdiği, küresel ekonomide daralan ticaret ve üretim yapısının yeni pazar arayışlarını öne çıkardığını, Türkiye’nin böyle bir dönüşüm içinde üretim potansiyelinin güçlü ama altyapısının zayıf olduğunu, bunu güçlendirmek için de Eğitim 4.0’ın ivedilikle gereklerinin yapılması gerektiğini verilerle, slaytlarla anlatmaya çalıştım.

Dünya farklı bir yöne doğru yol alırken, bizler de bu farkındalıkla bazı alışkanlıklarımızı değiştirmek zorundayız dedim ve 40 bin dolar kişi başı gelire sahip Japonya’dan bir işadaminin, 9 bin 311 dolar kişi başı gelire sahip biz Türkler için söylediği; “Siz Türkler mütevazı yaşamıyorsunuz. Daha sonra borç batağına giriyorsunuz. Ben işadımıyım sıradan evim, arabam var. Sizde böyle değil.. diye başlayan ve **Üretemediğiniz taktirde, sadece tüketici olarak kalırsınız.**” anektodunu paylaştım.

Bugün şartlar üretmek ve yatırım yapmak için zorlaşsa da, maliyetler katlansa da, üretmekten başka şansımız yok, dedim. Çünkü, **Üretim Yoksa, Kalkınmak Hayaldir.** Çünkü, Mevlana’nın söylediği gibi **“Yapraksız Kaldın Diye Gövdeni Kestirme. Zira, Bu İşin Baharı Var.”**

Evet, Bakanlıklarımız da bunun farkında ve ciddi

çalışma içindeler.

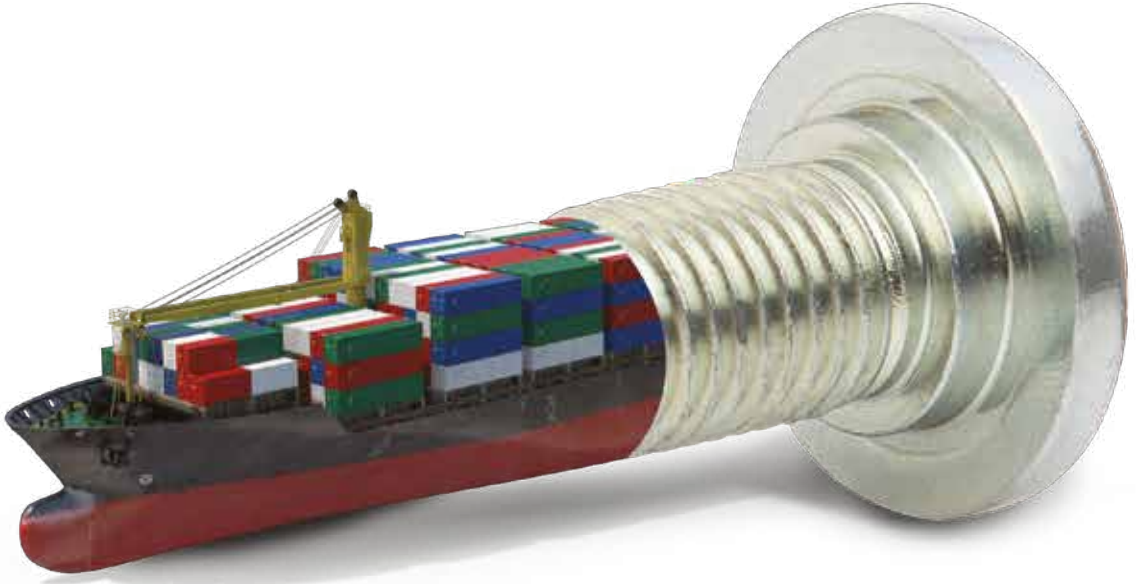
Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa Varank, **2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi**’ni açıkladı. Sanayi 4.0 sürecinde üretimdeki dönüşümün farkındalığı ile “Teknoloji odaklı sanayi hamlesinin başlatılacağı ve 300’den fazla ürün grubunun Türkiye’de üretileceği, 2023’e kadar en az 10 Turcorn” hedeflerini kamuoyu ile paylaştı. Dijital dönüşüme hız verecek söz konusu stratejilerin, kağıt üstünde kalmaması en büyük dileğimizdir.

Bir diğer açıklama Ticaret Bakanımız Sayın Ruhsar Pekcan’dan geldi. Küresel ticaretin daraldığı bir süreçte paylaşılan, **İhracat Ana Planı**’nı ve içeriğindeki **17 hedef pazar ile 5 hedef sektör** yaklaşımını çok önemsiyorum. En büyük pazarımız başta Almanya olmak üzere AB ekonomisi küçülmeye devam ederken; verilecek destekler ile ihracat alternatif rotasını bulacak, katma değeri daha yüksek ürün ihracatı artarken, ihracat pazarlarımızda da genişleme mümkün olacaktır. Ancak, her platformda altını çizdiğim **ticari müşavir kadrolarımızın** özellikle söz konusu hedef ülkelerde hiç yoksa mutlaka istihdam edilmesi, varsa sayısının artırılması ve daha etkin performans göstermesi sağlanmalıdır. İhracat Ana Planı’nın başarıya ulaşması için Sayın Bakan, bu konuyu dikkatle takip etmelidir.

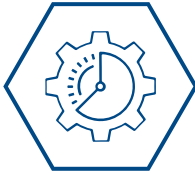
Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak; içinde bulunduğumuz zorlu sürece girmeden, çok daha öncesinde ihracatın önemini vurgulamış ve yeni ihracat pazarları ve e-ticaret için ısrarla üyelerimize farkındalık oluşturmaya çalışmıştık. Meslek Komiteleri Ortak Toplantımızın gündemini bu yönde belirlememizin ana sebebi de budur. Sahip olduğu nüfus, artan orta gelir ve tüketim açısından Afrika pazarını tanıtmak istedik. Bu açıdan oldukça faydalı bir toplantı gerçekleştirdik. Güney Afrika Fahri Başkonsolosumuz ve Odamız Geçmiş Dönem Başkanlarından Sayın Tamer Taşkın’a katkılarından ötürü teşekkürlerimi sunuyorum, ihracatla ilgili her türlü sorun için Odamızla iletişime geçmenizi rica ediyorum.

Ufukta Norm göründü!

Norm Holding; güçlü Ar-Ge ekibi ve gelişen ihracat faaliyetleriyle, sektörde sadece Türkiye'ye değil dünyaya değer katmaya devam ediyor.

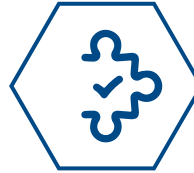
Çeşitlilik

Hız

Kalite

Çözüm

TEK ÇARE ÜRETMEK

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO), yeni ekonomi düzeni ile piyasaları küresel ve ulusal boyutlarıyla ele alan, reel sektör ve Türkiye'deki gelişmeleri geniş bir bakış açısıyla değerlendiren Ekonomi Zirvesi düzenledi. Zirve kapsamında, moderatörlük görevini üstlenen Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) İktisat Bölüm Başkanı Prof. Dr. Yaşar Uysal 'Yeni Küresel Sistemde Riskler ve Fırsatlar' konulu bir sunum gerçekleştirdi. Ayrıca zirvede İş Yatırım Uluslararası Piyasalar Direktörü Şant Manukyan 'Küresel Piyasalardaki Son Gelişmeler, Kripto Paraların Geleceği, Yeni Yatırım İmkanları', Ekonomi ve Strateji Danışmanlık Hizmetleri Başkanı Dr. Can Fuat Gürlesel de 'Yeni Sistemde Reel Sektör, Türkiye'deki Gelişmeler ve Beklentiler' konusunda katılımcıları bilgilendirdi.

Türkiye ekonomisinin yapısal reformlar olmadan büyüemeyeceğine dikkat çekilen zirvede, sanayinin de ciddi bir değişime, yeni bir yatırım ve üretim heyecanına, başarı hikayesine ihtiyacı olduğu vurgulandı.

Yeni ekonomi düzeni

Toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren Ege Bölgesi Sanayi

Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, ekonomide küresel ve ulusal bazdaki değişimlere dikkat çekti. Albert Einstein'in üniversitede iki yıl üst üste aynı sorularla sınav yapmasını eleştirenlere "Sorular aynı ama cevaplar değişti" demesini örnek gösteren Yorgancılar, "Dünya eskisi gibi değil. 1990'lı yıllarda ABD ve AB dünya ekonomisinde söz sahibi iken, bugün popüler ifade ile 'mekanın sahibi' el değiştiriyor ve Çin liderliği alıyor. ABD yüzde 22 olan payını yüzde 15'e, AB yüzde 27'lik payını yüzde 16'ya düşürüyor. Çin yüzde 4 olan payını yüzde 19'a artırıyor. Bugün ABD korumacılığı, Çin küreselleşmeyi savunuyor. Bu durumda ABD Başkanı Trump kendince, haksız diyebilir miyiz? Buradan görüldüğü gibi herkes önce can, sonra canan diyor" dedi.

Ülkeler ve hatta kıtaların yeni ticari anlaşmalar yaptığını vurgulayan Yorgancılar, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Yeni nesil liderlerle krizlere açık bir küresel ekonomi söz konusu olmakta, değişen demografik yapı ile yaşlı nüfus oranındaki artış planları değiştirmekte, dijital para ile ticarete yeni ödeme sistemleri sorgulanmaktadır. Bu yaklaşımları doğru okumalı ve

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, "Şartlar üretmek ve yatırım yapmak için zorlaşsa da, maliyetler katlansa da üretmekten başka şansımız yok" dedi.

Kuzey Ren-Vestfalya'da Yeni Yatırım Fırsatları Avrupa'daki Yatırım Merkeziniz

Bir bölgeyi güçlü bir yatırım merkezi yapan en önemli şey; ekonomik güç, altyapı ve kültürel yaşam gibi faktörlerin mükemmel etkileşimidir. Bu bakımdan Kuzey Ren-Vestfalya birçok açıdan eşsizdir. Almanya'nın bu en kalabalık nüfusa sahip olan eyaletinin size sunduğu sayısız imkân ve koşullardan faydalanın. Hangi sektör veya proje için olursa olsun, yeni fırsatlar için ideal yatırım ortamını burada bulacaksınız. Yaklaşık 20.000 yabancı şirket tercihi metropol bölge Kuzey Ren-Vestfalya lehine kullandı. Bizimle iletişime geçin ve sizi de memnuniyetle bilgilendirelim. Bir One-Stop-Acentesi olarak yatırım projelerinizde size destek veriyoruz: www.nrwinvest.com

gereklerini yerine getirmeliyiz. Türkiye'nin şu anda yürürlükte olan 20 tane Serbest Ticaret Anlaşması bulunuyor. Bunların arttırılması gerekiyor. Bununla birlikte, ülkemizin Büyükelçilik ve Ticaret Müşavirliği sayısında da ivme yakalaması şarttır. Örneğin; Almanya'nın sadece Çin'de bulunan ticaret müşavirliklerinin sayısı bile çarpıcı bir şekilde fazlayken, Türkiye'nin yurtdışındaki toplam Büyükelçilik ve ticaret müşavirlikleri sayısı ise yetersiz kalmaktadır. Çünkü tüm bu yaklaşımlar anlaşılmaya ve sorgulanmaya çalışılırken, bütünsel olarak bir de somut çıktısı ile karşı karşıyayız.”

Eğiticilerin eğitimi

Yorgancılar, 2015 yılında Sanayi 4.0 ile ilgili ülke genelinde farkındalık yaratmaya çalışanların başında gelen biri olarak 'Eğitim 4.0'ı sağlamadan Sanayi 4.0'a geçemezsin' dediğini hatırlatarak, eğiticilerin eğitiminden başlayarak tüm sistemi yenilemeliyiz” dedi.

Üretim vurgusu

Doğrudan yatırım iştahı azalan ve küçülen Türkiye'nin küresel ekonomiden aldığı payın

da yıllar itibari ile düştüğünü hatırlatan Başkan Yorgancılar “Böyle bir düzenin içinde Türkiye'yi küresel üretim ağında nasıl konumlandırabiliriz? Bunun da cevabını Dünya Ekonomik Forumu, hazırladığı bir raporun içinde veriyor. Lider ülkeler, yüksek potansiyelli ülkeler, geri kalmış ülkeler ve takip eden ülkeler olarak küresel üretim yapısını dörde ayırıyor. Türkiye ne yazık ki, takip eden ülkeler konumunda. Ve bu grubun en zayıf halkalarından biri... Türkiye özelinde şöyle de

bir dipnota yer veriliyor. Güçlü bir üretim altyapısı var ama potansiyeli düşük. Yani diyor ki; aslında temel sağlam ama yapılması gerekenler yapılmazsa istikrar sağlayamazsın. Tükettiğimiz kadar üretmeye gayret edelim. Şartlar üretmek ve yatırım yapmak için zorlaşsa da, maliyetler katlansa da üretmekten başka şansımız yok” dedi.

Geleceğe yönelik karar vermeliyiz

Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) İktisat Bölüm Başkanı Prof. Dr. Yaşar

Uysal da dünyanın kaotik bir süreçten geçtiğine değinerek şunları dile getirdi: “Neden böyle bir süreç var diye baktığımızda küreselleşmenin liderliğini yapan ülkelerin korumacılığın liderliğini yapmaya başladığını görüyoruz. Dünyada yönsüzlük süreci var. Türkiye’ye baktığımızda ise küçülen bir ekonomimiz, patlayan bir işsizliğimiz ve düşmeyen enflasyonumuz var. Hatta dünyanın en

Yaşar Uysal

Şant Manukyan

Can Fuat Gürlelel

uzun süre düşmeyen enflasyonuna sahibiz. Kurlardaki dalgalanma sürüyor. Yatırımsızlık sürecinde makine tesisat yatırımları sürekli geriliyor. Ve bunun yanında batık kredilerle de uğraşıyoruz. Ekonominin yanında hukuk ve eğitim sistemi ile ilgili de sıkıntılarımız mevcut. Ancak ümidi yeşertebilmek için bizim şunu görmemiz gerekiyor: Geleceğe ilişkin kararları verirken hep düne göre karar veriyoruz. Artık geleceği görüp, geleceğe yönelik kararlar vermeliyiz. Kendimizi geliştirip iyi ekiplerle çalışmalıyız.”

Döviz ve faizlere dikkat

İş Yatırım Uluslararası Piyasalar Direktörü Şant Manukyan ise yaptığı sunumda, kurdaki beklentilerin yılbaşında görüldüğünü ancak “kervan yolda düzülür” şeklinde sürekli kurların değiştiğine vurgu yaparak şunları söyledi:

“Bu yüzden uzun vadeli tahminler çok fazla tutmuyor. Ancak kurlarda yavaşlama beklentisi var. Kur tahminlerine baktığımızda bu senenin başında insanlar yükselen Euro bekliyorlardı. Ama hala Euro’da bir yükseliş söz konusu değil, ancak Dolar’da çok ciddi kuvvetlenme olacak. Euro’da artık yükseliş hareketine girecektir. Dünyada şu anda 13.5 trilyon dolarlık eksi getirili tahvil var. Bu ülkelerde 100 Euro’yu

bankaya yatırınca size daha azını geri veriyorlar. Bunun normale dönmesi mümkün değil. Merkez Bankaları eksi faizi 1’e kadar düşürebilir. Böyle olmasının birçok nedeni var. Gereğesi ne olursa olsun bu bir anomalidir. İnsanların ne kadar korktuğunu gösteriyor. Dünyadaki risk algısı çok değişti. Avrupa’ya baktığımız zaman borcun gayri safi milli hasılaya oranına baktığımızda oran yüzde 180’lerde dolaşiyor. Avrupa’daki borç krizi centilmence çözülmeyecektir. Avrupa’daki problemin temelinde Almanya’nın büyüme modeli var. Bu ülkenin 2000 yılından bu yana dış ticaret fazlası vermesinin nedeni Euro. Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde’ın önerilerinden bir tanesi de eksi faiz uygulamasıdır. Öyle bir adım görürseniz Avrupa kendini imha etme anlamında ciddi bir adım atmış olur. Gördüğümüz eksi faizler nakdin toplanmasına neden oluyor. Dünyada ciddi dolar likidite sıkışıklığı var. ABD Merkez Bankası (FED) rezerv düşürdü, yani elinde eskisi kadar para yok. FED faiz düşürmesine rağmen piyasada faiz artıyor, Merkez Bankalarının dolar talebi artıyor. FED müdahale etmezse yüksek dolar kuru göreceğiz. Ayrıca ABD’de büyüme yaşanıyor, en uzun süreli büyümeyle karşılaşıyoruz. Yatırımlar düşük ve verimlilik

artışı da hemen olmayacak. Eksi faizdeki trilyonlarca dolara rağmen gelişmekte olan ülkelere para yağmıyor. Spekülatif para girişleri olabilir ancak bu da tekneyi alıp götürecektir. Amerikan Doları rezerv para olduğu için değerli ve rezerv para olmaya devam ettiği sürece değerli olacak. Çin’de aşırı yatırım var ama bazıları gereksiz. Tüketime canlandırılması gerekir. O nedenle Çin’e fazla umut bağlanmamalı. Global ortamda faizler çok ciddi olarak yükselecek ve sert faiz yükselişleri olacak. Altın ve gümüş gibi değerleri ufak ufak portföyünüze alabilirsiniz. 2020’de global resesyon olabilir ancak kriz yılı değil.”

Kripto paranın geleceği

Dünyada dijital paranın artacağını söyleyen Şant Manukyan, kamu otoritesinin dijital paranın bütün hareketlerini takip edebileceğine dikkat çekti. Manukyan, devletlerin para basma hakkını bırakmayacağını belirtirken, “Dijital para değer kazanacak ama devletin dijital parası daha baskın olacak” öngörüsünde bulundu.

Krizler reel sektörü vuruyor

Ekonomi ve Strateji Danışmanlık Hizmetleri Başkanı Dr. Can Fuat Gürlelel de, küresel ve finansal krizde yurt içi ve yurt dışı siparişlerin küçülmesi nedeniyle

en fazla reel sektörün etkilendiğini vurguladı.

Türkiye ekonomisinin gidişatına ilişkin değerlendirmeler yapan Dr. Gürlesel, şu görüşleri ifade etti:

“Dünyada karşılıklı yavaşlama birbirini besliyor. Türkiye ekonomisine baktığımızda küresel gelişmeler nedeniyle ihracatımız zorlaşıyor. Fiyat baskısı devam edecek. İhracatımız önümüzdeki yıl da 1-2 milyar dolar artabilir, radikal artış olmaz. Ancak Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) parasal genişlemeye devam edeceğini açıklaması sevindiricidir, çünkü bundan pozitif yararlanabiliriz. Bu iklim önümüzdeki senenin sonuna kadar devam edecektir. Cari dengede fazla veriyoruz ama ekonomi küçüldüğü için ithalat talebi yok. Büyümede istenen tempoyu yakalayamadık. 2019 yılını eksi 1.5 gibi negatif büyümeyle kapatabiliriz. Borç çevirme oranı yüzde geçen yıl yüzde 140 iken bu yıl yüzde 230 oldu. Vade kısılıyor, daha fazla prim, daha fazla faiz ödüyoruz. Krediler büyümedi, geri dönmeyen krediler, takipteki alacaklar arttı. Bankalar yeni kredi verecek durumda değil. Ya sermaye artıracaklar ya da birleşecekler. 290 milyar liralık kredinin 210 milyar lirasını kullanan inşaat ve

enerji sektörünün döviz geliri yok. Bu tabloda kamu bankalara nasıl kaynak aktarır? Hükümetle bankaların bilek güreşi, yeniden yapılandırılmayı bekleyen kredileri de olumsuz etkiliyor. 2001 krizinde kredilerin çoğu TL idi, şimdi döviz. Matematiksel olarak iyileşme olsa bile hissedemeyiz.”

Dr. Gürlesel, dışarıdan kolay kolay finansmanın gelmeyeceği, ihracatın zorlaştığı, yatırımların zayıfladığı ve büyümeyi destekleyecek finansal ortamın olmadığı bir durumda büyümenin

de kolay olmayacağını ifade ederken, “Bu durumda Türkiye'nin hedeflediği yüzde 5 büyümeyi ne destekleyecek? Para politikası ve faiz indirimi... Merkez Bankası daha fazla faiz indirmeli. Ekim'de 2.5 puan faiz indirimi, 2020 yılı Ocak ayında da yeni bir politika olabilir. Ekonomide yüzde 3.5 büyüme hedefi daha makul gibi görünüyor. Ayrıca dış politikada da normalleşme olmalı. Çünkü gerginliklerin olduğu ortamda ihracat artmaz, kaynak gelmez” dedi.

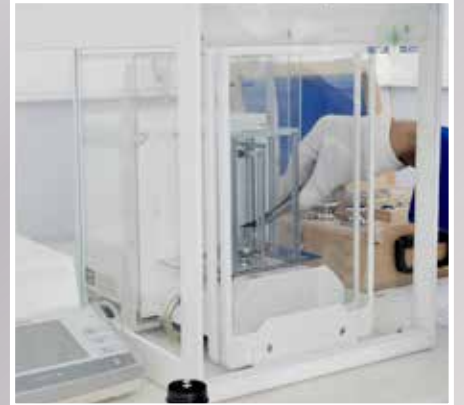

Kalibrasyon
TS EN ISO/IEC 17025
AB-0005-K

egemet®

KALİBRASYON-ÖLÇÜM MERKEZİ

- **Boyut** • **Sıcaklık** • **Nem** • **Basınç** • **Terazi** • **Kütle**
- **Sertlik** • **Kuvvet** • **Elektrik** • **Fiziko-Kimya**
- **Hacim** • **Vizkozite Cihazları** • **Yoğunluk Ölçer**
- **Zaman-Devir** • **Optik** • **Özel Kalibrasyonlar**

EBSO İzmirli sanayiciye Afrika kapılarını açıyor

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda (EBSO) 64 farklı sektörü kapsayan meslek komiteleri üyelerine yönelik "Afrika Pazarının Türkiye Açısından Önemi" başlıklı toplantı düzenlendi. Açılışını EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ın "Ekonomiye Küresel ve Ulusal Bakış" sunumuyla yaptığı toplantıda Gabon'un Ankara Büyükelçisi Jean Bernard Avouma, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Ankara Büyükelçiliği Birinci Katibi Tshepo Ranamane ve Güney Afrika Cumhuriyeti İzmir Fahri Başkonsolosu ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye - Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkanı Tamer Taşkın da birer sunum yaparak Afrika pazarının barındırdığı fırsatları anlattı.

Toplantının açılışında konuşan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "Ekonomiye Küresel ve Ulusal Bakış" başlığıyla yaptığı sunumunda ciddi değişim ve dönüşüm ekseninden geçen dünyada ticaret savaşları, ayrılıkçı siyasi görüşler ve korumacı politikaların dikkat çekici şekilde yükselişe geçtiğini belirterek, bu belirsizlik atmosferinde uluslararası işbirliği imkanları ve Türkiye'nin pazar ağının genişletilmesi konusuna dikkat çekti. ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşının Türkiye'yi yakından ilgilendirdiğini belirten Yorgancı-

lar, "ABD ile Çin, Japonya ile Kore arasında artan ticaret savaşları var. Kore Japonya'dan ithal ettiği robotları eğitimle birleştirip makine konusunda dünyada bir dev haline geldi. Kore'nin başarısının altında eğitim yatıyor. Biz de eğitim sistemini komple değiştirmeliyiz. Meslek liselerini güçlendirip köy enstitüleri ile birleştirerek verimli, piyasada ihtiyaç duyulan mesleklerde eleman yetiştirmeliyiz" dedi.

Dünyada 2020 yılında genel resesyona beklentisi olduğunu dile getiren Yorgancılar, "1990 yılında ABD'nin dünya ticaret hacminden aldığı pay yüzde 22 iken, AB'nin yüzde 27, Çin'in ise yüzde 4'tü. Bugün Çin'in aldığı pay yüzde 19'a çıktı. AB yüzde 16'ya indi, ABD ise yüzde 22'den 15'e düştü. Bu tablo ticaret savaşlarının neden çıktığının göstergesi. Yabancı yatırımcı, yatırım yapacağı ülkedeki riske ve imalat sanayi görünümüne bakar" diye konuştu.

"Yurtdışı seyahatlerinizi artırın"

Almanya'da üretim yavaşladığına dikkat çeken Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, özellikle otomotiv sektöründe iş yapan Türk yan sanayicileri, alternatif pazarların önemi konusunda uyardı. Almanya'daki durgunluktan Türkiye'nin

etkilenmesinin kaçınılmaz olduğunu belirten Yorgancılar, "Ürettiğiniz malı satabilmek önemli. Malı satarken hammadde ve yardımcı malzemeler açısından finans kaynaklarını da çeşitlendirmeniz gerekiyor. İhracat ve uzun vadeli kredilerle bunları çeşitlendirmelisiniz. Yurtdışında personel çalıştıran sanayicilerimizin sayısı az. Eğer biz seyahat edersek satacak bir şey buluruz. Yurtdışı seyahatlerini artırmamız lazım" dedi.

Global jeopolitik risklerin arttığını vurgulayan Yorgancılar, "Doğu Akdeniz'de doğalgaz arama süreciyle ortaya çıkan gerginlik ve ABD'nin S-400 konusundaki yaptırımını açıklığa kavuşmadı. Çelik ve alüminyum sektörlerinde ticaretin artması için ABD ile gümrük vergilerinin indirimi hakkında görüşmeler yapılıyor. Bu görüşmelerin iki ülke arasındaki 100 milyar dolarlık ticaret hedefine olumlu yansımaları umuyoruz. Hedef 17 ülkenin toplam ithalatında binde 5 olan payımızın yüzde 1'e yükseltilmesidir. İzmir'in ihracat yaptığı altı ülke ABD, Çin, Hindistan, Irak, İngiltere ve Rusya'dır. Hedef sektörler ise otomotiv, makine, kimya, elektronik ve gıda sektörleridir. Türkiye'nin 22 serbest ticaret anlaşması var. Bunun sayısını arttırmalıyız. Arttırsak ticaret yukarı doğru çıkar" diye konuştu.

Gabon'dan yatırımcılara davet

Gabon Ankara Büyükelçisi Jean Bernard Avouma ise ülkesindeki yatırım olanaklarına yönelik bir sunum yaparak, EBSO üyelerine iş fırsatları hakkında ayrıntılı bilgiler verdi. Avouma, "Gabon Cumhuriyeti, Orta Afrika ülkeleri ekonomik topluluğunun bir üyesidir. 250 milyon dolarlık bir yapıdır. 2 milyon nüfusumuz var. Zengin yer altı kaynaklarımız var. Altın ve petrol de çıkarıyoruz. Türkiye ile bazı Afrika ülkeleri arasında benzerlikler var. Bu ülkeler bağımsızlıklarını savaşarak kazanmışlardır. Hiç yanılma riski olmadan Gabon, birlikte yürümek için Türkiye'yi seçmiştir. Afrika kıtası dünyadaki doğal kaynakların yüzde 60'ına sahiptir. Ülkemizde istikrarlı bir siyasi ve ekonomik yapı ile güçlü kurumlar var. Gabon'da çekici iş imkanları bulunmaktadır Türk iş insanlarını Gabon pazarını incelemeye davet edebiliriz. İki ülke arasında karma komisyonlar düzenlenebilir" dedi.

"Birikim ve tecrübelerimizi paylaşalım"

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Ankara Büyükelçiliği Birinci Katibi Tshupo Ranamane de Türkiye'de üretilmiş mamul madde satışından ziyade daha çok Türk yatırımcıların Güney Afrika'da yatırım yaparak iş kurmasını istediklerini ve beklediklerini söyledi. Ranamane, "Karşılıklı birikim ve tecrübelerin paylaşılması için en uygun görünen ve işe başlamak için seçilebilecek sektörler, motor parçaları üretimi ve mücevherat üretimidir. Aynı zamanda Türkiye'nin muhasebe ve denetim konularında, bu alanlarda bir numara olan Güney Afrika'nın birikiminden yararlanabileceğini düşünüyoruz. Güney Afrika'nın yıllar içerisinde Türkiye'nin ticaret merkezleri olan İstanbul, Mersin ve İzmir'e üç başkonsolos

ataması, ülkemizin Türkiye ile ilişkilerine ne derecede ciddiyetle baktığının bir göstergesidir. Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti'nin arzusu, iki ülkenin insanların yaşantılarının daha üst düzeye çıkarma çabaları kapsamında ilişkilerin geliştiğine şahit olmaktır" diye konuştu

"Alternatif pazar: Afrika"

Güney Afrika Cumhuriyeti İzmir Fahri Başkonsolosu ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye - Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkanı Tamer Taşkın ise Afrika pazarlarının diğer ülke pazarlarının yerine geçecek bir pazar olmadığını vurgulayarak, ana pazarın Avrupa olduğunu, Afrika'nın ise ana pazarın yanında bir "alternatif" pazar olduğunu söyledi. Taşkın, "Afrika yeni bir potansiyeldir. Avrupa'ya kaybetmemeliyiz. Afrika'da büyüme arzusu olan ülkeler var. Birçok ülkedeki havaalanları Türk firmaları tarafından yapılıyor. Ama İzmir'in müteahhitlik hizmetlerinde uluslararası gücü sınırlı. Afrika'ya ihracat yapmayı kafaya koyup buna yönelik takımlar kurmalıyız" dedi.

Afrika ülkelerinden Türkiye'ye burslu olarak okumaya gelen çok sayıda öğrencinin olduğunu dile getiren Taşkın, "Afrika pazarına girmek için bu öğrencilerden yararlanmamız gerekiyor. Bu öğrencileri stajyer olarak veya kadrolu olarak işletmelerinize almanız durumunda, o ülkenin dilini ve kültürünü bilen bir

personeliniz olacaktır. Bu da pazara girişte firmanıza büyük bir avantaj sağlayacaktır" diye konuştu.

Seyahatlere devlet desteği

Ticaret Bakanlığı'nın fuarların yanı sıra Afrika'ya yapılan iş seyahatlerinin de belirli bir bölümünü teşvikler yoluyla karşıladığı bilgisini veren Taşkın, şöyle konuştu:

"Bu çok değerli destekten de muhakkak yararlanmamız gerekiyor. Bu noktada şunu da ifade etmek gerekiyor ki, bir Afrika ülkesine gittiğinizde o ülkenin komşularına da aynı seyahatiniz kapsamında ziyaretler gerçekleştirmeniz faydalı olacaktır. Çünkü 8-10 saat sürebilen ana seyahat masrafının yanında, komşu ülkeler arasında yapacağınız yol masrafı az oluyor. Dolayısıyla bir gidişte birkaç ülkede birden temasta bulunmakta büyük fayda var."

Yaptığı sunum ve verdiği bilgiler için Taşkın'a teşekkür eden EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar da, DEİK'in fonksiyonuna dikkat çekerek "Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, dünyanın 146 ülkesi için özel iş konseylerinden oluşan çok değerli bir kurum. Türkiye ekonomisinde üretim, katma değer, kayıtlı istihdam ve dış ticaret gibi alanlarda önemli ölçüde temsil yeteneğine sahip bir kuruluş olarak, sanayicilerimizin DEİK'e kaydolmasında ve yeni pazarlara açılmak noktasında DEİK'in desteğini almalarında büyük yarar görüyorum" ifadesini kullandı.

Yorgancılar'dan ekonomi uyarıları

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 2020'de küresel resesyon riski bulunduğunu belirterek, "Ticaret savaşları ve Brexit gibi meselelerden etkilenmemiz kaçınılmaz" dilerek reçeteyi "Yatırım, üretim ve ihracat" olarak sıraladı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, sanayicilerin küresel gelişmeleri ve bunların Türkiye ekonomisine yansımalarını dikkatle izleyerek üretim, yatırım, ihracat ve istihdam politikalarını şekillendirmeleri gerektiğini söyledi. Yorgancılar, Türkiye'nin üretim üssü olmasını ve dünya ticaretinden aldığı payın artırılmasını hedeflediklerini belirtirken, "Dünyada her evde bir Türk Malı olmalı. Dünya ticaretinden aldığımız payı artırdıkça ekonomimizdeki rakamlar da katlanır. Dünyadaki her uçakta bir Türk olursa bunu başarabiliriz" diye konuştu.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Türkiye'nin içinde bulunduğu zorlu koşullara rağmen üretmekten vazgeçmeyen, ülkenin kalkınması için elini taşın altından çekmeyen, risk almaktan çekinmeyen sanayicilerle güncel ekonomik gelişmeleri, sektörel konuları, talep ve beklentileri paylaşmak üzere EBSO çatısı altındaki 64 sektörü kapsayacak şekilde 4 ayrı grupta "Sektör Paylaşım Toplantıları" serisi düzenledi. EBSO Yönetim Kurulu Başkanı

Yorgancılar ile Başkan Yardımcıları İbrahim Gökçüoğlu ve Muhsin Dönmez'in yönettiği toplantılarda ayrıca Halkbank, Vakıfbank ve Ziraat Bankası bölge müdürleri bankacılık sektöründeki güncel gelişmelerle kamu bankalarının sanayiciye dönük hizmet ve desteklerini, İZFAŞ yöneticileri de İzmir'deki sektörel fuarların ekonomiyeye katkılarını ortaya koydu.

Küresel yangın

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, toplantıda "Ekonomiyeye Küresel ve Ulusal Bakış" sunumunda bir ufuk turu çizerken, uluslararası ilişkilerdeki sıcak atmosfere de dikkat çekti. Ekonomiyi ayrıntılı bir şekilde irdeleyen ve "Dünya bizi ilgilendiriyor" diyen Yorgancılar, ABD ile Çin, Japonya ile Güney Kore arasındaki ticaret savaşlarının olumsuz yansımalarını, Amerikan Merkez Bankası'nın (FED) faiz indirimi, başta İran kaynaklı olmak üzere siyasi ve jeopolitik gerilimlerin artması, İngiltere'de yeni başbakan Boris Johnson ile anlaşmasız Brexit olasılığı, AB'de özellikle İtalya ve Almanya ekonomisinde sorunların

artması, Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Mario Draghi'nin imalat sanayinin kötüleştiğine ilişkin vurgusu, Arjantin krizinin gelişmekte olan ülkelere yönelik baskısı, Hong-Kong ile Çin, Pakistan ile Hindistan arasındaki gerilim ve 2020 yılında küresel resesyon beklentilerinin etkilerini gündeme getirdi.

Yeni savaş alanı ekonomi

ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşının köklerine inen Yorgancılar, "Savaşlar artık parayla oluyor. Japonya'dan robot ithal eden Güney Kore şimdi Japonya'nın en büyük rakibi konumuna geldi. 1990 yılında ABD küresel ekonomiden yüzde 22 pay alırken Çin'in payı yüzde 4 civarındaydı. AB yüzde 27, Japonya yüzde 9, Hindistan yüzde 4, diğer gelişmekte olan ülkeler yüzde 16 pay alıyordu. 2019 yılına gelindiğinde IMF tahminlerine göre ABD'nin payı yüzde 15'e düşerken, Çin yüzde 19'a çıktı. AB'nin payı yüzde 16'ya, Japonya'nın payı yüzde 4'e gerileyecek. Buna karşılık Hindistan'ın payı yüzde 8'e, diğer gelişmekte olan ülkelerin payı ise yüzde 24'e çıkacak" değerlendirmesini yaptı.

Ticaret hacmi düşüyor

Ender Yorgancılar, küresel ticaretin de daraldığını, 2017 yılında 121.1 olan endeksin 2018 yılında 125.1'e yükselmesine rağmen 2019 yılı 2'nci çeyreğinde 121.8'e gerilediğini belirtirken, buna Baltık Kuru Yük Endeksi'nin geçen yılki 1.339 değerinden bu yılın Ocak-Temmuz döneminde 1.045 değerine gerilemesini de örnek gösterdi.

Küresel doğrudan yatırımların da gerilediğini anlatan Ender Yorgancılar, 2016 yılında 2 trilyon 480 milyar dolar olan küresel doğrudan yatırımların 2017 yılında 2 trilyon 85 milyar dolara, 2018 yılında ise 1 trilyon 72 milyar dolara düştüğünü bilgisini verdi. Yorgancılar, "Küresel İmalat Sanayinin (PMI) görünümü

Enerjide zam şampiyonuyuz

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, ekonomi sunumunda enerjiye özel bir önem verdi. 2003-2019 döneminde OECD ülkeleri arasında enerji fiyat artışında Türkiye'nin ilk sırada yer aldığını belirten Yorgancılar, "Enerji maliyetleri artmaya devam ediyor. Son bir yılda sanayicinin kullandığı elektrikteki fiyat artışı yüzde 100.8, doğalgazdaki fiyat artışı yüzde 118.3'ü buldu" dedi.

Reel sektör için önemli verilerde hala istenilen iyileşmenin sağlanmadığı, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) gibi ek bir maliyetin de yüklendiği ortamda Temmuz ayı başından itibaren sanayicinin kullandığı elektrige yapılan yüzde 15 ve Ağustos ayı başında doğalgaza yüzde 13.73 oranındaki zamları anlamının mümkün olmadığını belirten Yorgancılar, "Geçen seneden bu yana yüzde 100.8 oranında elektrik zammına, yüzde 118.3 artan doğalgaz zamlarını ve hammadde fiyatlarının artışını da eklediğimizde sanayici bu maliyetlerle ne kadar devam edebilir ki?" sorusunu sordu.

Ender Yorgancılar, OECD Enerji Endeksi'ne göre, 2003-2019 döneminde Türkiye enerji fiyatları artışında zam şampiyonu olurken rekabet halinde olduğu ülkelerin ortalamasının altında kaldığına dikkat çekerken, "Sanayicinin batması, sadece bir sanayicinin iflası ile sınırlı değil. Bir sanayici tedarikçisinden tedarikçisinin ailesine, çalışanından onların ailesine, iş ortaklarına, devletin vergi kazancına kadar çok ciddi bir zincir etkiye sahiptir" diye konuştu.

de zayıf. Küresel PMI 2015 yılında 51.2 iken 2016 yılında 51'e geriledi. 2017 yılında 53.1 değerini alan endeks, 2018 yılında 52.9 oldu. Bu yılın 7 aylık dönemindeki değer ise 50.1. Euro Bölgesi PMI verisi 2015 yılında 52.2, 2016 yılında 52.6, 2017 yılında

57.4, 2018 yılında 55.0 olurken yine bu yılın 7 aylık döneminde ise 48.1'e geriledi. Gelişmekte olan ülkelerdeki değerler sırasıyla 49.7, 50.7, 51.7, 51.2 ve 51 oldu. Türkiye'de 2015 yılında 49.6 olan PMI, 2016 yılında 48.8'e gerilerken 2017 yılında

52.8'e yükseldi. 2018 PMI verisi 48.0 olurken, bu yılın 7 aylık döneminde 46.4'e geriledi. Ekonomik ilişkilerimizin en yoğun olduğu Almanya'da PMI verisi 2015 yılında 52.1 iken 2016 yılında 53.2, 2017 yılında 59.4, 2018 yılında 56.1 ve 2019'un 7 aylık döneminde 45.5 olarak kayıtlara geçti" diye konuştu.

Pazarlama ve finans

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Türkiye'nin en büyük dış ticaret partneri konumundaki Almanya'nın 2018'in son 2 çeyreğinden itibaren zor günler yaşadığını, PMI endeksinin 2018'deki 56.1 değerinden bu yılın ikinci çeyreğinde 44.6'ya gerilediğini belirtirken, "Otomotiv, beyaz eşya ve dayanıklı tüketim malları sektörlerindeki bozulmalar Almanya ekonomisini en çok etkileyen kalemler olarak dikkati çekiyor. ABD-Çin ticaret savaşları ve Brexit gibi meseleler de Almanya ekonomisini kötü etkiliyor. Bunlardan bizim de etkilenmemiz kaçınılmaz. Almanya, Türkiye'den Eylül ayına ilişkin siparişlerini Kasım'a uzattı, ayrıca miktarlarda da düşüş var. Almanya'ya ihracatımız 2019'un Ocak-Haziran döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 8 milyar 223 milyon dolardan 7 milyar 694 milyar dolara gerileyerek yüzde 6.4, İngiltere'ye ihracatımız

Finansman ve sektörel fuar önerileri

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın sektör paylaşım toplantılarına katılan kamu bankalarının İzmir'deki bölge müdürleri ile İZFAŞ temsilcileri de sanayicileri krediler ve sektörel fuarlar hakkında bilgilendirdi.

Vakıfbank İzmir 1. Bölge Müdürü Tuna Turgut, Halkbank Ege 1. Bölge Koordinatörü Rifat Ertuğrul Koç, Ziraat Bankası İzmir 1. Bölge Yöneticisi Süleyman Yalçın ve Girişimci Satış Yönetimi Bölüm Başkanı Altay Özokur, yaptıkları sunumlarda kamu bankalarının sanayicilere yönelik kredi destekleriyle reel sektörün güçlenmesi yolundaki hizmetlerini anlattı. Üç kamu bankasının ortaklığında hayata geçirilen İleri, Verimli, Milli Endüstri (İVME) finansman paketinin avantajlarını gündeme getiren, Kredi Garanti Fonu (KGF) destekli kredileri, TOBB ve Odaların desteğiyle verilen Can Suyu ile Nefes kredi uygulamalarını anlatan kamu bankalarının müdürleri, ödemesiz dönemli, uygun faizli nakdi ve gayrinakdi kredilerle reel sektörün yanında olduklarını vurguladı. Kamu bankalarının müdürleri, "Türk ekonomisine güveniyoruz. Kamu bankaları son dönemde kredide pozitif ayrıştı. Ancak işlevimiz sadece kredi vermek değil. Aynı zamanda proje danışmanlığı yapıyoruz. Firmaya özel uygulamalarımız var. Bizler bu ülkenin kaynaklarıyla var olan kurumlarız. Karımızı da Hazine'ye aktarmıyoruz, yeniden kredi olarak dağıtmak üzere bünyemizde tutuyoruz. Portföyünüzde mutlaka bir kamu bankası bulundurun" önerilerini yaptı.

İZFAŞ Genel Müdür Yardımcısı Onur Fatih Gökçedağ, Satış ve Pazarlama Müdürü Gökcalp Soygöl ve Moda Fuarları Koordinatörü Yeşim Yiğit de, yaptıkları sunumlarda sektörel fuarlarda EBSO ile birlikte çalışmalarının meyvelerini aldıklarını dile getirdi. Profesyonel ziyaretçileri sektörlerle buluşturan ihtisas fuarlarının uluslararası alanda değerlendirilerek İzmir ve Türkiye ekonomisine ciddi katkılar sunduğunu belirten İZFAŞ yöneticileri, "EXPO organizasyonunda da rol almak istiyoruz" dedi.

5 milyar 214 milyar dolardan 4 milyar 991 milyar dolara gerileyerek yüzde 4.3 ve İtalya'ya ihracatımız 5 milyar 42 milyar dolardan 4 milyar 677 milyon dolara gerileyerek yüzde 7.2 azaldı" uyarısında bulundu.

Deloitte'un CFO (finans yöneticileri) anketine ilişkin verileri de paylaşan Yorgancılar, önümüzdeki 12-18 aylık zaman diliminde muhtelif bir küçülmeye karşı firmanın daha dirençli hale getirmek için alınan 5 önlemden üçünün müşteri portföyü, ikisinin finansman olduğuna dikkat çekti.

Türkiye'nin gündemi baş döndürüyor

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Türkiye'nin gündeminin de baş döndürmeye aday olduğunu söylerken, iç siyasetin sonbaharda hareketlenme sinyali, ekonominin toparlanamaması, özellikle reel sektörün zor günlerden geçiyor olması, jeopolitik risklerin yeniden belirmesi, Doğu Akdeniz'de gerginlik ve AB yaptırımları, Türkiye'nin Rusya'dan hava savunma sistemi S-400 alımına karşı ABD'nin uygulayacağı yaptırımların etkilerine işaret etti.

IMF, OECD, Dünya Bankası ve Fitch'in 2019 yılında küresel ekonomi, Euro Bölgesi ile Türkiye'ye ilişkin büyüme tahminlerini de gündeme getiren Yorgancılar, dünya ve Avrupa'nın pozitif büyürken Türkiye ekonomisinin yüzde 1.1 ile yüzde 2.5 arasında küçüleceğinin öngörüldüğünü söyledi. Yorgancılar, azalan üretim ve artan maliyetlerin istihdam rakamlarına yansıtıldığını, işsizliğin arttığını belirtirken, genç nüfustaki işsizliğin yüzde 24 civarında olmasını da gündeme getirdi.

Yatırım, üretim, ihracat

Ender Yorgancılar, Türkiye'nin küresel ekonomiden aldığı payın 2013 yılında 1.24 düzeyinde iken 2018 yılında 0.89'a gerilediğine işaret ederken, "Dünyada her evde bir Türk Malı olmalı. Dünya ticaretinden

aldığımız payı artırdıkça ekonomimizdeki rakamlar da katlanır. Dünyadaki her uçakta bir Türk olursa bunu başarabiliriz" diye konuştu.

Türkiye'de 71 bin firmanın ihracat yaptığını ve kilogram başına ihracat fiyatının sadece 1.32 dolar olduğunu hatırlatan Yorgancılar, bu rakamın Japonya'da 4 dolar, Almanya'da 3.7 dolar, Güney Kore'de 2.54 dolar, ABD'de ise 2.53 dolar olduğunun altını çizdi. Türkiye'nin güçlü bir üretim altyapısına sahip olmasına rağmen üretimin geleceğini şekillendirmede düşük potansiyeli bulunduğunu da belirten Yorgancılar, "Dünyanın en değerli markalarının ilk 10 sırasında Amazon, Apple, Google, Microsoft, Visa, Facebook, Alibaba, Tencent yer alırken ülkemizde teknolojiden uzak bir marka yönetiminin sonucu olarak THY, Ziraat Bankası, Garanti Bankası BBVA, Türk Telekom, Turkcell, İş Bankası, Akbank, Arçelik, Yapı Kredi Bankası, Ford Otosan var" ifadelerini

kullandı. Dünyada yeniden bollaşmaya başlayan paranın yatırım için yer aradığını, ancak bunu yaparken CDS (Credit Default Swap) değerine baktığını vurgulayan Yorgancılar, Türkiye'nin 15 Temmuz 2016'daki hain darbe girişimi ortamında bile 170'lerdeki CDS'sinin şimdi 400'lü değerlerle ifade edildiğine de (29 Ağustos itibarıyla 422.70) dikkat çekti. Ender Yorgancılar, bu aşamada ekonomide yapısal reformların ve üretimin desteklenmesinin önemine işaret ederken, "Yapılması gereken ev ödevlerimiz var. GSYH'da yatırımların dağılımı da umut vermiyor. İnşaatın aldığı pay yüzde 16 civarında iken makine ve teçhizat yüzde 9.7 civarında. İnşaat yapıldı ama evler boş. Fabrikaları kapatıp AVM yaparak olmaz. Hedefimiz Türkiye'nin üretim üssü olması. Sanayi üretimi varsa büyüme var, kişi başına gelir artışı var, huzur var, mutluluk var" dedi.

Türkiye ekonomisi, yılın ikinci çeyreğinde yüzde 1.5 oranında küçüldü. Küçülme beklentinin altında gerçekleşti. Orta Vadeli Program'da 2019 için öngörülen yüzde 2.3 büyümeyi yakalamak için Türkiye'nin yılın kalanında yüzde 6 büyümesi gerekiyor.

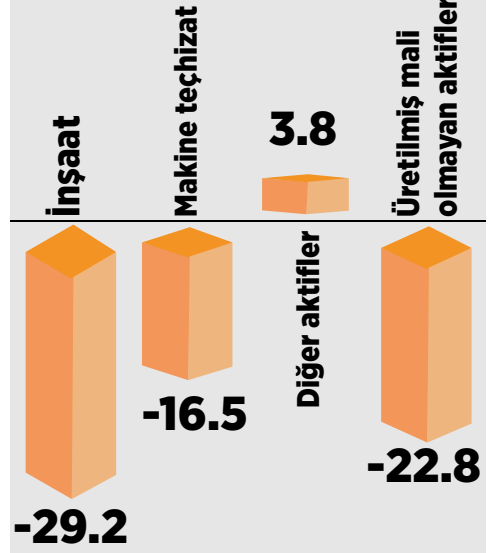
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ikinci çeyrek Gayrisafi Yurtiçi Hasıla verilerini açıkladı. Türkiye ekonomisi, ikinci çeyrekte yüzde 1.5 daraldı. GSYH'da iç talepteki yavaşlama ve yatırımlardaki zayıf seyrin etkisiyle yüzde 2 küçülme bekleniyordu. Öte yandan ekonomi, çeyreklik bazda yüzde 1.2 büyüdü.

Üretim yöntemiyle Gayrisafi Yurt İçi Hasıla tahmini, 2019 yılının ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla yüzde 15 artarak 1 trilyon 24 milyar 226 milyon TL oldu.

Ağırlıklı olarak büyümeye katkı veren unsurlar arasında, artış gösteren kamu harcamaları ve ihracat yer alıyor. Önceki yıllarda tüketim büyümeye önemli katkı verirken, bu kez tüketimin negatif olması dikkat çekti. Daralmanın, sanayi üretimdeki gerilemeye rağmen yavaşlaması ise dikkat çeken bir diğer unsur. İnşaat sert biçimde gerilemesini sürdürürken, finans kesimi büyümeye önemli ölçüde katkıda bulundu.

YATIRIMLAR NE KADAR DEĞİŞTİ

(2.ÇEYREK, %)

%8.1

Mal ve hizmet ihracatı artışı

%16.9

İthalatta görülen düşüş oranı

%3.4

Tarımdaki katma değer artışı

Tarım büyüdü, tüm sektörler geriledi

Üretim yöntemiyle GSYH verilerinde, zincirlenmiş hacim endeksinde tarım sektörünün toplam katma değeri, ikinci çeyrekte bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 3.4 arttı. Sanayi sektörünün toplam katma değeri yüzde 2.7, inşaat sektörünün yüzde 12.7 ve hizmetler sektörünün yüzde 0.3 geriledi. Tarım dışındaki bütün sektörlerde gerileme gözlemlendi. Yine üretim yöntemine göre zincirlenmiş hacim endeksinde takvim ve mevsim etkisinden arındırılmış GSYH, bir önceki çeyreğe göre ise yüzde 12 oranında yükseldi.

Yatırımlar yüzde 22.8 geriledi

Harcama yöntemine göre GSYH'ye bakıldığında ise yine zincirlenmiş hacim endeksinde hane halkının tüketim harcamaları, 2019 ikinci çeyreğinde bir önceki yılın

BÜYÜME KİM NE KADAR KATKI VERDİ (2. ÇEYREK)

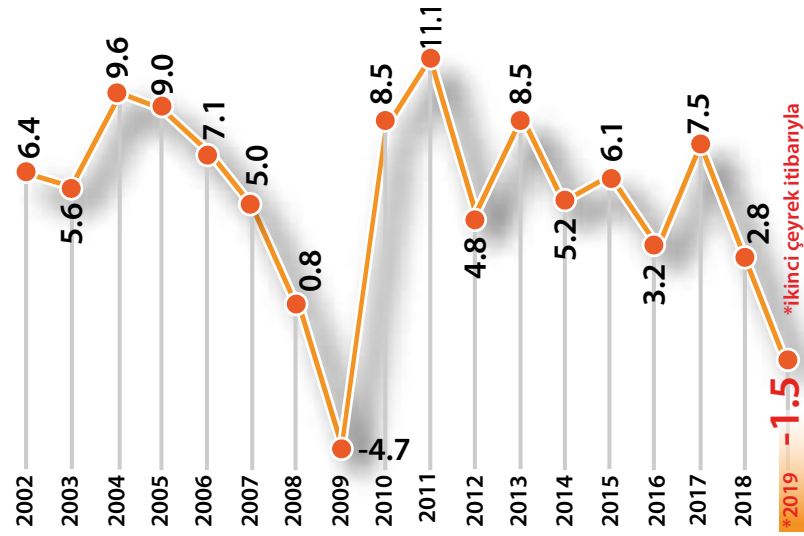
ÜRETİM	Artış (%)	Etkisi (puan)
Tarım	3.4	0.13
Sanayi	-2.7	-0.54
İmalat sanayi	-3.3	-0.56
İnşaat	-12.7	-0.98
Hizmetler	-0.3	-0.07
Bilgi-iletişim	2.4	0.06
Finans, sigorta	9.3	0.46
Gayrimenkul	2.8	0.22
İdari destek hizmet	-4.3	-0.22
Kamu yönetimi	2.5	0.26
Diğer hizmet	-2.9	-0.06
Vergi-sübvansiyon	-4.2	-0.49
HARCAMA		
Vatandaşın tüketimi	-1.1	-0.62
Devletin tüketimi	3.3	0.46
Toplam yatırımlar	-22.8	-7.11
İhracat	8.1	1.81
İthalat	-16.9	3.87

aynı çeyreğine göre yüzde 1.1 oranında geriledi. Devletin nihai tüketim harcamaları ise yüzde 3.3 arttı. Harcama yöntemine göre hesaplanan kamu ve özel toplam yatırımlar (gayrisafi sabit sermaye oluşumu) yüzde 22.8 oranında geriledi. Mal ve hizmet ihracatı aynı dönemde yüzde 8.1 artarken, ithalat yüzde 16.9 oranında geriledi.

Makine ve teçhizatın gerileme sürdü

İkinci çeyrekte yüzde 22.8 oranında gerileyen gayri safi sabit sermaye oluşumunun detaylarına bakıldığında, yatırım için olan inşaat faaliyetlerindeki gerileme yüzde 29.2 oldu. Bu kalemdeki gerileme 4. çeyreğe ulaştı. Makine ve teçhizat yatırımları ise aynı dönemde yüzde 16.5 oranında düştü. Makine teçhizat yatırımlarında da düşüş kesintisiz olarak 4. dönemine girdi. Bu kalemde 2017'nin birinci ve ikinci çeyreğinde de düşüş gözlemlenmiş, ardından 2017 üçüncü ve dördüncü çeyrek ile 2018 birinci ve ikinci çeyrekte büyümeler olmuştu. Yatırımlar içinde üretilmiş mali olmayan aktifler yüzde 22.8 oranında gerilerken, diğer aktifler 3.8 oranında arttı.

YILLARA GÖRE BÜYÜME ORANLARI (%)

VATANDAS 2. ÇEYREKTE NEREYE HARCADI (MİLYON TL)

	HARCAMA	DEĞİŞİM(%)
DAYANIKLI MALLAR	55.786	7.3
YARI DAYANIKLI MALLAR	65.388	10.6
DAYANIKSIZ MALLAR	224.262	24.5
HİZMETLER	243.477	13.0

İşgücü ödemeleri arttı

İşgücü ödemeleri, 2019 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 21.1, net işletme artışı/karma gelir yüzde 9.9 arttı. İşgücü ödemelerinin Gayrisafi Katma Değer içerisindeki payı yüzde 37.1 oldu. İşgücü ödemelerinin cari fiyatlarla Gayrisafi Katma Değer içerisindeki payı geçen yılın aynı çeyreğinde yüzde 35.6 iken bu oran 2019 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 37.1 oldu. Net işletme artışı/karma gelirin payı ise yüzde 47.2'den yüzde 44.6'ya düştü.

Yüzde 1.8 daralma bekleniyordu

Finans Büyüme Beklenti Anketi'ne göre ekonomistlerin beklentisi, yılın ikinci çeyreğinde Türkiye ekonomisinin yüzde 1.8 daralacağı yönündeydi. Ekonomideki küçülme, beklentinin 0.3 puan altında gerçekleşti. Türkiye ekonomisi, 2019'un ilk çeyreğinde yüzde 2.6 küçülmüştü.

Sanayiye 5 ayaklı gelişim stratejisi

“
Yeni hedef, milli gelirde yüzde 16.5 olan sanayi payını 2023 yılında yüzde 21'e çıkarmak. Sanayide çalışan işçi başına katma değer 35 bin dolara, imalat sanayi ihracatı da 210 milyar dolara yükseltilecek.”

Türkiye'de önümüzdeki dönemde sanayi ve teknoloji alanında yapılacak çalışmalar açıklandı. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi ile; Yüksek Teknoloji ve İnovasyon, Dijital Dönüşüm ve Sanayi Hamlesi, Girişimcilik, Beşeri Sermaye ve Altyapı olmak üzere 5 ana bileşen (eksen) ve 23 alt politika belirlendi. Belgede somut hedefler de konuldu. 4 yıllık vizyona göre Ar-Ge harcamalarının payı GSYH'nin yüzde 1.8'ine yükseltilecek. Araştırmacı sayısı 112 binden 200 bine çıkacak. Küresel Ar-Ge liderliği olarak tanımlanan 2500 firma içinde 4 olan Türk şirketi sayısı 23'e yükseltilecek. Yazılımcı sayısı 140 binden 500 binin üstüne çıkarılacak. 2023 yılında "yıkıcı teknolojiler" alanında 23 akıllı ürün üretilmesi de ana hedefler arasında yer aldı.

Yenilikçi sanayi adımı

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, strateji belgesini Makine Kimya Endüstrisi Kurumu (MKE) Sanayi ve Teknoloji Müzesi'nde açıkladı. Bakan Varank, stratejinin vizyonunu açıklarken, Sanayi 4.0 ve sayısal dönüşümün bütün ülkeler tarafından çeşitli isimler altında stratejilere bağlandığını hatırlatarak, "Biz bu dönemin paradigma değişimlerini, sürdürülebilir ekonomik kalkınma ve toplumsal refah artışı için bir fırsat olarak görüyoruz. Bu dönüşüm sürecinde aktif rol almayı ve yeni teknolojilerin pazarı değil üreticisi olmayı hedefliyoruz. Milli Teknoloji Hamlesiyle ülkemizin; küresel rekabet gücünü artıracak, ekonomik ve teknolojik bağımsızlığını güçlendirecek, sanayide katma değerli üretimi geliştirecek ve kritik teknolojilerde atılım sağlayacağız" diye konuştu. Bakan Varank, süreçte savunma sanayiinin örnek alınmasını istedi.

Bakan Varank, strateji belgesi çerçevesinde bazı somut hedefler de konulduğunu bildirdi. Buna göre, 2023 yılında, son 10 yılda yüzde 16.5 olan sanayinin GSYH içindeki payı yüzde 21'e yükseltilecek. 2018'de 158.8 milyar dolar olan imalat sanayii ihracatı 210 milyar dolara çıkacak. İmalat sanayii ihracatındaki orta yüksek ve yüksek teknolojinin payı 36.4 ve 3.2'den, yüzde 44.2 ve yüzde 5.8 paya çıkarılacak.

Ar-Ge harcamalarının payı GSYH'nin yüzde 1.8'ine yükseltilecek. Araştırmacı sayısı 112 binden 200 bine yükseltilecek. Küresel Ar-Ge liderliği olarak tanımlanan 2 bin 500 firma içinde 4 olan Türk şirketi sayısı 23'e yükseltilecek.

Yazılımcı sayısı 140 binden 500 binin üstüne çıkarılacak. Teknoloji tabanlı yatırım büyüklüğü 2018'deki 60 milyon dolar seviyesinden, 2023 yılında yıllık 5 milyar TL'ye yükseltilecek. 2023 yılında küresel teknolojik marka olmuş, akıllı otomobil gibi "yıkıcı teknolojiler" alanında hizmet ve ürün olarak 23 akıllı ürün üretilmesi hedefi konuldu.

Bileşenler ve eylemler

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Strateji Belgesindeki bileşenler ve eylemlere yönelik şu bilgileri verdi:

■ **Yüksek Teknoloji ve İnovasyon:** Teknolojik yetkinlik ve sektörel yol haritası belirlenecek. Sektörel yol haritasında ekosistemler dikkate alınacak; havacılık ve uzay, kimya ve ilaç, motorlu kara taşıtları, deniz taşıtları, raylı sistemler, makine, yarı iletkenler, elektronik-elektrik, yazılım, savunma sektörleri incelenecek. Ar-Ge'den ticarileşmeye kadar bütün süreç kapsanacak. Hazırlık aşamasında üniversiteler, STK'lar ve girişimcilerle birlikte çalışılacak. Yetkinlik ve kaynakların yüksek olduğu alanlara odaklanılarak hızlı sonuç alınacak. Öncelikli sektörlerden, kimya ve ilaç, ulaşım araçları, makine, bilgisayar, elektronik, optik,

5 ana bileşen ve 23 alt politika

A-Yüksek Teknoloji ve İnovasyon

Amaç: Türkiye'yi kritik teknolojilerde rekabetçi bir yapıya kavuşturup, küresel ligde önemli bir oyuncu haline getirmek.

- 1- Teknolojik Yetkinlikler ve Sektörel Yol Haritalarının Belirlenmesi
- 2- Öncelikli Sektörler için Stratejik Malzemelerin Geliştirilmesi
- 3- Ar-Ge'de Ekosistem Anlayışı ve Mükemmeliyet Merkezleri
- 4- Teknoloji Standartlarının Gelişimine Aktif Katılım, Test Merkezi ve Sertifikasyon
- 5- Yıkıcı Teknolojilerde Küresel Girişimler
- 6- Fikri Mülkiyet Hakları Kullanımı ve Altyapısı

B- Dijital Dönüşüm ve Sanayi Hamlesi

Amaç: Teknoloji odaklı sanayileşme için somut adımlar atılmasını sağlamak.

- 7- Sanayinin Dijital Dönüşümü
- 8- Sanayinin Kurumsallaşması ve İhracatı Güçlendiren Adımlar
- 9- Rekabet Öncesi İşbirliği ile Sanayi ve Teknoloji Alanları
- 10- Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı
- 11- Yatırım Ortamının İyileştirilmesi ve Yeni Yatırım Teşvik Sistemi
- 12- Bölgesel Kalkınma, İstihdam ve Markalaşma
- 13- Sanayinin Finansmanını Güçlendirecek Yeni Yaklaşımlar

C- Girişimcilik

Amaç: Fikirden ürüne kadar tüm süreçte girişimci sayısının artırılması ve ekosistemin güçlendirilmesi.

- 14- Girişimcilik Ekosisteminin Etkinliğinin Artırılması
- 15- Teknoloji Tedarikçisi ve Girişimcilerini Güçlendiren Politika ve Uygulamalar

D- Beşeri Sermaye

Amaç: Beşeri sermayenin dönüşümü

- 16- Sürdürülebilir İlerleme için Beşeri Sermayenin Gelişimi
- 17- Araştırma ve Geliştirme Yetenek Kapasitesinin Artırılması
- 18- Açık Kaynak Platformu ve Türkiye'nin Yazılım Kapasitesinin Artırılması

E- Altyapı

Amaç: Başarıya giden yolun hızlandırıcılarının ortaya konulması

- 19- Veri İletişimi ve Açık Veri Reformu
- 20- Bulut Bilişim ve Veri Merkezi
- 21- Siber Güvenlik Standartları ve Altyapı
- 22- Ulusal Blokzincir Altyapısı
- 23- Sanayinin İki Kaldırıcı: Enerji ve Lojistik

elektrikli teçhizat sektörlerinin ihtiyacı olan stratejik malzemeler belirlenecek, kaynak planlaması yapılarak bu ürünlerin üretilmesi için üniversite ve mükemmeliyet merkezleriyle birlikte çalışılacak. Araştırma altyapısı analizi yapılacak ve merkezi olarak yönetilecek. Üniversiteler, OSB'ler ve TGB'lerde bulunan makine, teçhizat, laboratuvar ve test ekipmanlarının envanteri çıkarılacak. Kamu bu alandaki şirketlere altın hisse ile ortak olabilecek. Kamu fonlarıyla desteklenen ve stratejik görülen girişimlerin fikri sınai haklarının Türkiye'de kalması için önlemler alınacak.

■ Dijital Dönüşüm ve Sanayi

Hamlesi: Rekabet öncesi işbirliği, teşvik sistemi, sanayinin finansmanını kapsayan bütüncül bir yaklaşımla süreç yönetilecek. Türkiye'ye özgü, "Dijital Dönüşüm ve Yetkinlik Merkezleri" kurulacak. Bu merkezlerde kamu ve özel sektör, hatta yabancı yatırımcı birlikte çalışacak. KOBİ'lerin e-ticareti geliştirilecek. Savunma ve Havacılık, Elektrikli Otomobil, Petrokimya, İletişim Teknolojileri alanlarında kümeler desteklenecek. Teşvik sistemi basitleştirilecek. OSB ve Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin ihtisaslaşmış fon kurmasına imkan sağlanacak.

■ Girişimcilik: Erken dönem girişimciler için vergisiz ya da kolay vergili bir dönem planlanıyor. Türkiye Girişim Ekosistemi Platformu

10 Turcorn hedefi

Teknoloji-yazılım geliştirerek başlayan ve şirket değeri 1 milyar doları aşan girişimlere dünyada "Unicorn" (Tek boynuzlu mitolojik at) adı verildiğini hatırlatan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Türkiye'den henüz bir "unicorn" girişim ortaya çıkmadığını belirterek, bu alanda da bir hedef koyduklarını kaydetti. Varank, "Dünyada 300'e yakın unicorn bulunuyor. Ülkemizden de unicornlar çıksın, başarılarıyla adlarından söz ettirsin, hatta bunlara da Turcorn denilsin istiyoruz. Bu kapsamda 2023 yılına kadar en az 10 Turcorn hedefimiz var" diye konuştu.

ve İnternet sitesi kurulacak. Girişimcilere bilgi yanında, yatırımcılar da kullanabilecek. Yurt dışından gelen girişimciler için "hoş geldin paketi ve girişimci vizesi" gibi teşvik edici düzenlemeler yapılacak. Derin teknoloji tabanlı girişimler öncelikli olacak. Girişim fonlama yöntemlerinden melek yatırımcı, kitlesel fonlama gibi araçlar geliştirilecek. Teknoloji tedarikçileri ve alıcıları bir araya getirilecek. Bu alanda SİP ve kamu alım garantileri kullanılabilir. Teknoloji tedarikçisi şirketlerin envanteri çıkarılacak.

■ Beşeri Sermayenin Dönüşümü: İnsan kaynağı geliştirilmesi önceliklendirilecek. Veri analitiği ve veri okur-yazarlığı eğitimleri verilecek. Dijital Teknoloji Uzmanı ve Dijital Teknoloji Yöneticisi gibi

yetkinlikleri gösteren dijital rozet uygulaması başlatılacak. MEB ile birlikte teknolojik eğitim müfredatı belirlenecek. Endüstriyel tasarım ve yazılım teknolojileri müfredata eklenecek. Meslek Yüksekokulu ve Meslek Lisesi öğrencilerini sanayi ve teknoloji alanlarında kariyer yapmaya özendirerek modeller oluşturulacak. Bu okullardan mezun olanların, kendi alanlarında çalışmasını desteklemek için teşvik ve vergi indirimleri gibi mekanizmalar geliştirilecek. Gençlere yönelik 100 'Deneyap' teknoloji atölyesinde 5 yılda yaklaşık 50 bin gence eğitim verilecek. Açık Kaynak Platformu kurularak açık kaynaklı yazılımların kullanılması, geliştirilmesi ve böylece yazılım maliyetlerinin düşürülmesi planlanıyor. Kamu açık kaynak yazılımlara geçmek için bir yol haritası oluşturacak. Yeni bir yazılım eğitim modeli hazırlanacak.

■ Altyapı Hazırlığı: Arabalardan büyük sistemlere kadar sürekli olarak veri akışı iletişimi arttığı için veri iletişimi altyapısı güçlendirilecek, hızı artırılacak. Açık veri reformu hayata geçirilecek. Yapay Zeka Enstitüsü kurularak büyük verinin ekonomik değere dönüşmesi için girişim başlatılacak. Türkiye'de yerleşik bulut bileşim sistemi altyapısı oluşturulacak. Siber güvenlik geliştirilecek. Ulusal blokzincir altyapısı geliştirilecek. Enerji ve lojistik alanlarında düzenleme yapılacak.

Halkbank Genel Müdürü Arslan'dan EBSO'ya ziyaret

Türkiye Halk Bankası Genel Müdürü Osman Arslan, Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ı ziyaret etti. Türkiye Halk Bankası Genel Müdürü Osman Arslan'ın ziyaretinde Genel Müdür Yardımcısı Hasan Tuncay, Bölge Koordinatörü Rifat Ertuğ Koç ve Daire Başkanları Özer Torgal ve Yalçın Kaya da hazır bulundu. Halkbank Genel Müdürü Arslan ve beraberindeki heyeti EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ile Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu ağırladı.

Türkiye ve İzmir'in ekonomisine ilişkin sunum yapan, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nı tanıtarak kent, bölge ve ülkeye katkılarını anlatan Ender Yorgancılar, İzmirli sanayicilerin finans ve bankacılık sektörüne

ilişkin görüş ve beklentilerini de bir dosya halinde Halkbank Genel Müdürü Arslan'a verdi. Yorgancılar, "Türkiye Halk Bankası Genel Müdürü Sayın Osman Arslan'a, üyelerimizin konularına yakın ilgisi ve çözümcül yaklaşımları nedeniyle teşekkür ediyorum" dedi.

Türkiye Halk Bankası Genel Müdürü Arslan da, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda bulunmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirerek, kalkınmanın öncüsü olan sanayicilerin fon ihtiyaçlarını karşılamak adına ellerinden geleni yapmaya her zaman hazır olduklarını ifade etti.

KOSGEB'den KOBİ'leri cesaretlendirecek adım

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), yurt dışına açılmak isteyen KOBİ'leri cesaretlendirecek bir adım attı. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ile protokol imzalayan KOSGEB, ilk kez yurt dışına çıkacak KOBİ'lere veya yurt dışı pazar payını arttırmak isteyen işletmelere 300 bin TL destek verecek. KOSGEB'in yeni desteğini, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank açıkladı. KOBİ'lere seslenen Sanayi ve Teknoloji Bakanı Varank, "Gelin, bu cömert destek programından faydalanın. Bu fırsatları değerlendirin" dedi.

KOSGEB ve TİM birlikte çalışacak

KOSGEB ile TİM arasında Yurt Dışı Pazar Destek Programı'na ilişkin iş birliği protokolü imzalandı. Düzenlenen törene Bakan Varank'ın yanı sıra Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, MÜSİAD Başkanı Abdurrahman Kaan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı yetkilileri ile TİM üyeleri katıldı.

KOBİ'lere 1.7 milyar TL

İmza töreninde bir konuşma yapan Bakan Varank, Türkiye'de yaklaşık 3 buçuk milyon işletmenin faaliyet gösterdiğini belirterek, "Bunların yüzde 99'unu KOBİ'ler oluşturuyor. Bakanlık olarak KOBİ'lerin, ekonomimiz için

öneminin farkındayız. İlgili kuruluşumuz KOSGEB, Türkiye sathına yayılmış 92 müdürlüğü ile KOBİ'lerin büyümesine ciddi katkılarda bulunuyor. Bu kapsamda; sadece 2019 yılında, KOBİ'lerimize 1,7 milyar Lira tutarında destek sağladık. Sağladığımız destekler, önümüzdeki aylarda elbette devam edecek" dedi.

Hedef yüzde 60'lar

Varank, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin ilk Kalkınma Planı'nda ihracat hedefini 226 milyar dolar olarak belirlediklerini hatırlatarak, "Protokolü imzalanacak destek programının amacı, KOBİ'lerin bu ihracattaki payını, yüzde 60'lara çıkarmaktır" diye konuştu.

Yüzde 70'i geri ödemesiz

Bu amaç doğrultusunda Yurt Dışı Pazar Destek Programı'nı tasarladıklarını ifade eden Varank, "Programın destek miktarını 300 bin lira olarak belirledik. Bunun yüzde 70'i geri ödemesiz olacak. Yani 300 bin lira destek almaya hak kazanan bir KOBİ'miz, bunun sadece 90 bin lirasını KOSGEB'e geri ödeyecek. Proje bazlı olarak hayata geçecek programın destek süresi, 6 aydan 24 aya kadar. Programdan ilk kez yurt dışına açılacak KOBİ'lerimizin yanı sıra, yurt dışı pazar payını arttırmak isteyen KOBİ'lerimiz de faydalanabilecek" dedi.

Yorgancılar: Yazılımda ve mekatronikte uzman üniversitelerimiz olmalı

Türkiye’de ilk olan ve iş dünyasında heyecanla karşılanan “Üniversite Sanayi İşbirliğinde Ege Üniversitesi Modeli”nin tanıtım toplantısı gerçekleştirildi. Ege Üniversitesi (EÜ) Yeni Senato Salonu’nda düzenlenen toplantıya İzmir Vali Yardımcısı Uğur Kolsuz, Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Necdet Budak, Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Işınsoy Kestelli, İzmir Ticaret Odası Meclis Başkanı Selami Özpooyraz, İzmir Esnaf Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı Zekeriya Mutlu, Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreteri Cumhuriyet Şirakmaz ile EÜ üst yönetimi ve senato üyeleri, EÜ araştırma grupları ve sanayi kuruluşlarının Ar-Ge birimlerinin temsilcileri katıldı.

Bugüne milat olarak bakmak lazım

Ege Bölgesi sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, modelle ilgili ayrıntıların paylaşıldığı toplantıda yaptığı ko-

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, “Transfer edilmeyen bilginin hiç kimseye faydası yok. Bunu sağlamak için eğitim ve sanayi kurumlarının işbirliği çok önemli. Eğitim 4.0’ın olmadığı yerde Sanayi 4.0 hayal” dedi.

nuşmada, “Bugüne aslında bir milat gibi bakmak lazım. Hep söylediğimiz bir şey var, ‘Transfer edilmeyen bilginin hiç kimseye faydası yok’ diyoruz. Günün koşullarında rekabet edebilecek ortama gelebilmemiz için üniversitelerdeki güncel bilginin sanayiye transfer olması lazım. Bu da hızlı ve çözüm odaklı olmalı” dedi.

Mekatronik ve yazılımda uzmanlaşma

Üniversitenin sanayi için yol gösterici olması gerektiğini vurgulayan Yorgancılar, “Onun için de üniversitede ihtisaslaşmak gereki-

yor. Eskiden tekstil dendiğinde aklına gelen ilk üniversite Ege Üniversitesi’ydi. Tıp fakültesini bir kenara koyuyorum, yanlış anlamayın. Bugün birçok branşta hizmet veriyoruz, doğru. Peki, bir makine sektörüyle ilgili, bir mekatronik sektörüyle ilgili, bir yazılım sektörüyle ilgili ihtisaslaşmış üniversitelerimiz olsa ve bunların bölgesel yapıları içinde sanayi kümelenmesine uygun şekilde hizmet verse, bizim bilgiye ulaşımımız daha kolay olacak” diye konuştu.

Sanayi 4.0 için Eğitim 4.0

Ender Yorgancılar, gelecekte Türkiye’nin en büyük sıkıntısının cari açığın kapanması olduğunu ifade ederken, şöyle konuştu:

“Allah petrol, doğalgaz vermemiş. Büyüyen de bir ülkeyiz. Dolayısıyla enerjide olanaklarımız sınırlı. Hidroelektrik, güneş ve rüzgar gibi yenilenebilir enerjiler, doğalgaz, bir de nükleer enerji... Bunlar olmazsa olmazımız. Çünkü ülkenin etrafındaki bütün ülkelerde nükleer enerji var. Biz zaten bir tehdit

altındayız. Bunu da yapmadığımız takdirde, sanayi üretimimiz arttığı zaman, kapasite kullanım oranlarımız yüzde 80 ila 85'lere çıktığında, yine kesintili günler gelecek. Bunu karşılayacak enerjimiz de yok. Bu açıdan yapmamız gereken, sizlerdeki bu bilginin enerji altyapımızla, bilgi teknolojilerimizle yukarıya çıkartacak bir düzende transferinin yapılmasıyla ilgili, Hocamın bugün ortaya koymuş olduğu bu projeden büyük memnuniyet duyuyorum. O kitapta bir şey daha yazmıştım. Türkiye eğer Sanayi 4.0'a geçmeyi istiyorsa, önce Eğitim 4.0'a geçmesi gerekiyor. Bizim en büyük eksikliğimiz Eğitim 4.0. Eğitim 4'e uygun hocaları, eğiticileri, dersleri sizlerin hazırlayıp, gelecek nesillerde bunu uygulayabilir durumda olmanız lazım. Eğitim 4.0'ın olmadığı yerde Sanayi 4.0 hayal."

Proje maliyetinin yüzde 75'i üniversiteden

Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Necdet Budak, geliştirdikleri modelle Türkiye'de bir ilki gerçekleştirdiklerinin altını çizdi. Budak, "Genel olarak dünyada akademisyenler özel sektörden maddi kaynak olarak Ar-Ge projelerini hayata geçiriyor. Bugün sizlerle paylaşacağımız üniversite-sanayi Ar-Ge finansmanın modelinde, projenin maliyetinin yüzde 75'i üniversitemiz tarafından karşılanırken bütçenin sadece yüzde 25'i ilgili firma tarafından üstlenilecek. Ege Üniversitesi akademisyenlerinin yürütücü olacağı bilimsel araştırma projelerinin konuları, ülkemizin ve sanayicimizin öncelikli olarak ihtiyaç duyduğu konular olacak" dedi.

Bölgedeki firmalara cansuyu

Dünyadaki acımasız ekonomik rekabet ortamında üniversite olarak maddi ve manevi tüm güçleriyle sanayicinin yanında olmak istediklerini dile getiren Budak, şöyle konuştu: "Devletimizin sanayicilerimize

Üniversite ve sanayinin örnek işbirliği

Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir'de üniversite ve sanayi işbirliğinde örnek oldu. Ege Bölgesi Sanayi Odası ile Ege Üniversitesi'nin 1986 yılında Üniversite ve Sanayi İşbirliği Geliştirme Merkezi (ÜSİGEM) ile başlayan işbirliğinde; Teknoloji Transfer Ofisi, EBIC-Ege projelerindeki işbirlikleri, üniversite öğrencilerinin iş yaşamına hazırlanmaları amacıyla Endüstri Deneyim Sertifikası programı, 4. Sanayi Devrimi (Sanayi 4.0) kapsamındaki Eğitim 4.0 ile Akıllı Bakım önemli kilometre taşlarını oluşturdu.

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın üniversitelerle işbirliği bugün İzmir'deki üniversitelerle oluşturduğu Üniversite Sanayi Koordinasyon Kurulu (ÜSKK) çatısı altında artarak devam ediyor.

sunduğu desteğin yanında bizler de üniversite olarak bölgemizdeki firmalara adeta can suyu olmak istiyoruz. Sanayicimizin güçlenmesi, ülke ekonomimizin güçlenmesini beraberinde getirecek bir realite. Günümüz dünyasında bilimsel ve teknolojik bilgi, ekonomik rekabette gücümüzü belirleyecek en önemli unsurlardan biri. Bu noktada bilimsel bilginin üretildiği üniversiteler olarak sanayicimizle işbirliği içerisinde çalışmamız büyük bir önem arz ediyor. Rekabetin yoğun olarak yaşandığı küresel piyasada ülke olarak etkin olabilmek için üniversite-sanayi güç birliğine ihtiyacımız var ve ülkemizin bu işbirliğinden başka bir çıkış yolu yok."

Ar-Ge alanında mesafe alınmalı

EÜ'nün Türkiye'nin en gözde ve başarılı üniversitelerinden biri olduğunu vurgulayan Vali Yardımcısı Uğur Kolsuz ise "Sayın Budak, Ege Üniversitesi ve İzmir için büyük şans. Sanayimize böyle öncülük yaptığı, destek verdiği için İzmir Valiliği olarak teşekkür ediyor, hayırlı olmasını diliyoruz" dedi.

İTB Yönetim Kurulu Başkanı İhsan Kestelli de Türkiye'nin en

büyük eksikliğini nitelikli üretim olduğunu belirterek şöyle konuştu: "Bunu sağlayabilmemiz için akli ve bilimi kullanarak ileri teknolojiye sahip olmak ve Ar-Ge alanında ciddi mesafe kat etmek gerekiyor. Bu da ancak sanayici ve üniversite işbirliği ile sürekli hale gelebilir. Ülkemizin yerli ve milli üretim hedefleri doğrultusunda Ege Üniversitesi'nin oluşturduğu bu projenin öncülük eden herkese teşekkür ediyorum."

İzmir Ticaret Odası Meclis Başkanı Selami Özpoçraz ise, "Maddi anlamda yüzde 75 destek bizim için çok önemli. Bizim bilime, inovasyona ve girişimcilğe verdiğimiz önem, yakın zamanda değerini bulacaktır" dedi.

İzmir Esnaf Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı Zekeriya Mutlu da, "Dünyadaki değişim bilgiyi doğru kullanmakla geçiyor. Bugün lansmanı yapılan projeyi biz de kendi alanlarımızda yoğun olarak insanlığın hizmetine sunacağız" diye konuştu.

Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreteri Cumhur İşbirakmaz, "Üniversite-sanayi işbirliği, ihracatçıların açısından çok büyük önem taşımaktadır. Rekabet artık fiyatta değil ürün kalitesi ve katma değerde olmaktadır" ifadelerini kullandı.

Sanayi üretimini ve döviz varlığımızı artırmadan ekonomiyi büyütemiyoruz

Adnan YILDIRIM

Ekonomi Bakan Yardımcısı (2014-2015)
Türk Eximbank Genel Müdürü (2016-2019)

Türkiye ekonomisinin son yıllardaki büyüme performansına biraz yakından bakıldığında, ekonominin istendiği ölçüde büyütülememiş olmasının, diğer faktörlere göre daha önemli bulduğumuz iki konudaki performansımızla çok yakından ilgili ve doğrudan bağlı olduğu görülecektir. Sanayi üretim endeksinin yükseldiği dönemler ile döviz arzının arttığı dönemlerde ekonomik büyüme performansımızın yüksek, tersi durumlarda ise ekonomik büyümemiz yavaşlıyor yada negatif olarak gerçekleşiyor.

Sanayi Üretim Endeksi'nin son 10 yılı

2008 yılı son çeyreğinde başlayan dünya ekonomik krizinin hemen sonrasında Türkiye ekonomisinde hızlı bir toparlanma gerçekleşti. KOBİ'lerimizin dinamizmi yanında yatırım ortamının iyileştirilmesine dönük hükümet politikaları ve uygulamalarının da katkısıyla, sanayi üretim endeksinde %20'ye varan bir artışın ardından 2011 yılında %10'u aşan bir ekonomik büyüme seviyesini yakaladık. 2017 yılı hariç, coğrafyamızda ve içeride yaşadığımız hadiselerin de olumsuz etkisiyle, genel eğilim önce sanayi üretiminde ve devamında ekonomik büyümede aşağıya doğru seyir devam ediyor. Tabii ki

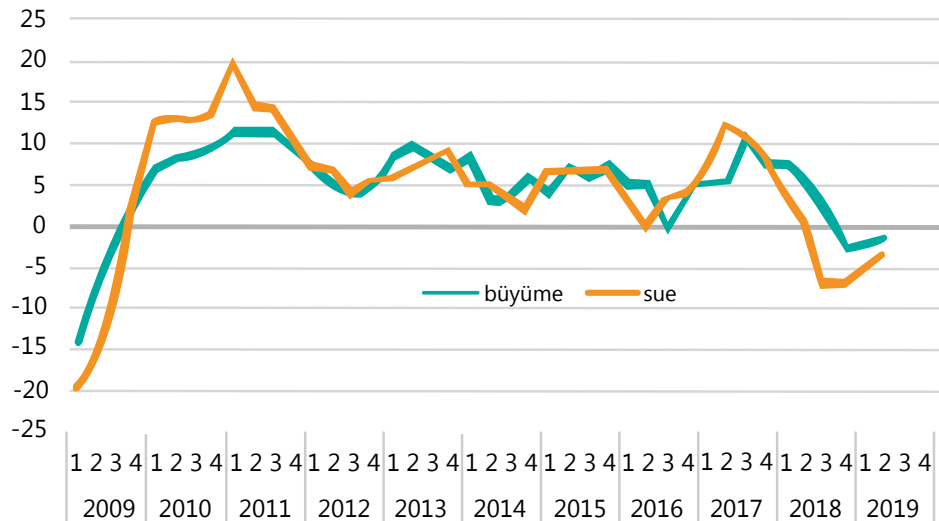
bu durumun, aşağıda grafikte gösterilen döviz arzı ile de yakından ilişkisi olduğunu biliyoruz, bu nedenle bu iki konuyu birlikte ele aldık. Bu iki konunun doğrudan ve dolaylı etkilerini birlikte değerlendirmek gerekiyor.

Döviz arzında son 30 yıl

Türkiye'nin ekonomik büyümesinde doğrudan etkili diğer önemli bir faktör de döviz arzının durumudur. TBB-Türkiye Bankalar Birliği'nce yayınlanan "Büyüme ve Toplam Döviz Arzı" grafiğine bakıldığında, özellikle 2000 yılından sonra Türkiye'nin döviz varlığındaki değişimle doğrudan orantılı bir ekonomik büyüme performansı görüyoruz. Hep söylediğimiz gibi, ekonominin barutu finansmandır. Finans kuruluşlarımız, yurt içindeki tasarruflarımızdan oluşan öz sermaye, mevduat ve işlem gelirlerine ek olarak muhtelif enstrümanlarla yurtdışından da ciddi miktarda kaynak sağlamakta ve bu kaynakları işletmelerimize kullanırlar. Bu kaynaklara erişim, tıpkı diğer ülkelerde olduğu gibi, Türkiye ve ekonomisinin yurtdışındaki algısının olumlu olduğu dönemlerde hem kolay hem de uzun vadelerde ve son derece uygun koşullarda mümkün olabilmektedir.

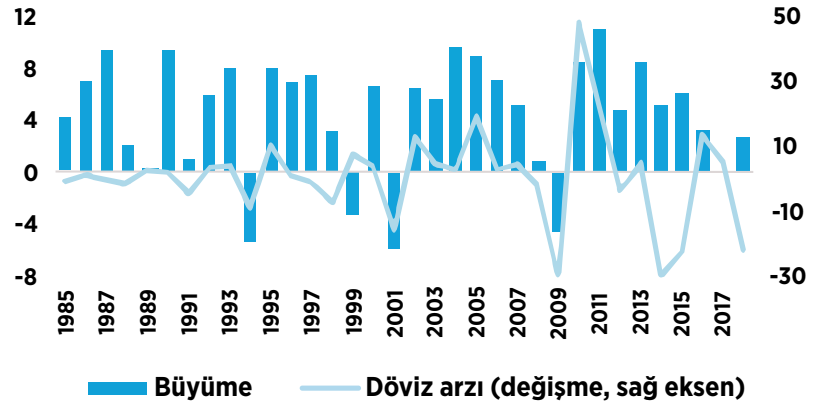
Türkiye ekonomisinin yüksek oran-

“
Ekonomik büyüme ile insanımızın refahını arttırabilmek için içerideki gerginliği azaltmak, gereksiz gündemlerle meşgul olmamak ve iş yapacağımız dünyanın her coğrafyası ile barışık olmak, yurtdışındaki Türkiye algısını da düzeltmek durumundayız.”

larda büyüebildiği dönemler, içerideki sorunlarımızın azaldığı, yurtdışındaki algının olumlu olduğu dönemler olup bu dönemlerde sanayi üretimi ile döviz varlığımız yüksek oranlarda artmaktadır. Tabii ki hükümet politikalarının ve ilgili kurumlarımızın hedefi, döviz ihtiyacımızı mal ve hizmet ihracatından, başta turizm, lojistik ve sağlık olmak üzere döviz kazandırıcı faaliyetlerden, doğrudan yabancı sermaye yatırımları ile yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinden yeterli miktarda ve kalıcı olarak karşılamak ve dolayısıyla dış borç ihtiyacının/bağımlılığının azaltılması olmalıdır. Ancak saydığımız döviz gelirlerinin yeterli olmaması ve yurtdışından kaynak kullanımına ihtiyaç duyulması halinde ise yapılması gereken, finans kuruluşlarımızın sendikasyon, tahvil ihracı, doğrudan uluslararası/uluslarüstü (EIB, IDB, IBRD, CEB vb) kuruluşlardan bilateral kaynak sağlayabilmesi, bu kaynakların da vadesinin orta/uzun, maliyetlerinin de uygun olması gerekir. Bugünlerde olduğu gibi, CDS'lerin ve spread'lerin yüksek, uluslararası rating kuruluşlarınca verilen notların (doğru&yanlış) düşük ve görünümün negatif olduğu dönemlerde iki zorluk birlikte yaşanmaktadır. Hem dış kaynağa (özellikle de orta&uzun vadeli kaynaklara) erişim

Büyüme (%) ve toplam döviz arzı (milyar dolar)

zorlaşmakta, hem de maliyetler yükselmektedir. Bu durum, finans kuruluşlarımızın kullanılabileceği kredi hacminin küçülmesine neden olmakta, yüksek finansman maliyetleri nedeniyle de firmalarımızın karlılığı olumsuz etkilenmektedir. Ayrıca böylesi dönemler, doğrudan yabancı sermaye girişini, şirketlerimizin yabancı şirketlerle ortaklık oluşumlarını, uzun vadeli ihracat bağlantılarını ve yurtdışı müteahhitlik şirketlerimizin rekabet gücünü de olumsuz etkilemektedir.

Kısa dönemde bu olumsuzlukları yaşayıp bedelini de ödeyerek uzun dönemde ekonomide daha iyi

performans yakalayabilen çalışan bir ülkeyiz. Kısa dönem uzandığında ve kısa dönemli olumsuzluklar uzun dönemli kalıcı hale gelince, sorunlar giderek ağırlaşmakta, çözümün bedeli de artmaktadır. Hep söylediğimiz gibi, ekonomik büyüme ile insanımızın refahını arttırabilmek için daha fazla zaman kaybetmeden içerideki gerginliği azaltmak, gereksiz gündemlerle meşgul olmamak&etmemek ve daha çok iş yapacağımız dünyanın her coğrafyası ile barışık olmak, yurtdışındaki Türkiye ve Türkiye ekonomisi algısını da düzeltmek durumundayız.

Türkiye'ye uluslararası anlamda fuarcılık kültürü getiren ve halen ülkemizin düzenlediği ilk ve en eski genel ticaret fuarı olan İzmir Enternasyonal Fuarı, 6-15 Eylül tarihleri arasında, 40 ülkeden 180'in üzerinde firmanın katılımıyla 88. kez gerçekleştirildi. Fuarda yer alan EBSO standında yabancı katılımcılar, Ege Bölgesi'nin üretim altyapısı ve potansiyeli hakkında geniş bilgi sahibi oldu.

Dünya ile 88. buluşma

Mustafa Kemal Atatürk'ün öncülüğünde kazandığı Kurtuluş Savaşı'nın ardından kurulan genç Türkiye Cumhuriyeti'nin dünyaya açılan kapısı olarak 1930'lu yıllarda düzenlenmeye başlayan İzmir Enternasyonal Fuarı (İEF), bu yıl 88. kez ülkemizin küresel buluşma noktası olarak 6-15 Eylül tarihleri arasında ziyaretçilerini ağırladı.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin partner ülke ve Hindistan'ın odak ülke olarak yer aldığı fuarın açılışı, Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ve onur konuğu iller olan Kahramanmaraş'ın Valisi Vahdettin Özkan ve İstanbul'un Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun katılımıyla gerçekleştirildi.

Fuarın açılışında Ege Bölgesi Sanayi Odası'nı, Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar temsil etti. Törende EBSO Yönetim Kurulu Üyeleri ve Meclis Üyeleri de hazır bulundu.

Hedef, İzmir'i Doğu Akdeniz'in ticaret merkezi yapmak

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, İEF'yi

geçen yıl 1,2 milyon kişinin ziyaret ettiğini, bu sene daha fazla katılım belediklerini belirterek, İzmir'in Türkiye'nin dünyaya açılan kapısı olma özelliğini güçlendireceklerini söyledi. Bu yıl partner ülke olan Çin'in yıllık 23.6 milyar dolarlık ikili ticaret hacmiyle Türkiye'nin en önemli üçüncü ticaret ortağı konumunda bulunduğu işaret eden Pekcan, "Bu katılım, gelecekteki dengeli ve sürdürülebilir işbirliklerimiz için önemli altyapı oluşturacaktır. Fuar öncesinde yapılan ikili görüşmelerde önemli anlaşmalara imza atıldı. Artık Çin ile birlikteliğimizi sadece ticaret ortaklığı değil yatırım ortaklığı yönüne çevirme noktasında ilk adımları atmış bulunuyoruz" dedi.

Fuar kapsamında düzenlenen İzmir İş Günleri etkinliğinde İzmir ile Çin'in kardeş şehri Chengdu arasında bir mutabakat zaptı imzalandığına işaret eden Pekcan, şu değerlendirmede bulundu: "Fuarda bu yıl 40 ülkeden 13 bakan, 5 bakan yardımcısı, 191 resmi katılımcı olmak üzere 500 yabancı konuğumuz var. Temel hedefimiz İzmir'in büyük potansiyelini dünyaya tanıtarak sahip olduğu tüm kapasiteyi harekete geçirmek ve böylece İzmir'i hak ettiği gibi

Doğu Akdeniz'in iş ve ticaret merkezi haline getirmektedir.”

“Her alanda üretmek gerekiyor”

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Türkiye için isteklerinin bir arada huzurla yaşamak olduğunu belirterek şöyle konuştu:

“Gazi Mustafa Kemal savaş meydanlarından Cumhuriyeti kurma sürecine geldiğinde ekonomi, enflasyon, kur nedir bilmiyordu. Ülke perişan vaziyetteydi. 'Nasıl kalkındıracağız' diye düşündüler ve İzmir İktisat Kongresi'ni topladılar. Çünkü Mustafa Kemal şunu söylüyordu; savaş meydanlarında kazanılan zaferler ekonomik zaferlerle taçlandırılmazsa bağımsızlığımızı koruyamazsınız.”

21. yüzyılda her alanda üretmek gerektiğini dile getiren Kılıçdaroğlu, “Nasıl bir stratejiyle? Önce güzel bir demokrasiyle. Demokrasi, adalet, hukuk, hukukun üstünlüğü, bunları çağdaş ülkelerin standartlarında ülkemize getirmek zorundayız” diye konuştu.

İpek Yolu'nun kavşağı İzmir

Çin Halk Cumhuriyeti Ticaret Bakanı Yardımcısı Li Chenggang, İzmir'deki fuara katılmaktan büyük mutluluk duyduklarını belirterek, 3 kıtanın birleştiği noktada yer

alan Türkiye'nin dünya ticaretinde önemli bir köprü olduğunu, İzmir'in kadim İpek Yolu'nun deniz ve kara güzergahının kavşak noktasında yer aldığını kaydetti. İzmir Enternasyonal Fuarı'nın Türkiye'nin dünyaya açılmasında ve dünya ile güçlü ilişkiler geliştirmesinde önemli bir rol oynadığına dikkati çeken Li, ülkesinin öteden bu yana İzmir Enternasyonal Fuarı'nın önemli katılımcısı olduğunu, bu yıl “partner ülke” olarak güçlü bir heyetle İzmir'e geldiklerini aktardı.

Hindistan Büyükelçiliği Misyon Şefi Yardımcısı Vanaja Thekkat da Türkiye ile Hindistan'ın tarihten bu yana güçlü ekonomik ilişkileri olduğunu, tarihten gelen bu güçlü ilişkileri 88. İzmir Enternasyonal Fuarı ile daha ileriye taşımak istediklerini söyledi. Ülkesindeki yatırım potansiyellerine değinen ve yabancı yatırımlara sağlanan avantajları anlatan Thekkat, fuara katılan Hintli şirketler ile Türk şirketlerinin yapacağı iş birliğinin iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin güçlendireceğini ifade etti.

Yeniliklerin öncüsü

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer de, fikri temelleri 1923'teki İktisat Kongresi'nde atılan fuarın büyük bir dinamizm ile yaşamaya devam ettiğini belirterek, Türkiye'nin Ay'dan gelen bir taşı

İzmir Enternasyonal Fuarı'nda gördüğünü, 1940'da milli piyango'nun ilk kez burada çekildiğini, polyester kumaş ve kot pantolonun ilk kez burada tanındığını, Türkiye'nin yürüyen merdivenle ilk kez fuarda tanışıldığını ifade etti.

88 yıldır Türkiye'nin dünyaya İEF'den açılan pencereden baktığını, dünyanın da Türkiye'yi bu pencereden gördüğünü kaydeden Soyer, İzmir'in batının doğuya temas ettiği, doğunun da batıyı gördüğü ilk pencere olduğunu söyledi.

“İzmir'in tecrübesinden yararlanacağız”

İzmir Valisi Erol Ayyıldız ise İEF'nin İzmir'in sosyo ekonomik gelişmişliğinin temel dinamiklerinden biri olduğunu, kentle özdeşleştiğini dile getirdi. Kahramanmaraş Valisi Vahdettin Özkan da İEF'de onur konuğu il olarak bulunmanın gurur kaynağı olduğunu belirterek, küresel rekabet gücünün artırılmasında küresel düzeydeki bu buluşmaların önemine dikkati çekti. Kahramanmaraş'ın EXPO 2023'e aday olduğuna değinen Özkan, bu fuarın Kahramanmaraş'ın bilinirliğini, marka değerini artıracak tanıtım seferberliğinin başlangıcı olacağını kaydetti. Özkan, Kahramanmaraş'ın İzmir'in tecrübelerinden ve geçmişinden devraldığı medeniyetinden istifade edeceklerini de vurguladı.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ise, İzmir ve İstanbul'un toplamda Türkiye'nin dörtte birini oluşturduğunu, bu iki şehrin ortaya koyacağı ortak yatırım vizyonunun Türkiye için büyük bir atılım olacağını ifade etti.

Açılışa Çin Halk Cumhuriyeti sirk ekibi ile Anadolu Ateşi dans topluluğunun sunduğu gösterileri yerli ve yabancı katılımcılar büyük ilgiyle izledi. Konuşmaların ardından partner ülke Çin Halk Cumhuriyeti, odak ülke Hindistan ve onur konuğu iller İstanbul ve Kahramanmaraş'ın temsilcilerine plaket verildi.

Pekcan, Türk firmalara seslendi: **Çin hiç uzak değil**

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Çin ile ticaret hacminin geçen yıl 23.6 milyar dolara ulaştığını belirterek, "Çin bizim artık Almanya ve Rusya'dan sonra en büyük ticaret ortağımız haline gelmiştir" dedi.

88. İzmir Enternasyonal Fuarı Uluslararası İş Günleri kapsamında düzenlenen Türkiye-Çin Halk Cumhuriyeti İş Forumu, Ticaret Bakanı Pekcan'ın katılımıyla gerçekleştirildi. G20'nin iki önemli ülkesi Çin ve Türkiye arasındaki ekonomik ilişkilerin, aralarında 5 bin yıllık bir geçmiş bulunan ülkelerin potansiyelinin çok gerisinde kaldığını ifade eden Pekcan, "Avrupa'nın en dinamik ekonomisi olan Türkiye ile küresel güç olan Çin'in iş birliği, Ortadoğu'ya, Balkanlara ve Avrupa'ya yeni

bir nefes, bu ekonomilere katkı olacaktır" diye konuştu.

Türk ve Çin iş dünyasının bu sinerjiyi daha fazla gecikmeden bu fuar vesilesiyle yakalamalarını ümit ettiklerini dile getiren Pekcan, iki hükümetin bu yöndeki gelişmeleri desteklemeye hazır olduğunu kaydetti. Ticaret Bakanı Pekcan, şöyle devam etti:

"Çin, İzmir Enternasyonal Fuarı'na yaklaşık 9 ayı eyaletten 61 firmasıyla 150 kişilik bir katılım gösterdi. Bu firmalar hem ticareti geliştirmek hem de karşılıklı yatırımı arttırmak amacıyla verimli görüşmeler yaptı. 2001 yılında 1.1 milyar dolar olan Çin ile ticaret hacmimiz 2018 yılı itibariyle 23.6 milyar dolara ulaştı. Çin, bizim artık Almanya ve

Rusya'dan sonra en büyük ticaret ortağımız haline gelmiştir. Çin'e ihracatımız 3 milyar dolar, ithalatımız da 20 milyar dolar. Ticaret açığı veriyoruz. Ticaret hacmini nasıl dengeli sürdürebileceğimize bakıyoruz. Türkiye'deki 61 Çinli firmanın yatırım tutarı 1 milyar 560 milyon dolar civarında. Çin'in sadece 2018 yılında dünyaya yaptığı doğrudan yabancı yatırımı 129 milyar dolar. Çinli yatırımcıların Türkiye'ye yatırım yapmakta geç kaldığını görüyoruz. Türk firmalarına da sesleniyorum. Çin satın almak için uzak değilse satmak için hiç uzak değil."

Dengeli ticaret ve işbirliği

Çin Halk Cumhuriyeti Ticaret Bakan Yardımcısı Li Chenggang ise, Türkiye'nin, 3'üncü büyük ticaret ortakları haline geldiğini ifade etti. Türkiye'nin kirazının Çin vatandaşların sofralarına sunulduğunu hatırlatan Li Chenggang, "Antep fıstığı ve süt ürünleri Çin pazarına girecek. Daha dengeli ticaret ve ekonomik ilişkilerin gelişmesi konusunda muhtabakatta bulunduk. Çinli şirketlerin Türkiye'deki altyapı tesisleri anlamındaki yatırımları 15 milyar dolara ulaştı. Yatırım konusundaki iş birliği çok önemli ivme kazandı. Turizm konusunda ciddi potansiyel var. Geçen sene Çin'de 'Türkiye yılı' ilan edildi ve 400 bin turist Türkiye'ye geldi" diye konuştu.

Yorgancılar: Çin pazarının önemi tartışılmaz

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 88. İzmir Enternasyonal Fuarı kapsamında gerçekleştirilen Türkiye - Çin Ticaret ve Yatırım Forumu'na katıldı. Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın da iştirakiyle gerçekleştirilen etkinlikte Bir Kuşak Bir Yol Projesi ve küresel ekonomik gelişmeler ışığında Türkiye - Çin ilişkilerinin durumu ve işbirliği olanakları masaya yatırıldı.

Çin pazarının öneminin tartışılmaz olduğunu dile getiren EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İzmirli sanayicileri Çinli firmalar ile bir araya gelmeye davet etti.

88. İEF'de EBSO standı yatırımcıların odağı oldu

Türkiye'nin en eski ve tek genel ticaret fuarı olma özelliğini taşıyan ve onlarca yıldır ülkemizin küresel vitrini olan İzmir Enternasyonal Fuarı'nda Ege Bölgesi Sanayi Odası da her yıl olduğu gibi yerini aldı. Güçlü altyapısıyla İzmir ve Ege Bölgesi sanayisini fuarda temsil eden EBSO'nun standı, "Asya-Pasifik'in En İyi Odası" teması ile hem bölgemizin sanayicilerine ve yatırımcılarına, hem de fuarı ziyaret İzmirli'lere bu gururu yeniden yaşattı. 88. İEF'deki EBSO standında yer alan Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi, Kınık Organize Sanayi Bölgesi, Menemen Plastik İhtisas Organize Sanayi Bölgesi, Ödemiş Organize Sanayi Bölgesi, İzmir Pancar Organize Sanayi Bölgesi, Tire Organize Sanayi Bölgesi, Torbalı Organize Sanayi Bölgesi, Aliağa Organize Sanayi Bölgesi ve Bergama Organize Sanayi Bölgesi de ulusal ve uluslararası yatırımcılara geniş çaplı tanıtımlar gerçekleştirdi.

Kentimiz ve bölgemiz için fırsat

EBSO'nun İEF'deki standını

ziyaret eden Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, fuar katılımcısı ve ziyaretçisi yabancı ülke temsilcilerinin EBSO standında hem İzmir'in ekonomisi, hem küresel pazarlarda rekabet eden üretim gücü ve hem de organize sanayi bölgelerindeki yatırım imkanları hakkında bilgi aldığını söyledi.

Küresel ve ulusal ölçekte gerek politik gerekse ekonomik olarak oldukça zorlu bir dönemden geçildiğini vurgulayan Yorgancılar, şöyle konuştu:

"Bu itibarla İzmir Enternasyonal Fuarı, bu yıl her zamankinden daha önemli hale geldi. Son bir yıldır etkilerini derinden hissettiğimiz döviz kuru dalgalanmalarına ve ticaret savaşlarının körüklediği korumacı uygulamalara karşı, uluslararası işbirliğimizi artırmaya geçmişten çok daha fazla gereksinim duyuyoruz. Özellikle, ilk 20 ekonomi içerisindeki sırasını yükseltmek isteyen ülkemizin öncül hedefinin dış ticaret hacmini ve küresel ihracattaki payını artırmak olduğunu göz önüne aldığımızda,

İEF'in de bu anlamda dikkat çekici fırsatlar sunduğu kanaatindeyim. Bu açıdan, 88. kez kapılarını açan İEF, kent ekonomimize olduğu kadar ülke ekonomimiz için de, marka değerinde bir organizasyon olarak, bir kez daha gururumuz oldu. Bu yıl partner ülke olarak Çin Halk Cumhuriyeti'nin belirlenmiş olması da, yakın gelecekte küresel üretimin yeni merkez üssü olarak sivrilmesi beklenen Asya pazarlarına açılmamız açısından oldukça değerli bir seçim. Özellikle, Çin'in Yeni İpek Yolu olarak ifade edilen Bir Kuşak, Bir Yol Projesi, yeni işbirliklerinin yaratılması adına kentimiz ve ülkemiz için çok önemli fırsatlar barındırıyor. Diğer taraftan İEF'de elektrik-elektronik, yazılım ve bilişim, enerji sistemleri, çevre teknolojileri vb. sektörlerin ön plana çıkmasını ve Ar-Ge Merkezleri ile Teknoparkların katılımlarını, Sanayi 4.0 ve dijitalleşmeye entegrasyonumuz açısından son derece önemsiyorum. Bu bağlamda, İEF uluslararası ticaretle birlikte Sanayi 4.0 açısından da yeni işbirliği fırsatları yaratıyor."

İş dünyasının gündemi **yeni pazar arayışı**

8 8. İzmir Enternasyonal Fuarı (İEF) için İzmir'e gelen yabancı iş heyetleri, Uluslararası İzmir İş Günleri kapsamında Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO), İzmir Ticaret Odası (İZTO) ve Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) başkanları tarafından ağırlandı. Heyet görüşmelerinde ülkelerin ticaret ve yatırım potansiyeli anlamında ülkelerin

birbirlerini tanımalarının önemine ve serbest ticaret anlaşmalarının (STA) avantajlarına dikkat çekildi.

Aralarında 6 bakan, 2 bakan yardımcısı ve çok sayıda büyükelçi ve ticaret müsteşarının bulunduğu heyetler, Swissotel Büyük Efes Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilen görüşmelerde EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender

Gana heyeti

Sri Lanka heyeti

Yorgancılar, EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, İZTO Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, İZTO Meclis Başkanı Selami Özpoayraz ve EİB Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi ile buluşarak işbirliği olanaklarını masaya yatırdı.

Gelişmiş sanayi altyapısı

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İzmir'in kendi içinde ve bölgesinde yoğun bir sanayi altyapısına sahip olduğunu ve bunun da önemli limanlarla ve bittiğinde dünyanın en büyük 10 limanından biri olacak Çandarlı Limanı ile desteklendiğini vurguladı. Yorgancılar, "İzmir 13 organize sanayi bölgesi, Gaziemir ve Menemen'de iki serbest bölge, yetmiş insan kaynağı ve ileri seviyedeki altyapısı ile büyük bir potansiyel taşıyor. Yakın bir zaman içinde tarım ve gıda alanında üretim gücünü büyük ölçüde artıracak Tarım OSB de hayata geçecek. Doğrudan yabancı yatırımların yoğun olarak yöneldiği İzmir çimento, demir-çelik, gıda, tütün başta olmak üzere 70'e yakın sektörü barındırıyor. Gelişmiş altyapısının yanında mevcut iki liman ve bittiğinde dünyanın en büyük 10 limanından biri olacak olan Çandarlı Limanı ile bu potansiyeli destekliyor. Bütün bu sebeplerle tüm dünyadan yatırımcılar İzmir'e geliyor" dedi.

STA'lar artmalı

İZTO Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener de, mevcut konjonktürde tüm ülkeler için yeni ticaret ve yatırım pazarları oluşturmanın hayati önem taşıdığını söyledi. İzmir'in bu açıdan taşıdığı öneme işaret eden Özgener, "İzmir bir liman kenti ve har dönemde Türkiye'nin dışı açılan kapısı olmuş bir merkez. Bu geleneğimizi bugün de sürdürüyoruz. Serbest ticaret anlaşmalarının artması, tüm sektörlerde muhatap ülkelerimizle

Surinam heyeti

Somali heyeti

Myanmar heyeti

Küba heyeti

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, konuk heyetlere yaptığı konuşmada İzmir'in kendi içinde ve bölgesinde yoğun bir sanayi altyapısına sahip olduğunu ve bunun da önemli limanlarla ve bittiğinde dünyanın en büyük 10 limanından biri olacak Çandarlı Limanı ile desteklendiğini vurguladı.

ticareti çok daha hızlı ve verimli hale getirecek” diye konuştu.

Yeni ihracat pazarları için fırsat

EİB Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi ise dünyanın ve Türkiye'nin içinden geçtiği süreçte üretim ve onu tamamlayacak olan ihracatın önemin birkaç kat daha arttığını vurguladı. Eskinazi, “İEF kapsamında gerçekleştirdiğimiz heyet görüşmeleri, bu anlamda büyük önem taşıyor. İzmir İş Günleri etkinliklerinin Ege Bölgesi olarak yeni dış ticaret pazarları yaratabilmemiz adına yerinde ve çok faydalı bir etkinlik olduğunu düşünüyoruz” ifadesini kullandı.

Üst düzey katılım

Yoğun bir görüşme trafiğine sahne olan Uluslararası İzmir İş Günleri ikili görüşmelerine, heyetleri ile beraber Gana Cumhuriyeti Ticaret ve Sanayi Bakan Yardımcısı Carlos K. Ahenkorah, Sri Lanka Devlet Bakanı Buddhika Pathirana, Surinam Ticaret, Sanayi ve Turizm Bakanı Stephen Tsang, Somali Sanayi ve Ticaret Bakanı Abdullahi Ali Hassan, Myanmar Ticaret Bakanı Than Myint, Küba Sanayi Bakanlığı Birinci Bakan Yardımcısı Eloy Alvarez Martinez, Kuzey Makedonya Dış Yatırımlardan Sorumlu Devlet Bakanı Elvin Hasan, Kongo Cumhuriyeti Ekonomi ve Sanayi Bakanı Gilbert Ondongo, Ekvador Cumhuriyeti Ticaret Müsteşarı Gabriel Pena B. ve Macaristan Büyükelçiliği Ticaret Ataşesi Zsofia Kakas katıldı.

Kuzey Makedonya heyeti

Kongo heyeti

Ekvador heyeti

Macaristan heyeti

Gabon Büyükelçisi Avouma'dan İzmirli sanayiciye yatırım daveti

Batı Afrika ülkesi Gabon'un Ankara Büyükelçisi Jean Bernard Avouma, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nı (EBSO) ziyaret etti. Büyükelçi Avouma ve beraberindeki heyeti EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu ağırladı.

Büyükelçinin ziyaretinden duyduğu memnuniyeti dile getiren Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Gökçüoğlu, "Afrika, tüm dünya için olduğu gibi ülkemiz ve bölgemiz için de yeni bir potansiyel anlamını taşıyor. Gabon, yeraltı zenginlikleri, topraklarının büyük bölümünü kaplayan ormanları ve tarım ürünleri ile bu potansiyeli ortaya koyan çok önemli bir ülke. Önümüzdeki süreçte iki ülkenin ekonomik ilişkilerini daha da geliştirerek ticaret hacmini hak ettiği noktaya çıkartacağına inanıyorum" dedi.

Ülkesinin zengin yeraltı kaynaklarına sahip olduğunu belirterek Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) üyesi yatırımcıları ülkesine davet eden Büyükelçi Avouma ise, Gabon'daki iş ve yatırım fırsatları hakkında bilgiler verdi. Avouma, "Gabon Cumhuriyeti, Orta Afrika ülkeleri

ekonomik topluluğunun bir üyesi. Şimdilik 250 milyon dolarlık bir ekonomiyiz ve iki milyon nüfusumuz var. Zengin yer altı kaynaklarımız var. Altın ve ham petrol çıkarıyoruz. Gabon, birlikte yürümek için Türkiye'yi seçti. Ülkemizde istikrarlı bir siyasi ve ekonomik yapı ile güçlü kurumlar var. Gabon'da çekici iş imkanları bulunuyor ve Türk iş insanlarını Gabon pazarını incelemeye davet ediyoruz" diye konuştu.

Afrika ile 10 yılda 179 milyar dolarlık ticaret

Türkiye ile Afrika kıtası arasındaki toplam ticaret hacmi 2009-2018 döneminde 179 milyar dolar oldu.

2005 yılının Türkiye tarafından "Afrika yılı" ilan edilmesinin ardından kıta ülkeleriyle hem siyasi hem de ticari ilişkiler ivme kazandı. Türk Hava Yollarının Afrika'da doğrudan uçuş yaptığı noktaların ve büyükelçilik sayısının artması da iki ülke ticaretinin gelişmesine katkı sağladı.

Türkiye İstatistik Kurumu verileri dikkate alındığında, 2009-2018 döneminde Türkiye ile Afrika kıtası arasında 179 milyar dolarlık ticaret yapıldı. Bu rakamın 117.5 milyar dolarlık (yüzde 66) kısmı Kuzey Afrika ülkeleriyle, kalanı diğer Afrika ülkeleriyle yapılan ticarettten kaynaklandı.

Bu dönemde Türkiye'nin 121 milyar dolarlık ihracatına karşılık, kıta ülkelerinden 58 milyar dolarlık ithalat yapıldı.

Mısır öne çıktı

Ülke bazında

incelendiğinde, geçen yıl itibarıyla kıtada en fazla ihracatın yapıldığı ülke 3,1 milyar dolarla Mısır oldu. Mısır'a ihracatta enerji grubu 592 milyon dolarla ilk sırada yer aldı. Bu grubu 277 milyon dolarla demir ve çelik, 253.1 milyon dolarla kazanlar, makineler ve mekanik

cihazlar izledi. Mısır'ın ardından en çok ihracat yapılan ülkeler 2'ser milyar dolarla Cezayir ve Fas olarak kayıtlara geçti. İthalat açısından bakıldığında da Mısır, 2018 itibarıyla 2.2 milyar dolarla en fazla dış alımın yapıldığı kıta ülkesi oldu. Mısır'ı 1.4 milyar dolarla Güney Afrika Cumhuriyeti, 1.1 milyar dolarla Cezayir takip etti.

İzmir ve İspanya işbirliği köprüsü

Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir ile İspanya arasında ekonomik işbirliğinin köprülerini kuruyor. İki ülke arasında 14 milyar dolarlık ticaret hacminin yakın gelecekte 20 milyar dolara ulaşması hedeflenirken, bunun İzmir'in hem yatırımlar hem de ihracattan aldığı payı artırıcı etki yapması amaçlanıyor.

İspanya'nın Ankara Büyükelçisi Juan Gonzalez Barba Pera, İzmir Fahri Konsolosu Muharrem Hilmi Kayhan ile birlikte Ege Bölgesi Sanayi Odası'nı ziyaret etti. Heyete ev sahipliği yapan EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu, tarihi dostluk bağları bulunan iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin de memnuniyet verici olduğunu dile getirdi. Gökçüoğlu, "Güçlü ilişkilerimizin getirdiği karşılıklı istekle ülkelerimizin toplam 14 milyar dolar düzeyinde bulunan dış ticaret hacminin 20 milyar doları geçmesi uzun zaman almayacaktır" dedi.

İzmir ile Valencia kentlerinin kardeş şehir olmasına çok sıcak baktığını belirten Gökçüoğlu, "Biz de EBSO olarak Valencia Ticaret ve Sanayi Odası ile işbirliği anlaşması yapmayı arzu ederiz. İzmir'deki bütün üniversiteleri Üniversite Sanayi Koordinasyon Kurulu platformu altında bir araya getirdik. Valencia'daki üniversiteleri de buna dahil edebiliriz. Türkiye'deki 678 İspanyol sermayeli firmadan 34'ü İzmir'de faaliyet gösteriyor. Şehrimizin potansiyeli göz önünde bulundurulduğunda bu sayıların daha da artacağına inanıyorum" diye konuştu.

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Gökçüoğlu, İzmir'in 8 bin yılı aşan geçmişiyle sadece ticaret merkezi değil sanayi kültürünü de yaşatan bir kent olduğunu vurgularken, Türkiye'nin diğer kentlerinden farklı olarak gıdadan tekstile, inşaat-tan makine ve elektroniğe, otomo-

tiv ve yan sanayinden petrokimya hatta yenilenebilir enerjiye kadar 64 değişik sektörde üretim yapıldığını bildirdi.

İbrahim Gökçüoğlu, İzmir'den halen Almanya'nın 16 kentine direkt uçak seferi yapılmasını örnek göstererek diğer ülkelere de direkt sefer için girişimlerde bulduklarını bildirirken, "Sizlerin de İzmir'i İstanbul ve Ankara'nın ardından üçüncü şehir değil, Ankara'dan sonra ikinci önemli şehir olarak görmeyi arzu ediyoruz. Nitekim, İspanyol sermayeli bazı global şirketler Türkiye'deki merkezlerini İzmir'e yönlendiriyor" ifadelerini kullandı.

İlk ziyaret İzmir'e

Türkiye'de geçen yıl göreve başlayan ve ilk ziyaretini İzmir'e yapan İspanya Büyükelçisi Juan Gonzalez Barba Pera, iki ülke arasındaki ilişkilerin sadece ekonomi değil, siyasi, tarihi ve askeri yönden de güçlü olduğuna dikkat çekerken, Türkiye'nin AB üyeliğini de her zaman desteklediklerini bildirdi.

İzmir'i İspanya'nın Madrid ve Barcelona'dan sonra üçüncü büyük kenti Valencia'ya bezeten Büyü-

kelçi, iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesinde önemli rol oynayacağını düşündüğünü vurgularken, bu benzerliği resmileştirip kardeş şehir yapma konusunda da İzmir ve Valencia belediye başkanları nezdinde girişimlerde bulunduğunu söyledi. İspanya Büyükelçisi Juan Gonzalez Barba Pera, "Kardeş şehir anlaşmasının sadece belediyeleri değil her iki şehrin üniversiteleri, STK'ları arasında işbirliğini, kültürel ve sanatsal paylaşımları da içermesi fikrinize katılıyorum. Önümüzdeki yıl Ekim ayında Valencia ve İzmirli iş insanlarının katılımıyla İzmir'de İspanya Milli Günü kutlaması yapılmasının, ülkelerimiz arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesinde çok güzel bir kapı açacağı konusunda fikir birliği içindeyiz. Hatta bunu İspanya Günleri gibi bir etkinliğe dönüştürmeliyiz" dedi.

İzmir'in sahip olduğu potansiyel ve coğrafi konumu göz önünde bulundurulduğunda dünyanın pek çok ülkesine direkt uçuş olması gerektiğini belirten İspanya Büyükelçisi, sadece İstanbul'un değil İzmir'in de bir aktarma merkezi olmayı fazlasıyla hak ettiğini sözlerine ekledi.

EBSO'dan Arjantinli firmalara davet

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, İzmirli ve Arjantinli firmalar arasında gıda ve makine sektörlerinde işbirliklerinin hayata geçirilerek iki ülke arasındaki dış ticaret hacminin artırılması gerektiğini söyledi.

Arjantin İstanbul Başkonsolosu Diego Alvarez Rivera, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nı ziyaret etti. Lojistik olanaklarının gelişmesiyle ticaretin sınır tanımadığı dünyada, coğrafi olarak birbirine uzak ülkelerin doğru bağlantılarla önemli işbirliklerine imza atmasının gündeme geldiği ziyaretin ev sahipliğini yapan EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Dönmez, "Sayın Başkonsolos Rivera'nın çalışmalarının İzmir ile Arjantin arasındaki ticaret hacminin artması yolunda bir başlangıç olmasını umut ediyoruz. İki ülke arasındaki ticari potansiyeli gerçek anlamda kayıtlara geçirmek için ne gerekiyorsa yapmaya hazırız" dedi.

Sektörel işbirliği önerisi

Arjantin'i iki kez ziyaret ettiğini ve taşıdığı dinamizm ile Arjantin'in bölgesinde çok önemli bir pazar olduğuna şahitlik ettiğini ifade eden Dönmez, "Arjantin özellikle yağ, et ve gıda maddeleri ihracatında güçlü

bir pazar. İzmir bu ürünleri ithal ediyor. İzmir de özellikle Arjantin'in ihtiyaç duyabileceği makine sektöründe çok güçlü bir durumda. Bu işbirliğini mutlaka hayata geçirmemiz gerekiyor" diye konuştu.

Dönmez, "Arjantinli iş insanlarından oluşan bir heyeti İzmir'de ağırlamaktan memnuniyet duyacağız. İzmirli firmalarımızla Arjantinli firmalar arasında yapılacak B2B görüşmeler, iki ülke ilişkilerinin gelişmesi adına çok yararlı olacaktır" sözleriyle, İzmirli ve Arjantinli firmaları bir araya getirme yönündeki iradesini dile getirdi.

526 milyon dolarlık iş hacmini artırmalıyız

Arjantin'in İstanbul Başkonsolosu Diego Alvarez Rivera da, EBSO'yu ziyaret etmekten büyük memnuniyet duyduğunu ifade etti. EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez'in dile getirdiği gerçekler ışığında, ülkesi ile Türkiye arasında 526 milyon dolar seviyesinde olan ticaret hacminin arzu edilen seviyenin çok altında olduğunu belirten Başkonsolos Rivera, "Daha önceki yıllarda turistik amaçlarla geldiğim İzmir'de resmi olarak İzmir'de bulunmaktan ve EBSO'yu ziyaret etmekten

büyük bir memnuniyet duyduğumu belirtmek isterim. Maalesef Türkiye ve Arjantin arasındaki ticaret ilişkisi çok zayıf, halen sadece 526 milyon dolarlık ticaret hacmi söz konusu. Olması gereken seviyenin altındaki bu rakamları daha yukarı çıkarma konusunda çok istekliyiz" dedi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Dönmez'in İzmirli ve Arjantinli firmalar arasında B2B görüşmelerin organize edilmesine yönelik davetini heyecanla karşıladığını belirten Rivera, 27 Ekim'de Arjantin'de gerçekleştirilecek olan seçimlerin ardından konunun gündeme gelebileceğini ifade etti.

Türkiye'nin yakın geçmişte Arjantin, Brezilya, Paraguay, Uruguay ve Venezüella'dan oluşan Güney Amerika Ortak Pazarı MERCOSUR ile anlaşma imzaladığını hatırlatan Başkonsolos Rivera, "27 Ekim tarihinde ülkemizde gerçekleştirilecek olan seçimlerin ardından böyle bir organizasyon yapılabilir. İki ülke firmalarının ve iş insanlarının birbirlerini tanımaları için yapılacak her türlü aktiviteye hazırız. Türkiye ile MERCOSUR ülkeleri arasında yakın zamanda bir anlaşma imzalanmış durumda. Bu anlaşmadan sonra ticari ilişkilerin artış göstermesini bekliyoruz" diye konuştu.

İzmirli sanayicilerin EMO Hannover çıkarması

İzmirli metal işleme makineleri üreten sanayiciler, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın gerçekleştirdiği organizasyonla EMO Hannover'e çıkarma yaptı. EBSO Yönetim Kurulu, Meclis ve Meslek Komitesi üyelerinin de aralarında bulunduğu 20 kişilik grup, kesme ve şekillendirme makineleri, hassas ölçüm aletleri, bilgisayar teknolojileri, endüstriyel elektronik malzemeleri ve aksesuarları ile temel imalat teknolojilerine yönelik

yenilikleri yakından inceleme imkanı buldu. Dünya çapında son 20 yıl içinde makine üretiminin yüzde 70 arttığı ve üretimin yarıdan fazlası ihraç edildiği düşünüldüğünde İzmirli sanayiciler küresel pazardaki son yenilikleri takip etmenin yanında şirketlerini uluslararası ölçekte büyütmenin ilk adımlarını atmaya çalıştı.

Makine, metal işleme ve döküm sektörünün gövde gösterisi yaptığı EMO Hannover'de İzmir'den

Aydosa, CKS Kablo, Dirinler, Gökçüoğlu, Hiprun, Messmatic, SFA Makina, Yamasa ve Yamato firmaları da stand açtı.

Bu yılki teması "Verimlilik, Esneklik ve İnovasyon" olan EMO Hannover'de, 110 farklı ülkeden 2 bin 100'den fazla katılımcı firma ve çeşitli ülkelere 143 binden fazla üretim uzmanı verimlilik, çevresel etkenler ve üretim maliyetleri konularında yaşanan sorunlara cevap aradı.

Yerli üretimde öncelikli ürün listesi yayımlandı

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi programında teklif çağrısına çıkılacak

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı verilmesi kapsamında öncelikli ürün listesini belirledi. Öncelikli ürün listesi ile Türkiye'de katma değerli üretimin artırılması hedefine yönelik olarak, 11. Kalkınma Planı'nda belirlenmiş olan orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyesindeki odak sektörlerde, yerli üretimin sağlanması veya üretim kapasitesinin artırılması için öncelik verilecek ürünlerin belirlenmesi amaçlanıyor.

Bu kapsamda, orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyine sahip sektörler olan "Kimya", "Eczacılık ile Tıbbi ve Dişçilikle İlgili Araç Gereçler İmalatı", "Bilgisayar, Elektronik ve Optik", "Elektrikli Teçhizat", "Makine", "Ulaşım Araçları" sektörlerinde yer alan veya bu 6 sektörün gelişimi için kritik önemi olan diğer sektörlerden seçilen ürünler, Resmi Gazete'de ilan edilecek. Bu listelerdeki ürünlerin yerli üretimi desteklenecek.

Listeler, dış ticaret verileri, küresel rekabet koşulları, yerel ve küresel talep trendi, yurt içi üretim yetkinliği ve kapasitesi, sektörel ve sektörler arası teknolojik gelişime katkı gibi

Resmi Gazete'de yayımlanan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi programı kapsamında belirlenen öncelikli ürünler listesindeki ürünler, Ar-Ge, Ür-Ge, yatırım, pazarlama ve ihracat olmak üzere uçtan uca desteklenecek. Program, alıcıların da desteklenmesini içeriyor. Üretim yatırımları stratejik yatırım teşviki kapsamında olacak, yatırım tutarı 50 milyon TL'yi geçerse proje bazlı teşvik sistemine alınacak. Projelerde belirleyici ölçüt, katma değer olacak. Teşvik süreci tek pencereden yürütülecek. Ürünleri kamu da kullanıyorsa alım garantisi ve Sanayi İşbirliği Programı da uygulanabilecek. İlk uygulama için pilot olarak seçilen makine sektöründe, Ekim ayında bir çağrıya çıkılacak.

kriterler dikkate alınarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenecek. Ürünler, sektör özelindeki dinamikler de dikkate alınarak, farklı seviyelerde ürün kodları, ürün nitelikleri veya kullanılan teknolojiler şeklinde tanımlanabilecek.

Listede hangi ürünler var?

Resmi Gazete'de yayımlanan öncelikli ürün listesi tebliğine göre, makine sektörüne ilişkin öncelikli ürün listesi kapsamında; dizel ve yarı dizel motorlar, pnömomatik güç motorları, kompresörler, klima aksam ve parçaları, eşanjörler, yağ ve yakıt

filtreleri, arıtma cihazları, dolum makinaları, forklift ve yük arabaları, asansörler, yükleyiciler ile kağıt-karton kesme makineleri gibi ürünler yer alıyor. Otomatik üniteli dikiş makineleri, metal işleme merkezleri, yatay torna tezgahları, her türlü elektro-mekanik, elle kullanılan matkap ve testereler, sinai robotları da listede yer alırken, "yenilikçi teknoloji alanına göre ürünler", "robotik ve otomasyon sistem bileşenleri", "üç boyutlu yazıcılar", "eklemeli imalat makineleri" ve "ileri döküm teknolojileri" başlıkları altında ürünler listede bulunuyor.

Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi'ne (VERBİS) kayıt zorunluluğu yıl sonuna kadar uzatıldı

Av. Murat ULUSU
EBSO Hukuk Danışmanı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve muhtelif sektör temsilcileri tarafından Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na intikal ettirilen Veri Sorumluları Sicili'ne kayıt sürelerinin uzatılmasına ilişkin talep taleplerin değerlendirilmesi neticesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun 03.09.2019 tarihli ve 2019/265 sayılı kararı ile;

-Yıllık çalışan sayısı 50'den çok veya yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den çok olan gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları ile yurtdışında yerleşik gerçek ve tüzel kişi veri sorumlularının Veri Sorumluları Sicili'ne kayıt yükümlülüğünü yerine getirmeleri için belirlenen süre 31.12.2019 tarihine kadar uzatılmıştır.

Ancak şirketler için veri sorumluları sicil bilgi sistemine kayıt zorunluluğuna değinmeden önce, sistemi tanıtmak, ilgili kavramları tanımlamak ve işlemlerin nasıl gerçekleştirileceğini ifade etmek gerekliliği bulunmaktadır.

Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi kısa adıyla "VERBİS"; kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin, kişisel veri işlemeye başlamadan önce kaydolmaları gereken ve işlemekte oldukları kişisel verilerle ilgili kategorik bazda bilgi girişi yapacakları bir kayıt sistemidir.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 16. maddesine göre kişisel veri işleyen gerçek ve tüzel kişi veri sorumlularının kişisel veri işlemeye başlamadan önce Veri Sorumluları Sicili'ne kayıt olması gerekmektedir.

Sicile kayıt olma gerekliliğini belirttiikten sonra sicile kaydın nasıl gerçekleştirileceği konusunda da kısaca bilgi vermek yerinde olacaktır. VERBİS'e kayıt, Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun internet sitesi olan www.kvkk.gov.tr aracılığıyla giriş yapılarak, ekrana gelen sayfada yer alan VERBİS butonuna tıklanıldığında ilgili alanlar doldurularak yapılmaktadır. Yurtdışında yerleşik tüzel kişi veri sorumlularınca kayıt, VERBİS ana sayfada yer alan "Veri Sorumlusu Yönetici Girişi" butonu aracılığıyla giriş yapılmaktadır. İlgili alanlar doldurularak PDF formatında başvuru formu sistemden oluşturulur. Oluşturulan formun çıktısı alınarak ıslak imzalı belge şeklinde kurumun posta adresine posta yoluyla iletilir veya varsa kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi üzerinden PDF formatındaki dosya eklenerek kurumun KEP adresine iletilir. Kurum tarafından yapılan değerlendirme sonucunda, başvuru formunda belirtilen elektronik posta

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 16. maddesine göre kişisel veri işleyen gerçek ve tüzel kişi veri sorumlularının kişisel veri işlemeye başlamadan önce Veri Sorumluları Sicili'ne kayıt olması gerekmektedir.

adresine “kullanıcı adı” ve “parola” gönderilir. Veri sorumlusu olan tüzel kişi tarafından “Veri Sorumlusu Yönetici Girişi” butonu aracılığıyla giriş yapıldıktan sonra Türkiye’de yerleşik ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bir gerçek kişi “irtibat kişisi” olarak atanır. Veri sorumlusu, irtibat kişisi olarak atanır. Veri sorumlusu temsilcisi, irtibat kişisi olarak veri sorumlusu temsilcisi bünyesinde çalışan bir kişiyi atayabileceği gibi bünyesi dışında bir kişiyi de atayabilecektir. Atanan irtibat kişisi tarafından VERBİS ana sayfada yer alan “Sicile Kayıt” butonu aracılığıyla giriş yapılır ve gelen ekranlara bilgi girişi yapılarak kayıt işlemi sonuçlanır.

İlgili kanunun geçici birinci maddesinin ikinci fıkrasında, Veri Sorumluları Sicili’ne kayıt yükümlülüğünün başlama tarihleri ile ilgili karar alma ve bunu ilan etme görev ve yetkisi Kişisel Verileri Koruma Kurulu’na verilmiştir. Bu kapsam kurulca alınan ve 18.08.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2018/88 sayılı kararda, veri sorumluları için kayıt başlama tarihleri aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Yıllık çalışan sayısı 50’den çok veya yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL’den çok olan veri sorumluları ile yurtdışında yerleşik tüm veri sorumluları 01.10.2018-31.12.2019,

- Yıllık çalışan sayısı 50’den az ve yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL’den az olmakla birlikte ana faaliyet konusu özel nitelikli kişisel veri işleme olan veri sorumluları 01.01.2019-31.03.2020,

- Kamu kurum ve kuruluşu veri sorumluları 01.04.2019-30.06.2020, tarihleri arasında sicile kayıt olmak zorundadır.

Tüm bu anlatımlarımızdan sonra akıllarda, tüzel kişilerde veri sorumlusunun kim olduğuna dair bir soru

oluşabilir. Buna göre, tüzel kişilerde veri sorumlusu, görevlendirilen bir gerçek kişi değil, tüzel kişiliğin bizzat kendisidir. Buna göre şirketlerde veri sorumlusu; şirket çalışanı, yöneticisi, patronu, yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulu üyeleri, avukatı gibi şirketi temsil eden kişiler veya dışarıdan hizmet alınan kişiler değil, şirketin kendisidir. Şirket, kanunun uygulanmasıyla ilgili iş ve işlemleri yerine getirme konusunda bu kişileri görevlendirebilir ancak

bu görevlendirme o kişinin veri sorumlusu olduğunu anlamına gelmez.

İlgili kanunun ve yönetmeliğin hükümlerinde; VERBİS’e kayıt yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde, bu yükümlülüğü yerine getirmeyen gerçek ve tüzel kişi tacirlere idari para cezası yaptırımının uygulanacağı belirtilmektedir. Anılan kanunun 18. maddesi; “Veri sorumluları siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler hakkında 20.000 Türk Lirası’ndan 1.000.000 Türk Lirası’na kadar idari para cezası verilir.” şeklinde yaptırımı düzenlemektedir.

Sonuç olarak, herhangi bir yaptırımla karşılaşmamak adına yukarıda belirtilen tarihler arasında ve belirtilen şekilde VERBİS (Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi) kaydının yaptırılmasını siz değerli okurlarımıza önermekteyiz.

AK Parti İzmir İl Yönetimi'nden EBSO'ya ziyaret

Adalet ve Kalkınma Partisi İzmir İl Başkanı Kerem Ali Sürekli ve il yönetim kurulu üyeleri, Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ı ziyaret etti. AK Parti heyetinin ziyaretinde EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları İbrahim Gökçüoğlu ve Muhsin Dönmez de hazır bulundu.

Sürekli ve beraberindeki heyete İzmir ve Türkiye ekonomisinin genel durumuna ilişkin bir sunum yapan Başkan Yorgancılar, benzer bir sunumu geçtiğimiz ay Cumhurbaşkanlığı Recep Tayyip Erdoğan'a yaptıklarını ve pek çok sorunun çözümü konusunda benzer görüşte olduklarını görmekten memnun olduğunu ifade etti. Yorgancılar, "Sayın Cumhurbaşkanımıza yaptığımız sunumda da ifade ettiğimiz şuydu; öncelikle mevcut hastalığa doğru teşhis koymak gerekiyor. Ancak ondan sonra doğru tedaviyi uygulayabiliriz. Kendi açımızdan teşhis ve tedavi önerilerimizi sunduk ve büyük oranda benzer görüşlerde olduğumuzu da gördük" diye konuştu.

Türkiye'nin son dönemde ulaşım altyapısını büyük oranda geliştirdiğini dile getiren Yorgancılar, otoyol çevresinde bulunan bölgelerde

kalkınmanın daha hızlı ilerlediğini söyledi. Otoyol akslarında bulunan üniversitelerin, bu bölgede güçlü olan sektörlerle göre ihtisaslaşması gerektiğini vurgulayan Yorgancılar, şöyle konuştu:

"Bilgiyi üreten üniversitelerin ihtisaslaştırılması gerekiyor. Bunu da bölgeye göre yapmak durumundayız. Türkiye olarak bizim Edirne'den başlayan ve ülke çapında giderek gelişen bir otoyol ağımız var. Son olarak İstanbul ile İzmir arasındaki otoyol hizmet vermeye başladı. Dünyadaki ekonomilere baktığımızda otoyolların çevresindeki ilerleme ve değişimin çok daha hızlı gerçekleştiğini görüyoruz. Bölgesel olarak hangi sektörler yoğunluktaysa oradaki üniversiteleri o doğrultuda ihtisaslaştırıp, oradaki sanayicilerimizin bu üniversitelerden bilgi anlamında yararlanmasını sağlamamız gerekiyor. Bu çok uzun vadeli bir iş; ancak bugün başlarsak 20 sene içinde verim almaya başlayabiliriz. Benzer biçimde turizm koridorunu da bu doğrultuda şekillendirmemiz gerekiyor. Turizm konusunda dışa bağımlılığımızın sıfır olması da ciddi bir avantaj."

Yorgancılar, sanayicilerin Ankara ile İzmir arasındaki uçuşların daha sık olması yönündeki talep-

lerini ve AK Partili yetkilileri Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın etkinliklerinde daha sık görmeyi beklediklerini de Sürekli'ye ilettili.

EBSO'nun önerilerini paylaşacağız

EBSO'nun faaliyetleri ve sanayi sorunları ile ekonomik değerlendirmelerine ilişkin yapılan sunumdan memnuniyetini dile getiren AK Parti İzmir İl Başkanı Kerem Ali Sürekli ise "Sayın Yorgancılar, bilgi ve öngörülerini daima paylaşan, ortak akla inanan, örnek bir temsilci. Mesleki eğitimden, üniversitelerin ihtisaslaşması gereğine kadar pek çok konuda görüş alışverişinde bulunduk. 'Ekonomiye küresel bakış' başlıklı sunumu ile ortaya koyduğu perspektifi ve önerilerini de mutlaka değerlendirecek ve üst kadrolarımızla paylaşacağız. Vergi yönetimini güçlendirmek, vergi tabanını genişletmek, yatırım ve istihdamı artırmak amacıyla kurumlar vergisini düşürmek için vergi kanununda kapsamlı bir dönüşüme başlamak üzereyiz. Ege Bölgesi Sanayi Odası ile sıcak gündemi, gelişmeleri değerlendirmeye, İzmir'imiz, bölgemiz ve ülkemiz için birlikte üretmeye devam edeceğiz" dedi.

Yorgancılar'dan Engin'e hayırlı olsun ziyareti

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Narlıdere Belediye Başkanı Ali Engin'e hayırlı olsun ziyareti gerçekleştirdi. Ziyarete Yorgancılar ile birlikte EBSO Yönetim Kurulu Üyeleri Eyüp Sevimli ve Metin Akdaş ile EBSO Genel Sekreteri Mustafa Kalyoncu da katıldı.

Narlıdere Belediye Başkanı Ali Engin'e görevinde başarılar dileyen EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, belediyelerin kentlerde yaşayan insanların doğdukları günden öldükleri güne kadar yanında olduğunu belirterek "Dolayısıyla çok önemli bir göreviniz var. Sanayiciler olarak yerel yönetimlerle ortak çalışmak noktasında üzerimize düşen ne varsa yapmaya hazır olduğumuzu belirtmek isterim. Görevinizin hayırlı olmasını temenni ediyor ve başarılar diliyoruz" dedi.

Ziyareten duyduğu memnuniyeti dile getiren

Narlıdere Belediye Başkanı Ali Engin ise Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın kentin ve bölgenin üretim altyapısını temsil eden en önemli kurumlarından olduğunu söyledi. Engin, "İyi dilekleriniz için çok teşekkür ediyorum. Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi, kalkınmasının temelinde üretim ve sanayileşmek yatıyor. Sizler bu yolda çok önemli bir misyon üstleniyorsunuz. Bu süreçte elimizden gelen destek ve işbirliğini sergileyebileceğimizi de bilmenizi isterim" diye konuştu.

"Urla'nın doğal zenginliğini katma değere çevirmeliyiz"

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Urla Belediye Başkanı Burak Oğuz'a hayırlı olsun ziyaretinde bulundu. Ziyarete Urla'nın hem turizm ve hem de tarımsal üretim anlamında İzmir'in en önemli ilçelerinden biri olduğunu ifade eden Yorgancılar, Oğuz'a görevinde başarılar diledi.

Ziyarete EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar ile birlikte Yönetim Kurulu Üyeleri Eyüp Sevimli ve Metin Akdaş ile Genel Sekreter Mustafa Kalyoncu da hazır bulundu.

Urla'nın doğal zenginliklerinin katma değer anlamında büyük bir potansiyel ortaya koyduğunu dile getiren Yorgancılar, "Urla da İzmir'in 'ilklerin kenti' olma özelliğinden çok şey barındırıyor. Yarımadanın en kaliteli zeytinlerinin yetiştiği bölgede, tarihte bilinen ilk zeytinyağı işliği de var. Endemik özelliğe sahip çok sayıda bitkiyi sahibiz. Sakız eninarında olduğu gibi

bu ürünlerin coğrafi işaretlerinin alınması, bu zenginliğin katma değer haline getirilebilmesi açısından çok önemli. Bu yönüyle Urla, tarım ve turizmin yanı sıra gastronomik bir potansiyele de sahip" dedi. Yorgancılar'ın ziyaretinden duyduğu memnuniyeti dile getiren Urla Belediye Başkanı Burak Oğuz ise "İyi dilekleriniz için çok teşekkür ediyorum. Vurguladığınız unsurlar konusunda farkındalık yaratmak adına Urla Belediyesi olarak çalışıyoruz. Bu süreçte İzmir'imizin kurumlarının eşgüdüm içinde olmalarını çok önemsiyorum" diye konuştu.

Büyük zaferin 97. yıldönümü

Kurtuluş ve kuruluşun şehri İzmir, 30 Ağustos Zafer Bayramı'nın 97'nci yıldönümünü ilk günkü coşkuyla kutladı. Kutlama programı çerçevesinde, çelenk sunma, tebrikat ve geçiş töreni düzenlendi. İzmir Valisi Erol Ayyıldız, Ege Ordusu ve Garnizon Komutanı Korgeneral Ali Sivri ve İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, Cumhuriyet Meydanı'ndaki Atatürk Anıtı'na çelenk sundu.

İzmir Valiliği makamında tebriklerin kabulü töreni sonrası Cumhuriyet Meydanı'nda, Vali Ayyıldız, Korgeneral Ali Sivri ve Belediye Başkanı Soyer, askeri tören aracına binerek İzmirliilerin ve törene katılan askeri ve mülki erkanın bayramını kutladı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası, törenlerde ve resepsiyonda Meclis Başkan Vekili Işın Yılmaz ile Yöne-

tim Kurulu Üyesi Metin Akdaş tarafından temsil edildi.

Günün anlam ve önemini belirten konuşmaların ardından geçit töreni ile devam eden törende Cumhuriyet Meydanı'na dolduran İzmirliiler, askeri birliklerin geçişi sırasında ellerindeki Türk Bayrakları'nı sallayarak alkışlar ve tezahüratlarla Mehmetçığı selamladı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da, kutlama mesajında, "30 Ağustos'ta kazanılan bu destansı zaferle milletimiz, kendisine reva görülen esaret gömleğini yırtıp

atmış, ne pahasına olursa olsun bağımsızlığından taviz veremeyeceğini tüm dünyaya ilan etmiştir. Son devletimiz Türkiye Cumhuriyeti'nin de müjdesi olan Büyük Zafer, tarihten silinmek istenen Türk Milleti'nin yeniden şahlanışının adıdır. Büyük Zafer'den aldığımız ilham ve cesaretle, Türkiye'yi daha aydınlık, daha müreffeh bir geleceğe taşımak için mücadelemizi sürdüreceğiz" ifadelerine yer verdi.

Doğum günün kutlu olsun İzmir

Kurtuluş Savaşı'nın zafere uzanan son adımı niteliğini taşıyan İzmir'in kurtuluş günü, yine büyük bir coşkuyla kutlandı. İzmir'in düşman işgalinden kurtuluşunun 97. yıldönümü, Zafer Yürüyüşü, süvari birliklerinin geçişi, gösteriler, Solo Türk ve Türk Yıldızları uçuşları, fener alayı, ünlü sanatçıların katıldığı konserlerle birbirinden farklı etkinliklere sahne oldu. Kutlamalara ortak olan İzmirililer, zafer coşkusu ilk günkü gibi yaşadı.

İzmir'in kurtuluşunun 97'nci yıldönümü kutlamaları kapsamında Cumhuriyet Meydanı'nda düzenlenen törene, İzmir Valisi Erol Ayyıldız, Ege Ordusu ve Garnizon Komutanı Korgeneral Ali Sivri, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, milletvekilleri, belediye başkanları, siyasi partilerin temsilcileri, sivil toplum örgütleri ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Törende, Ege Bölgesi Sanayi Odası, Meclis Başkan Vekili Işın Yılmaz ve Yönetim Kurulu Başkan Vekili İbrahim Gökçüoğlu tarafından temsil edildi. Atatürk Anıtı'na EBSO adına çelenk sunumu da Yılmaz ile Gökçüoğlu tarafından yapıldı.

İzmir Valiliği önündeki resmi törende, atlı süvari birliklerinin 9 Eylül'de kente girişi ve vilayet binasına Türk bayrağının çekilişi canlandırıldı, İstiklal Marşı okundu.

Afyonkarahisar'ın Şuhut ilçesinden taarruz birliği tarafından getirilen toprak ve Türk Bayrağı'nı emanet alan İzmir Valisi Erol Ayyıldız, "Bu kutsal emanet ilelebet bizde ve İzmir'de yaşayacaktır. Vatan size minnettardır" ifadelerini kullandı.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer de, 9 Eylül'ün sadece İzmir için değil, ülkemizin tarihi açısından da çok önemli bir gün olduğunun altını çizirken, "İzmir'in kurtuluşuna sahne olan 9 Eylül zaferi, 1923'te Lozan Barış Antlaşması ile Anadolu'nun tümüyle bağımsızlık kazandığı bir sürece yön vermiştir. 9 Eylül, iktisatta ve siyasette, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde yeni sözler söylemeye başladığımız gündür. İzmir ise, ilk kurşunu atarak "Kurtuluş Savaşı"ni; işgalin bittiği gün ise "Kurtuluş Seferberliği"ni başlatan şehirdir" dedi.

EBSO'nun duyarlılığı

Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir'in kurtuluşunun 97.

yıldönümü dolayısıyla sosyal medya hesabından Türk Ordusu'nun İzmir'e ilerleyişinin son 3 gününü konu alan video paylaşımı yaptı. Onlarca beğeni alan videoda Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Atatürk'ün "Bütün cihan işitsin ki efendiler, artık İzmir hiçbir kirli ayağın üzerine basamayacağı kutsal bir topraktır" sözleri dikkat çekti.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar da, kendi sosyal medya hesabından "Doğum günün kutlu olsun İzmir'im" mesajını yayınladı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşları ekseninde belirsizlikler ve riskler devam ederken, kıtalar arasında köprü konumundaki Türkiye için ciddi sıkıntılar getirmesinin yanı sıra fırsatlar yarattığına da dikkat çekti.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, açılış ve başkanlık sunuşlarında, 30 Ağustos Zafer Bayramımızın 97. yılını ve İzmir'imizin kurtuluşu 9 Eylül'ü her zaman olduğu gibi coşkuyla kutladığını, Atalarımızın uzun süren mücadele yılları sonunda elde ettikleri bu eşsiz zaferlerin, vatanımızın düşman işgalinden kurtuluşuyla birlikte yüzyıllarca süren bir gerileme devrinden sonra uygarlaşma yolunda önemli bir miladı temsil ettiğini ifadeyle, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere tüm şehit ve gazilerimizi minnetle andığını söyledi.

Esen, bilindiği üzere Pençe-3 hareketinin başladığını, maalesef şehit haberlerinin geldiğini belirterek, şehitlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır ve başsağlığı, gazilerimize acil şifalar dileyerek, bir canımıza daha zarar gelmeden hareketin başarıyla tamamlanmasını diledi.

Ticaret savaşlarının etkisi

Küresel ekonomide Amerika Birleşik Devletleri-Çin ticaret savaşları ekseninde belirsizlikler ve riskler devam ederken, hafta sonu restleşmeleriyle piyasaların

yönünü yeniden belirsizliğe çevirdiğini, politik konularda olduğu gibi ticarete de Doğu ve Batı dünyası arasında ayrışma yaşanmasının, kıtalar arasında konuma sahip ülkemiz için ciddi sıkıntılar ve tabii ki fırsatlar yarattığını söyledi. Esen, bu noktada önümüzdeki günlerde gerçekleştirilecek İzmir Enternasyonal Fuarı'nın kentimiz için olduğu kadar ülkemiz için de önem teşkil ettiğini, 88. kez gerçekleştirilecek fuarımızın partner ülkesinin Çin Halk Cumhuriyeti olduğunu, geçen ayki Melis toplantımızda İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'in de belirttiği üzere, Çin ile iş birliği ilişkilerimizin geliştirilmesi açısından bu fuarın son derece stratejik ve önemli fırsatlar sunacağına inandığını belirterek, fırsatların değerlendirilip yeni iş birliklerine vesile olmasını ve başarılı bir fuar dönemi geçirilmesini temenni etti.

Yaşam kalitesi endeksi

Numbeo adlı Uluslararası İstatistik ve Analiz Kurumu tarafından ülkemizin de yer aldığı bir yaşam kalitesi endeksi çalışması yayımlandığını bildiren Esen, satın alma gücü, sağlık hizmetleri, yaşam

maliyeti, hava kirliliği, iklim, güvenlik, trafik ve benzeri alt kriterlerden oluşan endekste, dünya genelindeki 206 şehrin değerlendirildiğini, Türkiye'deki iller açısından Bursa'nın 74, İzmir'in 115, Ankara'nın 130 ve İstanbul'un 158. sırada yer aldığını, dünya markası olmak isteyen İzmir'in geride kaldığı alanları kıyaslaması açısından listenin herkesçe doğru okunması gerektiğini söyledi.

Ciğerimiz yandı

Salih Esen, Urla'dan Gümüşdere'ye uzanan farklı noktalarda çok ciddi orman yangınlarına tanık olduklarını, ekosistemin devamı için diğer canlılara da ev sahipliği yapan nefes aldığımız yeşil alanların yok edilmesinden herkesin büyük üzüntü duyduğunu, özellikle bu yaz deniz gören alanlarda yaşanan katliamın kentimizin yapısına uzun vadede onarılamaz ölçüde zarar verdiğini, bu bağlamda İzmir Orman Bölge Müdürümüzün açıklamalarını merakla beklediklerini söyledi. A alışkanlık haline gelen orman yangınlarında tahrip olan alanın kötü niyetlere karşı imara açılmamasının çok önemli olduğunu, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'in İzmir'de çıkan orman yangınlarında kül olan alanların bir metrekaresinin bile imara açılma-

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda 1999-2009 yılları arasında Meclis Üyeliği görevinde bulunan ve Ağustos ayında hayata veda eden Hakan Özkul için saygı duruşunda bulunuldu.

yacağını söylemesinin, ilk dikimin kendilerince Belediye personeli adına yapılacağını belirtmesinin bu anlamda çok kıymetli olduğunu belirterek, Soyer'i tebrik etti.

Şiddeti kaynağında kurutalım

Ağustos ayı içerisinde belki de en vahşisine tanık oldukları kadın cinayeti karşısında susmanın mümkün olmadığını belirten Esen, bu olayın toplumun içinde bulunduğu psikoloji açısından da iyi irdelen-

mesi, yetkililerin çok geniş kapsamlı aile için eğitimden okula, toplum içinde kadının yerinden kadına ilişkin söylemlere ve kadın haklarına kadar tüm detayları yeniden değerlendirmesi gerektiğini ifade ederek, merhumeye Allah'tan rahmet diledi.

OSB'lerin denetimi

EBSO Meclis Başkanı Esen, ikincisine katıldığı OSBÜK Yönetim Kurulu Toplantısında; Türkiye'de 331 tane organize sanayi bölgesi bulunduğunu, yasa ve yönetmelikler çerçevesinde yönetilen OSB'lerin, denetleneceği hususunun da çok açık bir şekilde yasa ve yönetmeliklerde belirtildiğini ancak hangi kurum ve kuruluş tarafından denetleneceği hususunda en ufak bir ibare bulunmadığını dile getirdiklerini ve sadece organize sanayi bölgelerinin denetlemesini tarif edecek bir yönergenin hazırlanması için karar aldıklarını belirtti.

Kendisinin başkanlığında hukukçular ve konuyu son derece iyi bilen bölge müdürlerinin katılımıyla bir komisyon oluşturarak, belki bir yönerge hazırlamak suretiyle, Bakanlık nezdinde kabul ettirmek için gayret sarf edeceklerini belirtti.

Yorgancılar'dan alternatif pazar önerisi

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, küresel ekonomideki karışıklığa karşı alternatif pazar arayışlarının ve serbest ticaret anlaşmalarının önemini bir kez daha ortaya çıktığını söyledi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, şiddetini artıran ticaret savaşları nedeniyle alternatif pazar arayışlarının her zamankinden daha önemli hale geldiğini dile getirdi. Küresel ekonomi ve uluslararası ilişkilerin hiç olmadığı kadar belirsizliğine dikkat çeken Yorgancılar, “Günümüzün şartları gereği her nerede iş yapıyor olursanız olun, alternatif pazarlara açılmak zorundasınız” dedi.

EBSO Meclis Toplantısı'na konuk olan İzmir Orman Bölge Müdürü Mehmet Erol'un yaşanan yangın ile ilgili bilgileri kendileriyle paylaştığını hatırlatan Yorgancılar, kaç hektar yerin yandığının ancak yanan alanın temizlenip ağaçlandırılmasının yapılmasından sonra net şekilde ortaya çıkacağını söyledi. Yorgancılar, hem yangının başladığı gün hem de ertesi günü yanan alana

gittiğinde ekiplerin canla başta çalıştığını, verdikleri mücadeleyi gördüğünü belirterek, teşekkürlerini ilettili. Yangın anında rüzgarın hızının saate 70-80 kilometre olduğunu, bu hızda esen bir rüzgarda söndürme işleminin daha da zorlaştığını, yangının genişlemesinin en büyük nedenlerinden birinin rüzgar olduğunu ifadeyle, yangının çıkış nedeninin ne olduğunu bilmenin şu an için mümkün olmadığını belirtti. Yangının söndürüldüğünü, öncelikle ne olursa olsun yanan yerlerin imara açılmaması, orman sahası olarak yeşillendirilmesi gerektiğini ki yasa gereği yeşillendirme çalışmalarının sadece Orman Bakanlığınca ilgili birimler tarafından yapılabileceğini dile getirdi.

Yorgancılar, İzmir sivil toplum örgütleri olarak yanan alanın ağaçlandırılması adına bir kampanya

başlattıklarını, bu konuda tecrübeli olması dolayısıyla kampanyayı Ege Orman Vakfı üzerinden yaptıklarını ve bağışların yatırılmaya başlandığını, ancak daha sonra Ege Orman Vakfının bu parayı toplamaya yetkisi olmadığını öğrendiklerini, Tarım ve Orman Bakanına konuyu aktardıklarını, Orman Genel Müdürlüğünün onay yazısı gerektiğini ancak onay alamadıklarını, paranın İzmir Orman Bölge Müdürümüzün verdiği hesaba aktarılacağını ve bundan sonra bağış yapmak isteyenlerin bu hesap üzerinden bağışlarını yapabileceklerini söyledi.

Zafer Günü

30 Ağustos ulusal kurtuluş savaşı veren, mazlum milletlere de umut olan, tarihimizin altın sayfasında yer alan Zafer Bayramımız ve bununla birlikte 9 Eylül İzmir'imizin kurtuluşunun 97'nci yıl dönümünü yürekten kutladığını söyleyen Yorgancılar, başta Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere silah arkadaşlarını, şehitlerimizi rahmetle, şükranla, minnetle yad etti. Suriye ayağında önemli operasyonlar gündemde iken art arda şehit haberleri aldıklarını söyleyerek, kahraman şehitlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır ve

başsağlığı, gazilerimize acil şifalar diledi.

Kadına ve çocuğa şiddet bitmeli

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Emine Bulut'un başına gelenlerin maalesef ülkemizdeki kadın cinayetleri konusunda yaşanan örneklerden biri olduğunu, Özgecan Aslan olayından sonra Mersin'e ailesini ziyarete gittiklerinde anne ve babasının yüzünü, nasıl ilaçlarla ayakta durmaya çalıştıklarını unutamadığını dile getirdi. Yorgancılar, artık kadına bakış açımızı değiştirmemiz gerektiğini, kadın evde otursun mantığından çıkıp, kadını üretime dahil etmemiz gerektiğini belirterek, yaşanan olayın son olmasını diledi.

Küresel pazar karışık

Ender Yorgancılar, küresel ekonomide tam bir yangın ortamının hakim olduğunu, özellikle Amerika Birleşik Devletleriyle Çin arasında, Japonya ile Güney Kore arasında şiddetini arttıran ticaret savaşlarının olumsuz yansımaları bulunduğunu, ABD Başkanı Trump'ın yönünü yeni baştan Çin'e çevirdiğini, tarifeleri arttıracığını söyleyerek, Amerika Birleşik Devletleri sermayeli şirketlerin Çin'i terk etmelerini

istediğini, bunun üzerine Çin'in 75 milyar dolar civarında Amerika Birleşik Devletleri menşeli ürüne daha gümrük vergisi uygulamaya başladığını söyledi. Diğer taraftan ABD'nin Japonya ile bir Serbest Ticaret Anlaşması imzalama kararı aldığını ki bir kez daha STA'ların öneminin ortaya çıktığını belirtti.

FED'in faiz indirimi ve ülkelerin parasal genişleme hamleleri, başta İran kaynaklı olmak üzere siyasi ve jeopolitik gerginliklerin artması, İngiltere'nin yeni seçilen Başbakanı ile anlaşmasız bir Brexit olayının olabileceği mi, olamayacağı mı konusunun tartışılması, özellikle Avrupa Birliğinde İtalya, Almanya ekonomisindeki durağan göstergelerin PMI destek primlerinin beklenen seviyenin altında seyretmesi, Merkez Bankası Başkanının özellikle "imalat sanayi kötüleşiyor" beyanati, Arjantin krizi, Hong Kong-Çin gerilimi, Pakistan-Hindistan gerilimi, 2020'de küresel resesyon beklentisi gibi konuların küresel piyasalarda yaşanan diğer konular olduğunu söyledi.

Pazarlama ve finansman

Deloitte'un yaptığı CFO araştırmasında; "12-18 aylık zaman diliminde muhtelif bir küçülmeye karşı firmanızı daha dirençli hale getirmek için hangi önlemleri aldınız?" sorusuna, farklı bölgelere

ve piyasalara odaklanma, mevcut müşteri tabanını genişletme, yeni kredi imkânları yaratma, yüksek marjlı müşterilere odaklanma, finansal kaynakları çeşitlendirme şeklinde ilk sıralardaki cevapların verildiğini söyleyen Yorgancılar, verilen cevaplara bakıldığında bugün şirketlerin en önemli sorunlarının başında satış pazarlama ile finansman konularının geldiğini belirterek, verilen diğer yanıtların, küresel ekonomide üretimle ilgili yaşanan sorunları çok açıkça belirttiğini vurguladı.

Yorgancılar, Temmuz ayı itibariyle küresel ekonomide PMI yüzde 50 seviyesindeyken Euro Bölgesi'nde yüzde 48.1'e düştüğünü, yani mal sattıkları pazarda sanayi endeksi yüzde 48.1'e düşerken, Almanya'da yüzde 45.5, ülkemizde yüzde 46.4, Çin, Rusya, Hindistan'da ortalama yüzde 51 seviyesinde olduğunu, bizim mal sattığımız en büyük pazarımız Almanya'da yüzde 60 seviyelerinden yüzde 45

seviyelerine inmesinin Almanya'ya ihracat yapan, firmalarca iyi analiz edilmesi gerektiğini dile getirdi. Diğer yandan küresel doğrudan yatırımların azaldığını, 2016 yılında altın yılını yaşayan yatırımların, 2009 küresel krizinden bile çok daha alt seviyede 1.3 trilyon dolar ile 2018 yılını kapattığını, yurt dışına yabancı yatırımcı olarak giden parada sürekli düşüş yaşandığını, yani paranın kaynağının başka bir ülkede yatırım yapma hevesinden uzaklaştığını vurguladı.

Zor gündem

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, küresel ekonomide kötümserlik her geçen gün artarken, ekonominin alınan tüm önlemlere, açıklanan paketlere rağmen henüz daha toparlanmadığını, özellikle reel sektörün zor günlerden geçtiğini, jeopolitik risklerin arttığını, yeni olası göç dalgası bulunduğunu, Doğu Akdeniz'de artan doğalgaz aramasıyla ilgili çıkan gerginlik sonrası Avrupa Birliği yaptırımları

oluşturduğunu, Amerika Birleşik Devletleri'nin henüz açıklanmayan ve Rusya'dan alınan hava savunma sistemi S-400'lerle ilgili yaptırımların ne olacağı gibi konuların başlı başına kritik olduğunu dile getirdi. Ülkemizin küresel ekonomiden aldığı paya baktığımızda yatırımlardaki payını arttıran Türkiye'nin ne yazık ki genel tablodaki payını düşürdüğünü, aslında en kötüsünün her yıl azalan şekilde bir ivme kazanması olduğunu, beklenen reformların en kısa sürede gerçekleştirilerek, politik adımların bir an önce atılması gerektiğini söyledi.

Temmuz verilerine bakıldığında "Toparlanıyor muyuz?" derken, verilerin maalesef olumsuz çıktığını, imalat PMI endeksimiz Haziran'da 47.9'ken, Temmuz'da 46.7'ye indiğini, reel kesim güven endeksi Haziran'da 102.5'ken, Temmuz'da 98.3'e indiğini belirten Yorgancılar, otomotiv ve hafif ticari araç satışının Haziran'da 42 bin 688'den, Temmuz'da 17 bin

927'ye gerilediğini, ki bu rakamları dernekler vasıtasıyla öğrendiklerini, beyaz eşya satışlarının 712 binden, 574 bine düştüğünü, bunun 1.5 yıldır ÖTV'siz satıştan sonra doğal olduğunu düşündüklerini söyledi. Konut satışları Haziran'da 61 bin, Temmuz'da 102 bin olduğunu, karşılıksız çek işlemi Haziran'da 23 bin, Temmuz'da 62 bine yükseldiğini, TÜFE Haziran'da 15.7 iken, Temmuz'da 16.65'e yükseldiğini ama bu programın Eylül, Ekim sonuçlarına baktığımızda daha olumlu olabileceğini umduklarını dile getirdi.

Uluslararası ilişkilerin önemi

Ender Yorgancılar, yaklaşık 170 milyar dolarlık ihracatımızın yüzde 50'sini Avrupa Birliği ülkelerine gerçekleştirdiğimizi, ancak ülkelerle ikili ilişkilerde ortaya çıkan gerek doğalgaz arama, gerekse olası üretim düşüklüklerinin ihracatımızı maalesef olumsuz etkileyebilecek konumda bulunduğunu ifade etti. Sınırların kalktığı bir ortamda dünyaya açılmış bir ülkenin "Bana ne Amerika'dan, bana ne Çin'den, bana ne Avrupa Birliği'nden veya diğer ülkeden" deme lüksü olmadığını, dünyada küresel bir oyuncu haline geldiysek bütün ülkelerde olan, gelişen olayları yakinen takip etmemiz gerektiğini, bu açıdan geçmiş yönetim kurulu başkanlarımızdan Tamer Taşkın'dan Güney Afrika Cumhuriyeti Fahri Başkonsolosu ve Afrika ülkelerine ihracat konusunda son derece tecrübeli olması dolayısıyla 24 Eylül'de gerçekleştirecek EBSO Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'na konuşmacı olarak katılmasını istediğini belirterek, Afrika pazarına hiç girmeyen üyelere bu toplantıya katılmalarını önerdi.

İzmir'in gayri safi yurt içi hasılasına bakıldığında şehrimizin yıllardan beri yarattığı katma

Ender Yorgancılar: "Küresel ekonomide doğrudan yatırımlar azalıyor. Euro Bölgesi'nde bozulma devam ediyor. Türkiye'nin küresel ekonomiden aldığı pay da 2013 yılından bu yana geriye düşüyor. Türkiye ekonomisi için alınan tüm önlemlere, açıklanan paketlere rağmen istenilen seviyede toparlanma olmaması ve reel sektörün zor günlerden geçiyor olmasının yanında, artan jeopolitik riskler gibi konularla mücadele edeceğimiz görünüyor."

değerle üçüncü sıradaki yerini koruduğunu, ülke sanayisinde yaratılan katma değer yüzde7'sinin sanayiciler tarafından gerçekleştirildiğini, bu oranın artması için de özellikle içinde bulunduğumuz ortamın düzelmesi ve akabinde yüksek teknoloji ürün üreten sisteme geçmemiz gerektiğini vurguladı.

Yorgancılar, konuları değerlendirdi

EBSO Meclis Üyesi sanayicilerin gündeme getirdiği konuları değerlendiren Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Süha Kahraman'ın A.TR belgeleriyle ilgili dile getirdiği konunun komiteleri tarafından Yönetim Kurulu'na iletildiğini, hem TOBB, hem de Ticaret Bakanlığımız nezdinde evrakların azaltılması yönünde girişim yapılması için karar aldıklarını söyledi.

OSB'lerdeki tahsisli parsellere kredi verilmesi konusundaki sıkıntıyı İAOSB ilk kurulduğunda çok yaşadıklarını söyleyen Yorgancılar, artık bazı bankaların kredi verdiğini ama bu sıkıntıyı aşmak için gerekli çalışmayı yapacaklarını söyledi.

Avrupa Birliği ülkelerinin dışında da Serbest Ticaret Anlaşması yaptığımız ülkeler bulunduğunu hatırlatan Yorgancılar, Makedonya'yla 2000, Bosna Hersek'le 2003, Arnavutluk'la 2008, Gürcistan'la 2008, Sırbistan'la 2010, Karadağ'la 2010, Moldova'yla 2016, Faroe Adaları'yla 2017 yıllarında, Ukrayna'yla, müzakereleri devam eden Kuzey Afrika, Ortadoğu Bölgesinde İsrail, Filistin, Tunus, Fas, Suriye, Mısır, Lübnan ve Katar iç onaylı olarak serbest ticaret anlaşmaları yapıldığını ve geçerliliğinin devam ettiğini bildirdi. Yorgancılar, Sahra Altı'nda Moritus, Sudan, Cibuti, Demokratik Kongo, Kamerun, Çad, Güney Afrika, Afrika Karayip, Asya'da Kore, Malezya, Singapur, Japonya, Pakistan, Tayland, Endonezya, Vietnam, Amerika bölgesinde de Venezuela iç onaylı, Peru, Ekvador, Kolombiya, Meksika ile serbest ticaret anlaşmaları bulunduğunu belirtti.

Ender Yorgancılar, her fırsatta Sanayi 4.0 dediğini ama bunun için önce eğitimin 4.0'a taşınması ve bunun ne kadar önemli olduğunu belirttiğini ki Murat Kurtalan'ın konuşmasının da bu doğrultuda olduğunu söyledi.

Yorgancılar, İngiltere'nin AB'nin dışında kalmasının birçok sıkıntısı olduğunu, bugün tekrar referandum yapılırsa İngiltere halkının Brexit yerine AB içinde kalmak isteyeceğini düşündüğünü söyledi. Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak her zaman siyasetin dışında kalmaya gayret ettiklerini hatırlatan Yorgancılar, çünkü amaçlarının üretmek, istihdam sağlamak ve katma değer sağlamak olduğunu, mutlak buldukları ortamlarda konuşulan, dile getirilen konular olduğunu ama kendisinin siyasetçi olmadığını, iş insanı olarak kendi tecrübesi çerçevesinden elinden geldiğince ticaret yapmaya gayret ettiğini belirtti.

Sanayicinin gündemi ekonomi

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyesi sanayiciler, geçtiğimiz ay yaşanan orman yangınlarıyla etkin biçimde mücadele etmek için yapılması gerekenler, üniversiteye giriş sınavlarında ortaya çıkan sonuçlardan hareketle gençlerimizin eğitimi, uluslararası dış ticaret regülasyonları ve belge revizyonları, Gümrük Birliği, fuar destekleri ve Brexit süreci konularında görüşlerini dile getirdi.

Resmi gazetede yayınlanan son tebliğlere göre AB'de eşyanın serbest dolaşım statüsünü belirleyen A.TR Dolaşım Belgesi ibraz edilmesi halinde, belirli koşullar saklı kalmak kaydıyla menşe şahadetnamesi

aranmayacağını belirten sanayiciler, ihracatçı beyanı belgesinin de yürürlükten kaldırıldığını ifade etti.

İzmir'de yaşanan orman yangınında oluşan zararın karşılanması için gerekenlerin süratle yapılmasını isteyen sanayiciler, yanmama özelliği bulunan okalıptüs ve mantar meşesi ağaçlarının dikilmesini önerdi.

EBSO Meclis Üyesi sanayiciler, Brexit'in ardından İngiltere'nin AB ile yaşayacağı denge sürecinin Türkiye'nin lehine bir sonuç vereceğini görüşünü de dile getirdi.

Süha Kahraman

Dış ticarete belgelere dikkat

EBSO Meclis Üyesi Süha Kahraman, 24 Mayıs 2019 tarihli Resmi gazetede yayınlanan Gümrük Yönetmeliği'nin değişik 205. maddesinde yapılan değişiklikler ile "Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği çerçevesinde eşyanın serbest dolaşım statüsünü tevsiken A.TR Dolaşım Belgesi ibraz edilmesi halinde, ithalata konu eşyanın menşeiini belirleme konusunda Ticaret Bakanlığı'nca belirlenen risk kriterleri uyarınca saptanan durumlar saklı

kalmak kaydıyla menşe şahadetnamesi aranmayacağını belirtildiğini ve ihracatçı beyanı" Exporter's Declaration" belgesinin yürürlükten kaldırıldığını söyledi.

Söz konusu değişiklikler sonrası grup üyelerinden alınan bilgilere göre, açılan tüm beyanlarda menşe belgesi bilgi sistemi tarafından istenir hale geldiğini bildiren Kahraman, yurtdışı firmalar ile yapılan görüşmeler neticesinde ticaret odalarından alınması gereken Menşe Şahadetnamesi düzenlenmesi için belge başına 50-80 Euro kurye için de 60-75 Euro ilave

ücretler talep edildiğini, ayrıca belge onayını yapan kuruluşun fabrikalara uzak olması nedeniyle sevkiyatlarda gecikmeler yaşandığını, bu durumun da ihracat konusu ürünlerinin üretiminde aksaklığa neden olduğunun belirtildiğini ifade etti.

Kahraman, ithalatçı firmalara orijinal ithalat evrak takibine ilave olarak yeni bir takip yaratmasının da ilave iş yükü getirdiğini, menşe belgesinin ithalat esnasında gelmediği durumlarda, üretim aksaması yaşanmaması için vergi ödemek durumunda kaldığını belirterek, uygulamada ihracata dayalı ithalat yapan firmalara kolaylık sağlayacak düzenlemelerin yapılması konusunda Yönetim Kurulu'ndan destek talep etti.

Organize sanayi bölgelerinde tahsis belgeleri verilmiş arsalar bulunduğunu, kanun gereği de belirtilen tarihte yatırımın bitirilmesi gerektiğini ancak son ekonomik olaylar sonrasında bankaların teminatlı kredi vermediğini, kendilerinin de böyle bir yatırımları olması dolayısıyla Halk Bankası müdürüyle görüştiklerinde; Ticaret Bakanlığı ile bu konuda bir çalışma yapabilirse tahsisli arsaları teminat olarak kabul edebilecekleri yönünde bilgi aktarıldığını söyleyen Kahraman, Yönetim Kurulu'ndan destek istedi.

Ergin Erdinç

Okaliptüs ve mantar meşesi, orman yangınlarını önler

EBSO Meclis Üyesi Ergin Erdinç, İzmir'de 500 hektarlık orman yangını ve bunun hepimize verdiği üzüntüyü hep birlikte paylaştıklarını söyledi.

Orman yangınlarının vermiş olduğu hasarın engellenmesi adına bazı önerileri olduğunu dile getiren Erdinç, mantar meşesi ağacının santimetrekarede 600 adet odacık içerdiğini, endemik bir bitki olan mantar meşesi ağacının yanmaya karşı mukavemetli olduğunu, yaklaşık 600-700 metrede yetişen ağacın anavatanının Portekiz ve İspanya olduğunu, kabuğu soyulmak suretiyle hasat edildiğini, şarap tıpası, motor contası, mantar panosu, ayakkabı yapımında ve uzay sanayinde kullanıldığını, en uygun hasadı 43 yaşından sonra vermeye başlayan ağacın 7'yle 9 yıl arasında da kabuğunun soyulmaya

başladığını dile getirdi.

Erdinç, 1879 yılında İspanya Hükümeti'nin 5 tane mantar meşesi ağacını Sultan Abdülhamid'e hediye ettiğini, iki tanesinin İstanbul Beykoz'a, iki tanesinin İzmir Torbalı'ya ve Karşıyaka'ya dikildiğini, özellikleri keşfedildikten sonra 1953 yılında Portekiz'den 350 adet mantar meşesi ağacının Türkiye'ye getirildiğini, Torbalı Orman İşletme Müdürlüğünde üretildiğini ve tohumluk olarak kullanılmaya başlandığını, 30 bin civarında dikime hazır mantar meşesi ağacının olduğunu söylediğini ifade etti.

Bu ağacı seperatör maksadıyla ormanların kenarına dikilmesi durumunda yangınların yayılmasının engellenebileceği düşüncesiyle, konuyu İzmir Orman Bölge Müdürlüğü'nün değerlendirmelerine sundu. Mantar meşesi ağacı dikildiği takdirde yangınları engelleyeceğini, istihdam yaratacağını ve orman sanayimizde endemik ve stratejik önemi olan bir ürünü elde edileceğini ki böylece sanayisinin de gelişeceğini vurguladı.

Gümrük Birliği güncellenmeli

Ergin Erdinç, Türkiye'nin 1997 yılında imzalamış olduğu Gümrük Birliği Anlaşması kapsamında ikili anlaşma yapma imkânlarını kaybettiğini, 1997 yılından bu yana Avrupa Birliği ile gümrüksüz ticaret yaptıklarını, bunun sonucunda Avrupa Birliği tam 250 milyar dolar bize fazladan gümrüksüz mal sattığını, yani Avrupa Birliği ile yapmış olduğumuz Gümrük Birliği Anlaşması'nın ticaretimize ve sanayimize olumlu bir etki yarattığını,

EBSO Meclis toplantısında uluslararası dış ticaret regülasyonları, Gümrük Birliği, fuar destekleri ve Brexit süreci konuları da masaya yatırıldı.

Murat
Kurtalan

Erdoğan
Çiçekçi

ancak dünyanın birinci ve ikinci ekonomisi olan Amerika'yla Çin'in birbirlerine yapmış olduğu Gümrük Birliği anlaşmaları kapsamındaki savaflara baktığımızda bizim de Avrupa Birliği'yle yapmış olduğumuz Gümrük Birliği anlaşmasını düşünüp birtakım önlemler almamız ya da bazı değişikliklere gitmemiz gerektiğini belirtti.

Murat Kurtalan

Eğitimde reform şart

EBSO Meclis Üyesi Murat

Kurtalan, ülkemizde yanlış giden bir sistemi değiştirmeye önce isminin değiştirilmesinden başladığını, YGS, LYS olan üniversite seçme sınavının ismini AYT ve TYT olarak değiştirilerek düzelecek mi acaba denerek bir deneme yapıldığını, TYT'den belli bir puan alanların ikinci sınav olan AYT'ye girme hakkı kazandığını, aslında bunun önceleri uygulanan bir sistem gibi olduğunu söyledi.

Kurtalan, ilk sınavda temel matematikte 40 matematik sorusuna ortalama 5.6, 20 fen bilimleri sorusuna 2.2, 20 sosyal bilgiler sorusuna 4.6, 40 Türkçe sorusuna 14.6 oranında yanıt verildiğini belirtti. İkinci sınavda ise 40 matematik sorusuna verilen doğru yanıtın 4.7'ye, fizikte 14'te 1'e, kimyada 13'te 0.9'a, biyolojide 13'ten 1.2'ye, edebiyatta 24'ten 4.9'a, felsefede 12.2'ye düştüğünü belirterek, bu sonuçlar kapsamında ciddi olarak gelecek nesilde sıkıntı yaşayacaklarını belirtti.

Fuarlara destek verilmeli

Ekonomik olarak iç pazardaki

daralmayı aşmanın yollarından biri ihracatımızı daha da büyütmek iken devletimizin üreticiye engel olmaya başladığını, 19 devlet desteği ile İtalya'da bir fuara katıldıklarını ifade eden Kurtalan, ancak bu sene fuara katılıp geldikten sonra destek kapsamındaki fuarlar listesinden çıkarıldığını öğrendiklerini ama kendilerinin bundan haberi olmadığı için önce bağlı buldukları İhracatçılar Birliğini aradıklarını, onların da bilgisi olmadığını öğrendiklerini, İstanbul'da bir toplantıya katıldığında konuyu TİM Başkanı İsmail Gülle'ye ilettiğini, hızlıca yapılan araştırmada onların da bilgilerinin olmadığını öğrendiğini söyledi. Kurtalan, elbette faydasına göre devlet desteği olan fuarlarda değişim yapılabileceğini ama hiç haber verilmeden yapılan uygulamayı doğru bulmadığını söyledi.

Murat Kurtalan, 30 Ağustos ve 9 Eylül'ün kıvılcımının ateşlendiği 26 Ağustos'ta bir Türk vatandaşı olarak başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere emeği geçen tüm atalarımıza şükranlarını sundu.

Meclis Başkanı Salih Esen, her zaman eğitim konularına dikkatleri çeken Kurtalan'a teşekkür ederken, aynı zamanda dedeler kulübünün de üyesi olan Kurtalan'ı tebrik ederek, torunuyla birlikte mutlu yaşlar diledi.

Erdoğan Çiçekçi

Brexit Türkiye'ye yarayabilir

EBSO Meclis Üyesi Erdoğan

Çiçekçi, Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ın ekonomik güncel konulardaki tespitlerinin fevkalade tatmin edici olduğunu, bir konuyu ilave etmek istediğini söyledi. Çiçekçi, Brexit'te İngiltere'yle AB'nin ticari çatışmalarının Türkiye'nin lehine bir sonuç vereceğini düşündüğünü, çünkü dünya ekonomisindeki finans hareketlerindeki çok aşırı dalgalanmaların olmaması ve Amerikan Merkez Bankası'nın (FED) faizle ilgili indirim şeklinin ortada olduğunu belirterek, Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar'ın bu konudaki düşüncelerini öğrenmek istediğini, yine ülkemizin iç siyasetindeki ekonomimizi etkileyecek ne tür konuşulmalar yapıldığını kendilerine gelen kadarıyla mümkünse ifade etmesini istedi.

EBSO Meclis üyeleri, 1997'de imzalanan Gümrük Birliği Anlaşması kapsamında ikili anlaşma yapma imkânlarını kaybettiğini, 1997, ancak Amerika'yla Çin'in yaptığı anlaşmalara nazaran Türkiye'nin de Gümrük Birliği anlaşmasını revize etmesi gerektiği görüşünü dile getirdi.

SANAYİMİZİN KÜRESELLEŞMESİNDE

İLK ÇÖZÜM ORTAĞI

Belgelendirme Girişim Eğitim Araştırma Geliştirme

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

www.ebso.org.tr

 @ebsoorgtr

Yanan alana bal ormanı

İzmir Orman Bölge Müdürü Mehmet Erol, kentte yanan orman alanlarında yeni ağaçlandırma çalışmaları kapsamında daha dirençli bir orman yapısı oluşturacaklarını, yangından zarar gören köylere de arıcılığı teşvik etmek amacıyla bal ormanı kurulacağını açıkladı.

İzmir Orman Bölge Müdürü Erol, Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Toplantısı'na konuk oldu. Orman Bölge Müdürlüğü'nün belirlediği ekip kıyafetlerini giyen Erol, İzmir ve Manisa'da 8 orman işletme müdürlüğü ve 30 şefliğin görev yaptığını söyledi. İzmir Orman Bölge Müdürlüğü'nün 6 helikopter, 92 arazöz, 46 ilk müdahale aracı, 27 su ikmal aracı, 15 dozer, 8 greyder, 4 ekskavator ile birlikte 843 yangın işçisi ve 178 orman muhafızına sahip olduğunu belirten Erol, sorumluluk alanlarını 66 yangın gözetleme kulesiyle izlediklerini bildirdi. Erol, orman yangınlarına helikopterle müdahale ettikleri için orman içine su toplama havuzları yaptıklarını da dile getirirken, helikopterlerin rahatça su alabileceği şekilde dizayn edilen 5 metre derinliğindeki

havuzların 600 ton ile 2 bin ton arasında su kapasitesine sahip olduğunu kaydetti.

İzmir yangına hassas bölge

Mehmet Erol, sorumluluk alanlarında 1 milyon 18 bin hektar orman alanının bulunduğunu hatırlatırken, 2018'de 264 adet yangında 392 hektar, 2019 yılında da Karabağlar'da çıkan son orman yangını haricinde 164 yangında 341 hektar orman alanının yandığını, yangın başına ortalama 2.07 hektarlık alanın zarar gördüğünü bildirdi.

Türkiye haritasında yangına hassas bölgeleri gösteren Erol, "İzmir, kızılçam ağaç türü nedeniyle yangına hassas bölgedir. Kızılçam, reçinesi en yüksek ağaç türü. Ancak ağaçlandırma çalışmalarında kızılçam fidanlarının tercih edilmesi, ekolojik açıdan her ağacı her yerde yetiştirmenin mümkün olmaması nedeniyle. Kızılçam ağaçları her yıl tohum vermekte ve neslini rahat devam ettirecek bir yapıdadır. Tohumları toprak içinde çürümeden birkaç yıl kalabilecek niteliktedir" dedi.

Yangını etkileyen faktörler

Yangına zamanında müdahale ederek küçükken söndürmenin önemine dikkat çeken Erol, "Haber alma ve ulaşım açısından erken müdahale önemli. Bir dakika gecikme tehlikelere neden olabiliyor. Saat 11.00 ile 18.00 arasında yangın miktarı artış gösteriyor. Havadaki rutubet bile yangının çıkmasını etkiliyor. Biz sadece orman yangınlarını söndürmüyoruz. Kırsal alanlara da müdahale ediyoruz. Köylülerin tarlalarında, zeytin bahçelerindeki anız ve ot yangınlarına da müdahale ediyoruz. Yangınların ziraat alanlarından ormana ulaşma yüksek. Daha kaynağında söndürüp ormana ulaşmasını engellemiş oluyoruz" diye konuştu.

Mücadelede başarılıyız

18 Ağustos günü 5 farklı yangının meydana geldiğini ifade eden Mehmet Erol, şu bilgileri verdi:

"18 Ağustos günü saat 11.14'te Belkahve'de, saat 12.42'de Tırazlı'da, 13.40'da Urla Demirci'de, sonra Demirci Durhasan'da, 17.10'da da Menderes'te çıkan yangınlara

müdahale ettik. Karabağlar'da 53 saat süren, sebebini ve failini güvenlik güçlerinin araştırdığı yangın için Alo 177'ye ihbar geldi, 10 dakika içinde müdahale edildi. Ancak, yangın günü sıcaklık 35 dereceydi, rüzgar hızı 80-90 km'lere ulaştı, nisbi nem 29'du. 20 helikopterle müdahale ettik, bunun organizasyonu da önemliydi. Bazı helikopterler yoğun rüzgardan dolayı kalkamadı. Helikopterler bazı yerlere giremediler. Bizim helikopterlerimiz gece uçuşu yapamıyorlar, riskli olduğu için duman içine giremiyorlar. Duman oldukça şiddetliydi. Yangın, eski Orhanlı Köyü'nü yakacaktı. 3 köyü boşalttık. Köyü kurtarmak için karşı ateş yöntemini uyguladık. Bu, oldukça riskli ve birlikte karar verilerek alınmış bir karardı. Göcek'te de uygulanmıştı. 'Orman görevlisi orman yakıyor' dedi. Daha sonra bu olay anlaşıldı. Biz köyü yanmaktan kurtarmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Hiçbir can kaybı olmaması önemliydi. Parçalı arazi yapısı nedeniyle yanan alanın büyüklüğü proje mühendislerinin çalışmalarından sonra ortaya çıkacak. Ancak 5 bin hektardan büyük."

Erol, yangınla mücadelede başarılı olduklarını da ifade ederken, "Diğer ülkeler bizi takdir ediyor. Kendimizi başka ülkelerle karşılaştırıyoruz. Biz başarılıyız. Teknolojik yeniliklerle kendimizi geliştiriyoruz" dedi.

Dikilecek fidanlar daha çabuk büyüyecek

İzmir Orman Bölge Müdürü Erol, Karabağlar ilçesinde çıktıktan sonra Menderes ve Seferihisar'a da sıçrayan ve üçüncü günde kontrol altına alınabilen yangından etkilenen alanların ağaçlandırılması için önce yanan alanda temizlik yapılacağını, iş makineleriyle derin toprak işleme yapılarak dikime hazır hale getirileceğini ve ilk yağmurun ardından fidan dikim çalışmalarının başlayacağını anlattı. Mehmet Erol, "Toprak tabakası

tamamen işlendiği için daha sonra dikilecek fidanlar daha iyi beslenecek ve çabuk büyüyecek. 14 ve 24 Kasım günlerindeki dikimde rekor denemesi yapacağız. Yangına dirençli ağaçlarla dirençli bir orman yapısı oluşturacağız. Orman Genel Müdürlüğü talimatıyla yangından zarar gören köylere bal ormanı yapacağız. Arıcılığı teşvik amacıyla meyve veren ve ekonomik getirisi olan çiçekli bitkilerden oluşan fidanları hanelere dağıtıp vatandaşlarımızın gelir elde etmelerini sağlayacağız" dedi.

Bağışlar İzmir'e harcanacak

Yanan alanların yeniden ağaçlandırması konusunda çok büyük ilgi olduğunu ifade eden Mehmet Erol, Orman Genel Müdürlüğü olarak her yıl fidan diktiklerini, herhangi bir yardım kampanyası başlatmasalar da gelen yardımları kabul ettiklerini belirtti, valilik üzerinden hesap numarası paylaştığını kaydeden Erol, fidan dikmek isteyen herkesin taleplerim karşıladıklarını söyledi.

İzmir'de çıkan yangınla ilgili yapılan bağışların nasıl kullanılacağına ilişkin de bilgi veren Erol, "İzmir'de bir vatandaşın Ankara'daki hesaba uygun görmeyeceğini tahmin ederek İzmir Orman Bölge Müdürlüğü'nün hesabını bildirdik. Bütün ağaçlar

İzmir'de kalacak. Tüm para İzmir'deki orman ağaçlandırma sahasında kullanılacak. İzmir'e harcanacak" ifadelerini kullandı.

Uçak ve helikopter tartışması

Mehmet Erol, uçakların yangına müdahalesi konusundaki tartışmalara da değinirken, şu bilgileri verdi:

"2008 yılından beri uçak kiralyoruz. Uçaklar havuzdan su alamaz, denizden ya da büyük barajlardan su alabilir. Kıvrımlı barajlardan da su alamaz. Denizden uzak yerlerdeki söndürme çalışmalarında uçak elverişli değil. Uçak 4.5 ton su alırken helikopter 2.5 ton su alabilir. Helikopter saatte 16 sorti yaparken, uçak 4-5 sorti yapabiliyor. Saat başı hesaplandığında helikopterle daha fazla su atılıyor. Helikopter yavaş uçtuğu için isabet oranı yüksek. Uçak da kötü değil. Tabi bunlar ihale konusu. THK helikopter ihalesine girdi, ihalede başka firma kazandı. Çok yüksek rakam verdi. Uçak da öyle. Geçtiğimiz yıllarda ödediğimiz rakam var. Aynı rakam üzerinde mutabık olmamıza rağmen iki misli fiyat istediği için uçak kullanılmadı. Onun yerine her uçak için fazladan helikopter kiralarak yangınla mücadelede zaaf söz konusu olmadı."

YORGANCILAR KAMPANYAYA DESTEK İSTEDİ

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ise mecliste yaptığı konuşmada söz konusu yanan alanların asla imara açılmasına izin verilmemesi gerektiğine dikkat çekti. Geçen hafta AK Parti İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın İzmir ziyaretinde konuyu değerlendirdiklerini ve yangın yerinde incelemelerde bulduklarını söyleyen Yorgancılar, "Ortak bir kampanya başlattık. Henüz duymayanlar için desteklerinizi beklediğimizi önemle rica ediyorum. Başta mangal yakılan alanları yeniden belirlemek olmak üzere, konu ülkemiz adına bir güvenlik meselesi şeklinde ciddiyetle değerlendirilmelidir" dedi.

Tarım kenti İzmir

Enver OLGUNSOY
EBSO Meclis Üyesi

İzmir'in ekonomik kimliği, ilgili kamuoyu tarafından hep tartışılmıştır. Kimi İzmir sanayi şehridir, kimi kongreler, fuarlar şehridir, kimi liman kenti, kimi ticaret kenti, kimi turizm kenti dese de bence İzmir hala bir tarım kentidir. Bu tespiti yapan Büyükşehir Belediyemiz de zaten tarımı birinci sıraya çekerek, kırsalda kalkınmayı destekleyerek İzmir modelini yaratmadı mı?

Tarım ve Orman Bakanlığı da aynı tespitte bulunmuş görünüyor. Zira ilimizde tam 11 adet tarıma dayalı ihtisas Organize Sanayi Bölgesi (TDİOSB) kurulması yönünde hedef konmuş durumda ve de bu daha önce ilan edilen 100 günlük eylem planına dahil edilmiş.

Yer seçimi çalışmaları Dikili, Menderes, Bergama, Bayındır, Seferihisar, Tire, Torbalı, Kınık ilçelerimizde sürdürülüyor.

Menderes ve Bakırçay havzalarını, Bakanlık uzmanları bu tür organize sanayi bölgesine uyar mı uymaz mı diye titizlikle inceliyorlar.

Altyapı olarak diğer organizelerden daha farklı parametreler de göz önüne alınıyor tabii. Jeotermal var mı, sulama problemi olur mu, arazi eğimleri nedir, yolları uygun mu, çiftçimizin durumu nedir? OSB çalışmaları biliyorsunuz aslında T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından sürdürülür ama TDİOSB kuruluş çalışmaları Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülüyor. İZTO, EBSO, İTB, EİB ortaklığında kurulması planlanan bu organizelerimiz, ilimizde katma değeri yüksek tarımsal faaliyetleri arttırarak ihracata yönelik bir üretim türü geliştirmeyi hedefliyor.

Evet hedef İzmir'imize 11 yeni OSB ama, bunlar TDİOSB olacak. Bunlardan

ikisi yola çıktı bile.

Dikili TDİOSB'si sera (jeotermal kaynaklı) OSB olurken, diğeri de Menderes TDİOSB'si ise süs bitkileri ve çiçekçilik konusunda üretim yapacak . BU iki organizenin tüm kamu kurum ve kuruluşlarından olumlu kurum görüşleri alınmış. Şimdi ilk sırada Bergama TDİOSB olacak gibi görünüyor. Muhtemel konu da hayvancılık olacak herhalde. Büyükbaş mı, küçükbaş mı olacağı daha sonra tespit edilecektir diye düşünüyorum.

Mart 2019'da onaylanan Dikili TDİOSB bölgesinin özelliklerine gelince; proje alanı teknolojik modern seraların yoğun olarak bulunduğu bir bölge olan Dikili-Bergama arasında kaynarca mevkii civarındadır.

Proje alanı civarında yaklaşık 1200 Dekar alanda topraksız modern seracılık yapılmaktadır. Bölge sera yatırımları bakımından kümelmiş bir bölgedir. Ayrıca bölgede seraların jeotermal enerji ile ısıtılma imkanı bulunmaktadır.

Proje Alanı 3029 Dekar olup, arazilerin tamamı hazine arazisi niteliğindedir. Arazilerin tahsisine yönelik başvurular yapılmıştır.

Tek elden yönetim sistemi ile tüm seralara ihtiyacı kadar jeotermal kaynak ısıyı verecek ve dönüş suyu reenjeksiyon yapılarak jeotermal enerjinin sürdürülebilir özelliği korunacaktır. Ayrıca, kendi jeotermal enerji ihtiyacı için ek olarak 1323 hektar alanda jeotermal arama ruhsatı alınmıştır.

Seralar otomasyonla kontrollü damla sulama sistemleri ile sulanacaktır.

Proje Ege Bölgesi Sanayi Odası (yüzde 20), İzmir Ticaret Odası (yüzde 20), İzmir Ticaret Borsası (yüzde 20), Ege İhracatçı Birlikleri (yüzde 20), İzmir Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı (yüzde 6.67), Dikili Belediyesi (yüzde 6.67) , Bergama Ticaret Odası (yüzde 6.66)

ortaklığında gerçekleştirilmektedir.

Proje kapsamında topraksız modern seralar kurulacaktır. En küçük parsel büyüklüğü 25 bin metrekare şeklinde planlanmıştır. Parseller yatırımcı taleplerine göre 25-50-75-100 bin metrekare şeklinde planlanabilecektir.

Menderes TDİOSB süs bitkileri ve çiçekçilik organizemiz ise; Menderes ilçesi Çakaltepe Mahallesi'nde süs bitkileri ve çiçek seraların yoğun olarak bulunduğu bir bölgede yer almaktadır.

Proje alanının bulunduğu bölgede çok sayıda çiçek ve sebze serası bulunmakta olup bu seraların neredeyse tamamı iptidai seralardır. Bölgede yapılacak modern seralar ile elde edilecek yüksek verimlilik civardaki seralarında dönüşümünü sağlayacaktır.

Proje alanı 693 dekar olup tama-

mı mera arazisi niteliğindedir.

Seraların ısıtılmasına yönelik enerji ihtiyacı için güneş enerjisi ve doğalgaz ile sağlanması planlanmaktadır.

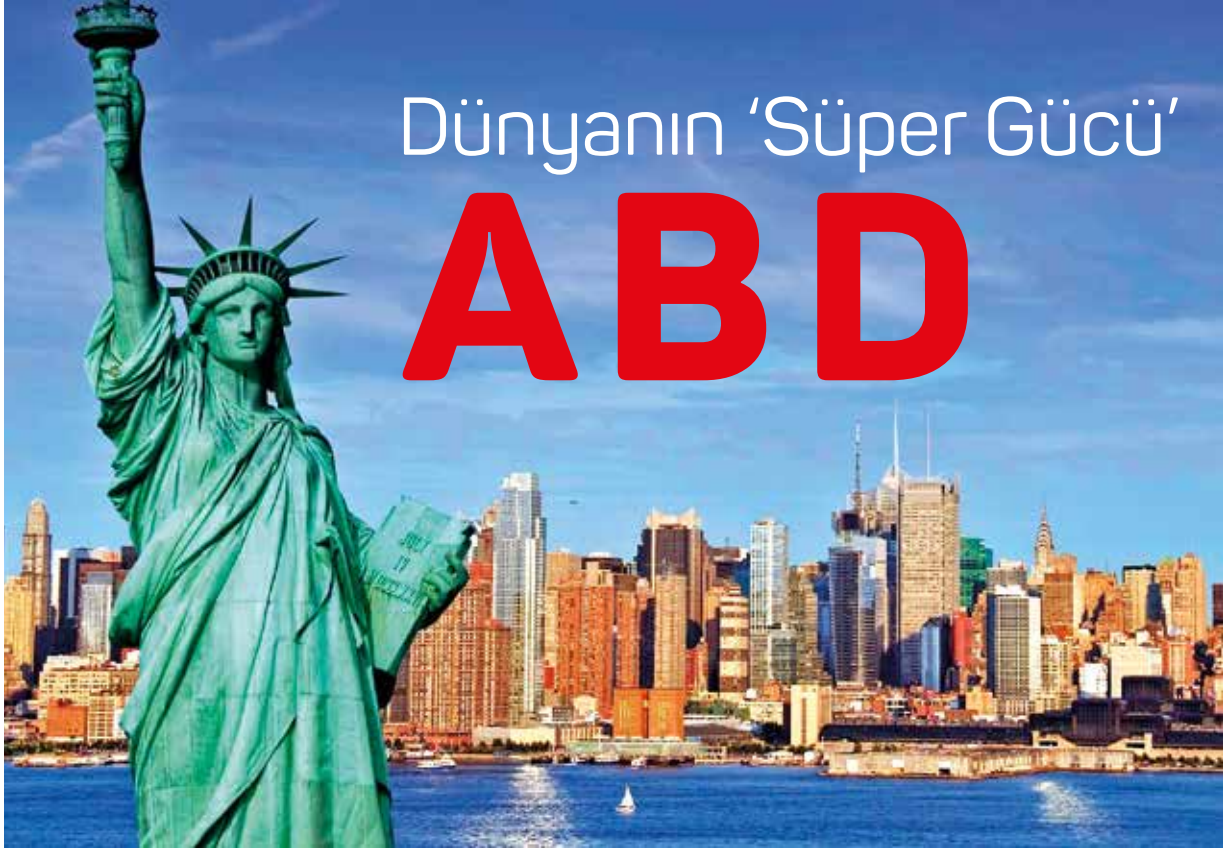
Seralar otomasyonla kontrollü damla sulama sistemleri ile sulanacaktır.

Proje Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir Ticaret Odası, İzmir Ticaret Borsası, Menderes Belediyesi ortaklığında gerçekleştirilmektedir. Hisse dağılım oranları henüz kesinlik kazanmamıştır. Ortaklık yapısı kesinlik kazanması durumunda başvuru dosyası hazır durumdadır.

Şimdi beklentimiz, kısa sürede diğer TDİOSB'lerin de kuruluş çalışmalarının bitirilmesidir. Ödemiş ve civarında tıbbi ve aromatik bitki üretim ve işlenmesini hedefleyen bir TDİOSB mükemmel olacağı kanısındayım. Yine Kınık'ta hayvancılıkla ilgili bir organizenin olması

şu anda mevcut hayvan yetiştiriciliğinin daha modern bir şekilde yapılmasını sağlayacaktır. Büyükşehir belediyemizin başlattığı tarımsal üretimi destekleyen politikaların Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından da benimsenip artarak sürdürülmesi, bölgemizi tarımsal ürün ihracatında rekorlara taşıyacaktır.

2. Dünya Savaşı'ndan galibiyetle çıkan ABD, takip eden soğuk savaş yıllarında dünyanın iki süper gücünden biri olarak küresel ölçekte dikkat çekici bir hakimiyet elde etmiştir. Bu süreçte, dünya ekonomisine yön veren ana güçlerden biri olmakla birlikte; sosyolojik, teknolojik, bilimsel ve kültürel açıdan da global düzeyde etki yaratmıştır. Soğuk savaştan da galibiyetle çıkan ABD, küreselleşmenin de etkisiyle 1990'lı yıllar boyunca dünya ekonomisindeki hakimiyetini artırmıştır.

ABD'nin iki farklı okyanus kıyısına kadar uzanan geniş coğrafyası, verimli toprakları ve zengin doğal kaynakları ile çok büyük avantajlara sahip olması, ekonomik büyüme ve kalkınmada yakaladığı başarılarının temel sebepleridir. Bununla birlikte; eğitim, teknoloji ve bilim konularına çok önem vermesi de ABD'yi lider yapan özelliklerdendir. Öyle

ki; II. Dünya Savaşı ağır bir yıkımdan sadece 24 yıl sonra ABD aya ayak basmak gibi insanlık adına devrim niteliğinde bir başarıya imza atmıştır. Ayrıca, ABD'nin bir eğitim ve nitelikli istihdam politikası olarak dünya genelindeki genç ve zeki bireyleri bulup, kendi ülkesinde eğitim ve çalışma fırsatı sunması da, kalkınmasını hızlandıran etkenlerden biri olmuştur.

Tarım ve hayvancılık her ne kadar diğer ana sektörlerin gerisinde kalsa da verimlilik açısından dikkat çekici bir başarıya sahiptir. Nitekim ABD, tarımsal üretim değeri açısından dünyada ilk sıralarda yer almaktadır. Dünyanın en büyük tahıl ve soya fasulyesi üreticisi olmasıyla birlikte; buğday, mısır, pamuk, tütün, turuncgiller ve şeker pancarı üretimi de tarım sektörünün temel kalemleridir.

Sanayi ve imalat sektörü, ABD'nin yakaladığı ekonomik başarının temelini oluşturmuştur. Öyle ki; ABD kendi sanayisine yön

vermekle birlikte küresel sanayi yapısını biçimlendiren bir güce de ulaşmıştır. Sanayiye yön veren başlıca sektörler; imalat sanayi, motorlu taşıtlar ve otomotiv, uzay ve havacılık, elektrik ve elektronik, telekomünikasyon ve bilişim olarak dikkat çekmektedir.

Ekonomiye sanayi ile birlikte yön veren diğer sektör ise hizmetlerdir. ABD'nin genç ve dinamik nüfusu ile birlikte çok kültürlülüğü ve göçmenliğe verdiği önem, hizmetler sektörünün gelişmesini sağlayan temel hususlar olmuştur. Bankacılık, finans ve sigortacılıkla birlikte, gayrimenkul, perakende, sağlık, turizm ve eğlence kalemleri, turizm sektörüne yön vermektedir.

ABD'yi besleyen bir diğer güç ise zengin yeraltı kaynaklarıdır. Ülkenin sahip olduğu başlıca doğal kaynaklar; altın, gümüş, bakır, demir, cıva, kömür, fosfat, uranyum, kurşun, petrol, doğalgaz, vb. şekildedir. Ülkenin

geniş coğrafyası, yüksek nüfusu ve gelişmiş sanayisi, çok yüksek bir enerji tüketimine sebep olmaktadır. Bundan ötürü, enerji üretimi kadar ithalatı da ekonomide önemli bir yer edinmiştir. Son yıllarda, karbon salınımı ve küresel iklim değişikliğinin yarattığı tahribatlar yüzünden, yenilenebilir enerji politikalarının geliştirilmesi hususunda ciddi bir kamuoyu baskısı olduğu gözlenmektedir.

Ekonominin güçlü yapısı, ABD'nin dış ticaret hacmi açısından da lider bir konumda olmasını sağlamaktadır. Dünyanın hem en büyük ihracatçılarından hem de ithalatçılarından olan ABD, ihracat açısından katma değerli üretim ve teknoloji yoğun mallarda karşılaştırmalı üstünlüğe sahiptir. Bunun yanı sıra ihracatta mineral yakıtlar, makina sanayi, otomotiv, havacılık ve uzay sanayi, elektrikli cihazlar, vb. ön plana çıkmaktadır. İthalatta da benzer bir yapı olduğu görülmektedir. İthalatta başı çeken sektörler; mineral yakıtlar, otomotiv, elektrikli makineler, tarım ve gıda, demir-çelik, tekstil ve hazır giyim şeklindedir.

Trump'ın başkanlık dönemiyle birlikte, ABD'nin Çin başta olmak üzere çeşitli ülkelere uyguladığı ve ticaret savaşları olarak anılan kısıtlamalar, küresel dış ticarete ve GSYİH'ya zarar verdiği gerekçesiyle endişeyle karşılanmaktadır. Bunun yanında ABD ise, Dünya Ticaret Örgütü politikalarının günümüzün ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kaldığını ve yenilenmesi gerektiğini savunmaktadır.

ABD'nin küresel ekonomideki lider konumu, çok sayıda avantajla birlikte pek çok dezavantajı da beraberinde getirmektedir. Her şeyden önce, ekonominin bu denli küreselleşmiş olması ve ülkenin geniş bir coğrafyaya yayılması, kontrol mekanizmalarının her daim dinamik olmasını gerekli kılmaktadır. 10 yıldan fazla bir süre geçmesine rağmen etkileri hala hissedilen ve global ölçeğe yayılan 2008 krizi,

ABD ÜLKE PROFİLİ (2018)

Nüfus (Milyon Kişi)	327.2
Nüfus Artış Hızı (%)	0.6
GSYİH (Milyar Dolar)	20.494
GSYİH (%)	2.9
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	62.641
Enflasyon Oranı (%)	1.9
İşsizlik Oranı (%)	3.8
İhracat (Milyar Dolar)	1.666
İhracatta İlk 5 Ülke	Kanada, Meksika, Çin, Japonya, İngiltere
Temel İhracat Ürünleri	Makinalar, Mineral yakıtlar, Motorlu taşıtlar, Plastik ürünleri
İthalat (Milyar Dolar)	2.612
İthalatta İlk 5 Ülke	Çin, Meksika, Kanada, Japonya, Almanya
Temel İthalat Ürünleri	Makinalar, Motorlu taşıtlar, Mineral yakıtlar, Eczacılık ürünleri
Cari Denge (%; GSYİH)	-2.3
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	11.0
Tarım (%; GSYİH)	0.9
Sanayi (%; GSYİH)	18.9
Hizmetler (%; GSYİH)	60.2

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

ABD KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2018)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler	213.3	Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler	385.9
Mineral yakıtlar ve yağlar	192.7	Elektrikli makina ve cihazlar	366.9
Elektrikli makina ve cihazlar	176.3	Motorlu kara taşıtları	306.6
Hava ve uzay taşıtları	139.4	Mineral yakıtlar ve yağlar	241.8
Motorlu kara taşıtları	130.7	Eczacılık ürünleri	115.6
Optik alet ve cihazlar	89.6	Optik alet ve cihazlar	101.5
Plastikler ve mamulleri	66.6	Mobilyalar	93.4
Kıymetli ve yarı kıymetli taşlar	63.8	Plastikler ve mamulleri	72.0
Eczacılık ürünleri	48.3	Kıymetli ve yarı kıymetli taşlar	61.8
Organik kimyasal ürünler	40.4	Organik kimyasal ürünler	60.7

Kaynak: Trademap (ilk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE - ABD TİCARET PROFİLİ (2018)

Fasıl	ABD'ye İhracatımız (Milyon \$)	Fasıl	ABD'den İthalatımız (Milyon \$)
Diğer tekstil ürünleri	907	Hava ve uzay taşıtları	1.979
Demir-çelik ana sanayi	819	Atık ve hurdalar	1.561
Motorlu kara taşıtları ve motorları	615	Bitkisel ürünler; bostan, meyve ve sebze	1.109
Hava ve uzay taşıtları	595	Diğer kimyasal ürünler	900
Başka yerde sınıflandırılmamış metalik olmayan mineraller	529	Rafine edilmiş petrol ürünleri	875
TOPLAM	8.305	TOPLAM	12.378

Kaynak: TÜİK

kontrol mekanizmalarının önemini ortaya koyan çarpıcı bir dönüm noktası olmuştur. Bununla birlikte, genç nüfusun ve göçmen sayısının fazlalığı da, istihdam piyasalarının daima canlı tutulmasını zorunlu kılmaktadır. Diğer taraftan, ABD Dolar'ının küresel rezerv para olması, Amerikan Merkez Bankası (FED) politikalarının çok dikkatli izlenmesini gerektirmektedir.

İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 190 ülke arasında 8'inci sırada yer alan ABD, serbest piyasa ekonomisinin en önemli temsilcisi olarak, yabancı yatırımların geliştirilmesine her zaman önem vermiştir.

ABD'de tüketici talebinin yoğunluğu, demokratik ortamın gelişmişliği, dinamik ve nitelikli işgücü yapısı, işbirliği kültürünün ve şeffaflık anlayışının gelişmişliği ve inovasyonu teşvik eden bir iş ortamı, doğrudan yabancı yatırımlarda en cazip ülkelerin başında olmasını sağlamaktadır.

Yatırımlarda imalat sanayi, organik tarım ve gıda, finans ve sigorta faaliyetleri, ticaret ve bilişim teknolojileri sektörleri başı çeken, en çok yatırım gerçekleştiren ülkeler ise Almanya, İngiltere, Kanada, Japonya gibi diğer sanayileşmiş ekonomiler olarak ön plana çıkmaktadır. Ancak, ticaret savaşları ve Brexit gibi politik belirsizliklerin etkisiyle, yatırım-ülke deseninde değişim olacağı öngörülmektedir.

Türkiye-ABD ilişkileri

İki ülke arasındaki coğrafi uzaklığa rağmen, Türkiye ve ABD arasındaki ilişkiler genel anlamda dostane bir anlayış ve müttefiklik ilişkisi içerisinde şekillenmiştir. Soğuk Savaş sürecinde Türkiye'nin NATO üyesi olarak Batı dünyasının yanında yer alması, ABD ile olan ilişkilerin güvenlik ve ekonomi alanlarında işbirliği şeklinde gelişmesinde önemli bir milat olmuştur. Söz konusu etkileşim, kültürel ve sosyolojik alanlarda da yoğun bir biçimde geliştirilmeye çalışılmış ve

ikili ilişkiler eğitim, bilim ve teknoloji, kültür ve sanat gibi alanlardaki işbirliği adımları ile de güçlendirilmeye çalışılmıştır.

Soğuk Savaş sürecinden ABD'nin galip olarak ayrılması, Türkiye ile özellikle ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinde ikinci bir dönem noktasıdır. 1990'da "Yatırımların Karşılıklı Teşviği ve Korunması", 1997'de "Çifte Vergilendirmeyi Önleme" ve 2000'de "Ticaret ve Yatırım Çerçeve" başlıklı anlaşmaların hayata geçirilmesi, günümüze kadar süregelen ekonomik ve ticari ilişkilerin çerçevesini belirlemiştir.

Söz konusu anlaşmalarla birlikte, iki ülke arasındaki ticaret hacmi dikkat çekici bir şekilde artmıştır. Türkiye'nin ABD'ye gerçekleştirdiği ihracatta temel kalemler; demir-çelik ürünleri, makinalar, otomotiv aksam ve parçaları, tekstil ve hazır giyim ürünleri, tarım ve gıda ürünleri şeklindedir. Türkiye'nin ABD'den ithalatında ise yine demir çelik ürünleri, hava taşıtları ve uzay araçları, soya fasulyesi, tıbbi cihazlar ve ilaç ürünleri başı çekmektedir.

T.C. Ticaret Bakanlığı ve Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından 2018-2019 dönemi için ihracatta hedef ülkeler listesinde yer alan ABD ile ticaret hacmimizin artırılması, iş dünyası nezdinde çok önemsen-

mektedir. Özellikle son 2 yıldır politik alanda yaşanan sorunların aşılıp yeni ve yapıcı bir döneme girilmesi için çok yakın bir zamanda ABD tarafından hazırlanan ve ikili ticaret hacmini 100 milyar Dolar'a taşıyacak olan bir Serbest Ticaret Anlaşması paketinin Türkiye'ye sunulması beklenmektedir.

ABD sahip olduğu avantajlarla, yatırımlar açısından tüm dünyaya olduğu gibi ülkemize de çok önemli fırsatlar sunmaktadır. ABD'ye yönelik yatırımlarda başarıya ulaşmak için kapsamlı bir fizibilite çalışması, uygun eyalet seçimi analizi ve yeniliğe öncelik tanınması gibi politikalar büyük önem taşımaktadır.

Yatırımda öncelikli alanlar; "Hava ve uzay sanayi, tarım ve gıda, otomotiv, kimya, enerji, finansal hizmetler, vb." gibi geniş bir yelpazeye yayılmıştır. 2011 yılında uygulamaya konan "Select USA" programı ABD'ye yönelik yatırım yapmada temel bilgilendirici ve yönlendirici rehber olarak kabul edilmektedir. (<https://www.selectusa.gov>)

Bununla birlikte, Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin "100 Milyar Dolarlık Hedef Pazar Amerika" çalışması da, yatırım ve ihracatçı adaylarına, eyalet ve sektör bazında önemli bilgiler sunmaktadır. (www.tim.org.tr)

AÇIKHAVADA FARKIMIZ AÇIK!

3000 m² alana yayılan üretim tesisimiz, teknolojik altyapımız ve uzman kadromuzla
markanızı açık ara **öne çıkarıyoruz.**

Dijital Baskı Merkezi

Endüstriyel Reklam Çözümleri

Araç giydirme

Tabela / Totem Üretimi

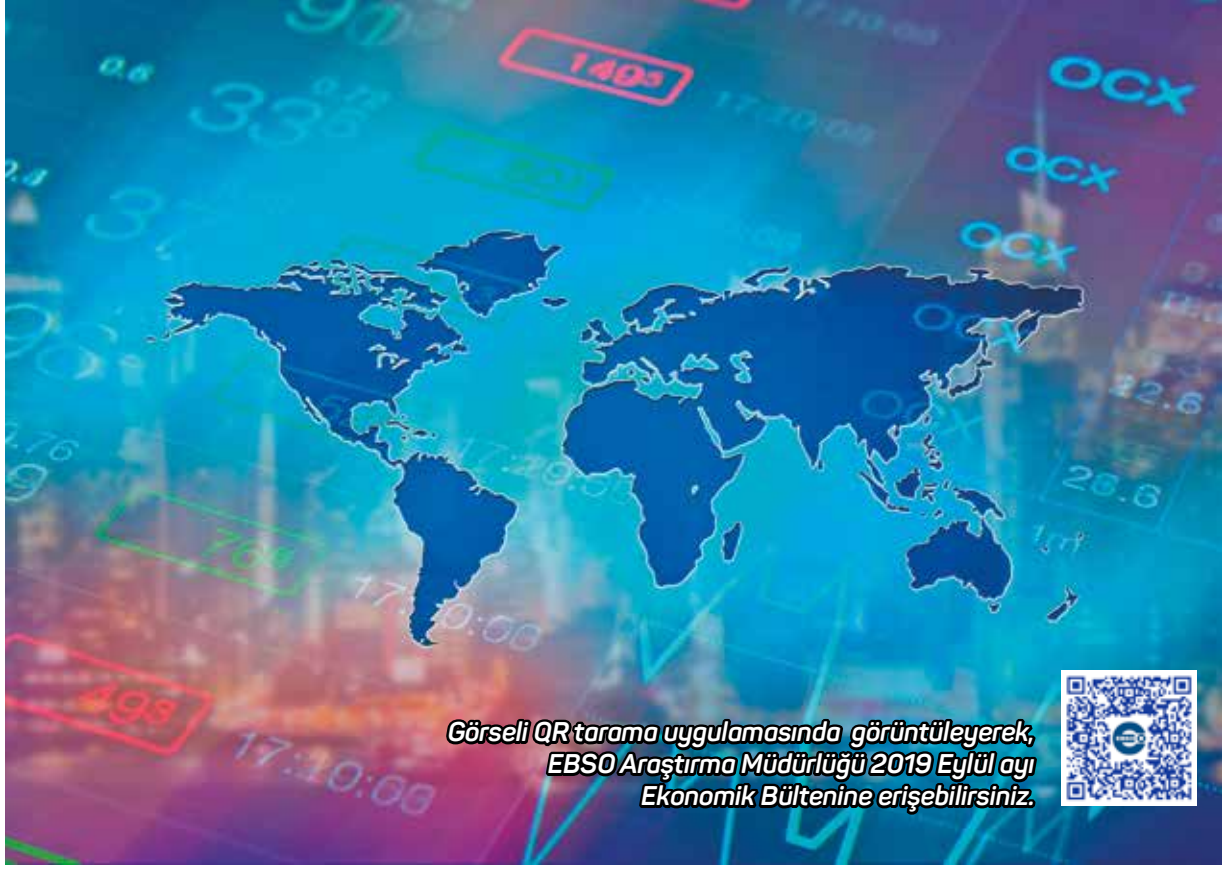
Çelik Konstrüksiyon

Dış Cephe Sistemleri

İAR

İZMİR AÇIKHAVA REKLAM

Görseli QR tarama uygulamasında görüntüleyerek, EBSO Araştırma Müdürlüğü 2019 Eylül ayı Ekonomik Bültenine erişebilirsiniz.

Ticaret savaşları küresel ekonomiyi etkiliyor

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), yayınladığı Ara Dönem Ekonomik Görünüm Raporu'nda küresel ekonomik büyüme tahminini 2019 yılı için yüzde 3.2'den yüzde 2.9'a, 2020 için ise yüzde 3.4'ten yüzde 3.0'a revize etti. Raporda özellikle G-20, Euro Bölgesi, Çin ve Hindistan'a ilişkin büyüme tahminlerinde aşağı yönlü revizyonlar yapılması dikkat çekti. Söz konusu aşağı yönlü revizyona genel olarak; ticaret savaşlarının yatırım ve güven ortamını zedelemesi, ABD, Çin ve Almanya gibi büyük ekonomilerdeki yavaşlamalar, küresel ölçekte artan politik

belirsizlikler ve Brexit'in öngörülenden daha derin bir etkiye sebep olması gerekçe gösterildi. Küresel bir resesyona önlem olarak, cari konjunktürde düşük faiz ortamının yarattığı fırsatların değerlendirilmesi ve geleceğe yönelik altyapı yatırımlarının artırılması gerektiği vurgulandı.

Benzer şekilde, Uluslararası Kredi Derecelendirme Kuruluşu Fitch Ratings de Ara Dönem Ekonomik Görünüm Raporu yayınlarken, uluslararası ticaretteki bozulmalarının küresel ekonomik görünümü bozduğunu belirtti. Euro Bölgesi, ABD ve Çin'e dair büyüme tahminlerini

aşağı yönlü revize eden Fitch Ratings, mevcut koşulların daha da olumsuz hale gelmesi durumunda, toparlanmanın uzun vadeye yayılabileceğini ifade etti.

Diğer taraftan, Ortadoğu kaynaklı politik belirsizlikler de küresel piyasaları olumsuz etkiliyor. Suudi Arabistan'ın milli petrol şirketi Saudi Aramco'ya yapılan silahlı saldırı nedeniyle petrol üretiminin geçici olarak durdurulması sonucu, petrol fiyatları yüzde 20 gibi rekor bir artış sergiledi. Suudi Arabistan'ın saldırıdan İran'ı sorumlu tutması ve giderek gerginleşen ABD-İran ilişkileri doğrultusunda savaş ihtimalinin dillendirilmesi, küresel

ekonomi için yeni bir risk faktörü olarak ön plana çıkıyor.

ABD

Amerikan Merkez Bankası (FED), Açık Piyasa Komitesi Eylül ayı toplantısında, faizleri 25 baz puan indirerek yüzde 1.75 - 2.00 aralığına düşürdü. Böylece FED, 11 yıl sonra art arda ikinci kez faiz indirimine gitmiş oldu. Beklentilere uygun olarak gerçekleşen faiz indirimi sonrası dolarda ciddi bir değişim gözlenmedi.

Enflasyonun yüzde 2'nin altında seyretmeye devam ettiğini belirten FED, istihdamın ve tüketici harcamalarının gücünü korumakla birlikte, yatırım ve ihracatın zayıfladığına dikkat çekti. Ekonomide zayıflama işaretlerinin güçlenmesi halinde, FED daha fazla faiz indirimine gidebileceği yönünde sinyal verdi.

EURO BÖLGESİ - AB

Avrupa Merkez Bankası (ECB), gerçekleştirdiği toplantıda mevduat faizlerini 10 baz puan indirimle rekor düşük seviye olarak değerlendirilen yüzde -0.5 oranına indirdi. Bununla birlikte, parasal genişleme programı aylık 20 milyar Euro'luk tahvil alımı şeklinde tekrar başlatıldı. Söz konusu programa, enflasyonun yüzde 2 hedefinin altına gelene kadar devam edileceği duyuruldu. Siyasi ve jeopolitik belirsizlikler, ticaret savaşları, talep yetersizliği ve deflasyonist ortam Euro Bölgesi ekonomisini olumsuz olarak etkileyen başlıca faktörler olarak ön plana çıkıyor.

Euro Bölgesi'nde enflasyon Ağustos ayında yıllık bazda yüzde 1 düzeyinde gerçekleşirken, ECB Başkanı Mario Draghi bölge ekonomisindeki kötü gidişata dair açıklamalarda bulundu. Draghi açıklamalarında, maliye politikaları olmadan sadece para politikasını kapsayan çözümlerin ekonomideki kötü gidişatı engellemeye

yetmeyeceğini vurguladı. Bu açıdan, ECB gelecek dönemde resesyon ihtimaline karşı ek politikalar uygulamaya koyabilir.

ALMANYA

Almanya'da öncü göstergelere göre imalat PMI, son 10 yılın en düşük seviyesi olan 41.4'e gerilerken, imalat ve hizmet sektörlerinin birlikte değerlendirildiği birleşik PMI da 50 puanın altına gerileyerek son 7 yılın en düşük değerini aldı. Ülke ekonomisine dair önemli göstergelerden olan PMI'nın bu kadar sert bir şekilde düşmesi, üçüncü çeyrek itibarıyla ortaya çıkacağı öngörülen resesyonun beklentilerden daha sarsıcı olabileceği yönünde endişelere sebep oluyor. Almanya'nın yaşadığı bölgesel ve ulusal sorunların yanında, Alman ürünlerine yönelik küresel talebin zayıflaması, ciddi bir sorun olarak dikkat çekiyor.

Anlaşmazlık Brexit'in ihtimalinin ve ticaret savaşlarının piyasaları olumsuz etkilemesi de, Almanya ekonomisini resesyona iten diğer etkenler olarak dikkat çekiyor. Almanya'nın İngiltere'ye ihracatı, bu yılın ikinci çeyreğinde 2018'in aynı dönemine göre yüzde 21 gibi önemli bir düşüş kaydetti. En dikkat çekici düşüş ise, ciddi bir sıkıntı içerisinden olan otomotiv sektöründe kaydedildi.

İNGİLTERE

İngiltere Merkez Bankası (BOE) gerçekleştirdiği komite toplantısında faiz oranını yüzde 0.75 düzeyinde sabit tuttu. Beklentilere uygun olarak gerçekleştirilen karara ek olarak, varlık alım programı da değiştirilmedi ve 435 milyar Sterlin düzeyinde bırakıldı. Brexit sorununun kesin olarak çözüme kavuşturuluncaya kadar, İngiltere ekonomisindeki ihtiyatlı tutuma devam edilmesi öngörüldü.

AB Komisyon Başkanı Jean-

Claude Juncker'in anlaşmazlık Brexit'i engellemek için elinden gelen her şeyi yapacağını ve 31 Ekim'e kadar anlaşmaya varılacağına inandığını açıklaması, Brexit'e yönelik sert öngörülerin biraz yumuşamasını sağladı. Açıklamadan sonra, son dönemlerde ciddi düşüşler kaydeden İngiliz Sterlin'i, son iki ayın en yüksek düzeyine tırmandı.

JAPONYA

Japonya'da alınan ilave tedbirlere rağmen enflasyon Ağustos'ta yıllık bazda yüzde 0.5 gibi rekor düşük bir artış kaydetti. Enflasyonun düşük kalmasındaki en önemli etken, enerji fiyatlarındaki düşüş oldu. Enflasyonun hedef oran olan yüzde 2'nin oldukça altında kalması, endişe yaratıyor.

Japonya Merkez Bankası (BOJ), küresel ekonomideki olumsuzlukların deflasyonist baskıyla mücadeleyi güçleştirebileceğini ifade ederek, ekonomi politikaları konusunda daha hassas davranılması gerektiğini belirtti. BOJ ayrıca, gerçekleştirdiği komite toplantısında faizi yüzde - 0.1 düzeyinde sabit tuttu ve parasal teşviğini değiştirmede. BOJ, gerçekleştirdiği açıklamalar doğrultusunda, yılın son çeyreğinde ekonomiyi canlı tutmak için ek hamleler uygulayabilir.

ÇİN

Dünya Bankası ve Çin Hükümeti ortak bir rapor yayınlayarak, Çin'de verimlilik büyümesinin global finansal krizden bu yana düşük kaldığını ve Çin'in ekonomisinde sürdürülebilir büyüme için verimliliği artırmaya ihtiyaç duyulduğunu belirtti. Çin'in toplam faktör verimlilik büyümesinin global finansal kriz öncesindeki 10 yılda yüzde 3,5 iken kriz sonrasındaki 10 yılda ise yüzde 1,6 düzeyinde kaldığı açıklanan raporda, verimliliği artırmak

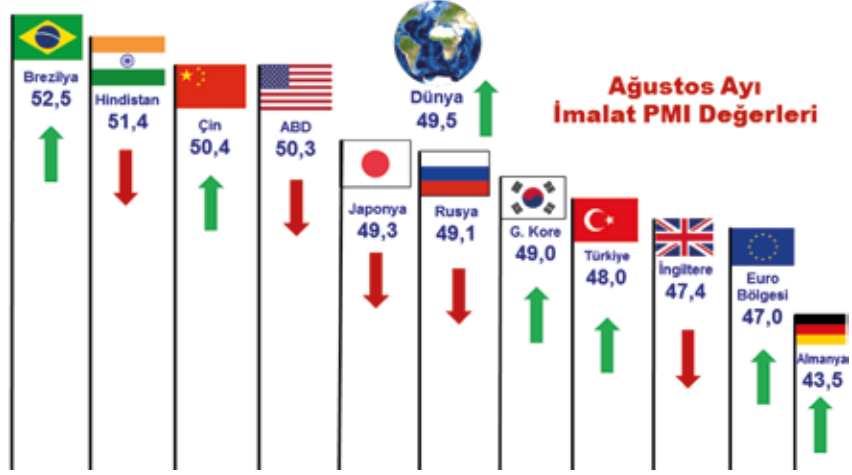
için; kaynakların etkin şekilde dağıtılması, gelişmiş teknolojilerin uygulamaya koyulmasının hızlandırılması ve fikri mülkiyet haklarının güçlendirilmesi şeklinde üç temel çözüm önerildi.

Uzun süredir ticaret savaşlarının olumsuz etkisiyle mücadele eden Çin, çözüm olarak yeni ve yaratıcı yöntemler geliştirmeye çalışıyor. Söz konusu gelişmeler kapsamında Çin Merkez Bankası (PBOC), yeni bir dijital parayı uygulamaya koymaya hazırlandığını açıkladı. Kasım ayında hayata geçirilmesi beklenen söz konusu yeni teknolojinin, Merkez Bankaları'nın piyasalara dijital para sürüp sürmemeleri tartışmaları hakkında da önemli bir dönüm noktası olacağı düşünülüyor.

GÜNEY KORE

Yeni bir ticaret savaşı olarak değerlendirilen Güney Kore ve Japonya arasındaki gerilim tırmanıyor. Güney Kore Japonya'ya, Japon şirketlerine dış ticarete kolaylıklar tanınmasını sağlayan güvenilir ticaret ortakları listesinden çıkardığını açıkladı. Söz konusu gelişme kapsamında bundan sonra Japonya güvenilir ticaret ortakları listesinde değil, ara kategorideki ülke olarak ayrı bir statüde değerlendirilecek. Güney Kore'nin Japonya'ya yönelik ihracatını daraltması beklenen uygulamaya, Japonya'nın karşı bir hamleyle karşılık vermesi, gerilimin daha da artmasına sebep olabilir.

Dünya Ticaret Örgütü, Güney Kore'de ihracatın 2019 ikinci çeyreğinde yıllık bazda yüzde 8.6 gibi ciddi bir daralma kaydettiğini açıklayarak, söz konusu daralmanın yıllık ekonomik görünümü daha da bozabileceğine işaret etti. İhracattaki daralmanın temel sebebi olarak ABD-Çin ticaret savaşı gösterilirken, Japonya gerginliği durumu daha da kötüleştirebilir.

HİNDİSTAN

Hindistan Maliye Bakanlığı, ekonomiyi canlandırmak için bir dizi tedbiri hayata geçirerek kurumlar vergisinde dikkat çekici bir indirim gitti. Bakanlık tarafından yapılan açıklamaya göre, yerli şirketler için kurumlar vergisi oranı yüzde 30'dan yüzde 22'ye indirilirken, yeni kurulacak yerli imalat şirketleri için de yüzde 15 olarak belirlendi. Böylece Hindistan, Asya'nın en düşük kurumlar vergisine sahip ülke statüsüne sahip olmak gibi önemli bir reform gerçekleştirdi.

Kurumlar Vergisi indirim kararının ardından Hint Rupisi ciddi bir şekilde artış kaydederken, hisse senetleri de on yılın en güçlü yükselişini kaydetti. Söz konusu artış, Hindistan ile birlikte Asya piyasalarının da canlanmasını sağladı.

BREZİLYA

Brezilya'da cari denge Ağustos ayında 4.3 milyar dolar açık verdi. Söz konusu veri itibarıyla cari açığın GSYİH içindeki oranı yüzde 1.8 düzeyinde gerçekleşerek son iki yılın en kötü performansını sergiledi. Ekonomideki olumsuzluk işaretleri artması doğrultusunda, ek teşvik mekanizmalarının gündeme alınması bekleniyor.

Küresel ölçekte düşük faiz oranları eğilimi yaygınlaşırken

Brezilya Merkez Bankası da, faiz oranlarını 50 baz puanlık indirimle, rekor düşük seviye olarak değerlendirilen yüzde 5.5'e indirdi. Bununla birlikte, faiz indirimleri doğrultusunda borçlanma maliyetleri düşse bile gelecek yıl enflasyon hedefinin tutturulamayacağını öngörüyor.

RUSYA

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, ekonomiyi dair değerlendirmelerde bulunarak, büyümenin tatmin edici seviyede olmadığını ve daha sürdürülebilir ve güçlü bir büyüme için ilave çözümler gerektiğini belirtti. Enflasyondaki olumlu seyre rağmen halkın reel gelirlerinin yavaş yükseldiğine işaret eden Putin, bu durumun endişe verici olduğunu belirtti. Söz konusu açıklamalar doğrultusunda, yılın son çeyreğinde ekonomiyi canlandıracak ek hamlelerin hayata geçirebileceği tahmin ediliyor.

Rusya-ABD gerginliğinde yeni bir gelişme olarak, Rusya Dışişleri Bakanlığı, ABD vatandaşlarının ülkeye girişlerinde daha geniş kısıtlamaların getirileceğini duyurdu. Rusya'nın aldığı söz konusu kararın ve ABD'nin vereceği potansiyel karşı hamlenin, sosyolojik olduğu kadar ekonomik sonuçlara da sebep olması bekleniyor.

EİB'de ihracatta Ağustos bereketi

Ege İhracatçı Birlikleri (EİB), Ağustos ayında 1 milyar 31 milyon 852 bin dolarlık ihracat gerçekleştirdi. EİB'nin 2018 yılı Ağustos ayındaki ihracatı ise; 993 milyon 863 bin dolar olmuştu. EİB, Ağustos ayında ihracatını yüzde 4 geliştirmeyi başardı.

Ocak – Ağustos döneminde 8 milyar 643 milyon dolar ihracata imza atan Ege İhracatçı Birlikleri, son 1 yıllık dönemde, 13 milyar 255 milyon dolarlık ihracatı kayda aldı.

EİB çatısı altındaki 12 ihracatçı birliğinden 6 tanesi, Ağustos ayında ihracatını arttırmayı başarırken, 6 tanesi 2018 yılı Ağustos ayı performansının gerisinde kaldı.

Artış rekortmeni 3 birlik

Ege Maden İhracatçıları Birliği, Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği ve Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Ağustos ayında yüzde 18'lik ihracat artış hızı ile ihracat artış rekortmenliğini paylaştılar.

Ağustos ayında EİB'nin kayda aldığı ihracatta sanayi ürünleri 630 milyon dolarlık payla temsil edilirken, tarım sektörleri 325 milyon dolarlık dövizi ülkemize kazandırdı. Madencilik sektörünün ihracatı ise; 77 milyon dolar olarak kayıtlara geçti.

Demir zirveyi geri aldı

Temmuz ayında zirvedeki yerini Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği'ne kaptıran Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği Ağustos ayında 127.7 milyon dolarlık

ihracat yaparak liderliği bir ay aranın ardından geri aldı.

Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği de 114.2 milyon dolarlık ihracatla zirvenin ortağı oldu. Ege Maden İhracatçıları Birliği 76.7 milyon dolarlık ihracatla üçüncü sırada yer alırken, ihracatını yüzde 18 arttırmayı başardı.

Yumurta ihracatında en büyük ihraç pazarı Irak'ta son dönemde sorunlar yaşayan Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği, yatay bir seyirle 74 milyon dolarlık ihracata imza attı.

İhracatını yüzde 18 arttıran Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği 67 milyon dolarlık ihracatı hanesine yazdırdı. Ege Tütün İhracatçıları Birliği'nin Ağustos ayı ihracat rakamı ise 50 milyon dolar oldu.

Yeni sezona hazırlanan Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği, Ağustos ayında Türkiye'ye 48 milyon dolar döviz kazandırdı. Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Ağustos ayını 44 milyon dolarlık ihracat ile geride bıraktı.

Ağustos ayında ihracatını yüzde 18 arttıran bir diğer birlik ise, Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği oldu. Birliğin ihracat rakamı 29.4 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği'nin Ağustos

ayındaki ihracatı 14.6 milyon dolar olurken, Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği 13 milyon dolar, Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği 11.2 milyon dolar ihracat yapma başarısını gösterdi.

İhracat Ana Planı ile hedeflere ulaşacağız

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, Ağustos ayında Kurban Bayramı tatiline rağmen 1 milyar 32 milyon dolar ihracat gerçekleştirmekten dolayı mutlu olduklarını, yılın kalan 4 aylık diliminde daha başarılı bir performans beklediklerini kaydetti.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan tarafından açıklanan İhracat Ana Planı'nda ABD, Brezilya, Çin, Etiyopya, Fas, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, Irak, İngiltere, Japonya, Kenya, Malezya, Meksika, Özbekistan, Rusya ve Şili'nin hedef pazarlar, otomotiv, kimya, makine, elektrik elektronik ve gıda sektörlerinin ise hedef sektörler olarak belirlendiğine işaret eden Eskinazi, "Ege İhracatçı Birlikleri olarak İhracat Ana Planı'na uyumlu yürüteceğimiz çalışmalarla 2023 yılında Türkiye'nin 226,6 milyar dolar ihracat hedefine ulaşmasına azami katkı yapmak istiyoruz. EİB olarak, 2019 yılını "Çin Yılı" ilan etmiştik ve Çin pazarı ile ilgili yoğun bir çalışma içerisindeyiz" diye konuştu.

Türkiye'nin Ağustos ihracatı 13.1 milyar dolar

Yüzde 1.7 artış göstererek 13.15 milyar dolar olan ihracata karşılık, ithalat ise 0.27 azalışla 15.5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti

Ağustos ayı dış ticaret verileri, ihracatta sınırlı da olsa artış trendinin sürdüğünü ortaya koydu. Genel ticaret sistemine göre 2019'un sekizinci ayında ihracat yüzde 1.7 artışla 13 milyar 150 milyon dolar olarak gerçekleşti. İthalat ise yüzde 0.27 azalışla 15 milyar 526 milyon dolar oldu. Dış ticaret açığı Ağustos'ta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 9.88 azalarak 2 milyar 376 milyon dolar olarak kayıtlara geçti. Yılın ilk 8 ayında ise kümülatif ihracat yüzde 2.9 artış göstererek 117.3 milyar dolara ulaşırken, son 12 aylık ihracat ise 180.1 milyar dolar ile Yeni Ekonomi Programı'nın 2019 hedefine yaklaştı.

Otomotiv lider, kimyevi maddeler onu izliyor

İhracatta Ağustos ayının lideri, yurtdışı satışlarını yüzde 8.4 artırarak 1.74 milyar dolara ulaşan otomotiv sektörü oldu. Yüzde 19 artışla 1.63 milyar

dolara ulaşan kimyevi maddeler sektörü ikinci, yüzde 1.2 artışla 1.4 milyar dolara ulaşan hazır giyim ve konfeksiyon sektörü üçüncü oldu.

İhracatını en çok artıran sektörler ise yüzde 46.5 artışla 175 milyon dolara ulaşan savunma ve havacılık, yüzde 30.2 artışla 6 milyon dolara ulaşan süs bitkileri ve yüzde 29.5 artışla 286 milyon dolara ulaşan çimento cam seramik toprak ürünleri oldu.

132 ülkeye ihracatımız arttı

Ağustos ayında ihracatçılar, ülkemizin bayrağını 223 ülke ve bölgede dalgalandırmayı başardı. Bu ülkelerin 132'sine ihracat artarken 108 ülkede ise artış yüzde 10'un, tam 56 ülkede ise yüzde 50'nin üzerinde gerçekleşti. En çok ihracat gerçekleştirilen ilk 3 ülke ise 1 milyar 123 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar dolar ile İngiltere ve 633 milyon dolar ile Irak oldu. İlk 10 ülkenin ihracattaki payı yüzde 49.2 olurken, ilk 20 ülkede bu pay yüzde 65.7

olarak gerçekleşti. En büyük pazarımız olan Avrupa Birliği'nin ihracatımızdaki payı ağustosta yüzde 48.2 oldu.

174 ülkeye TL ile ihracat

Ay boyunca 174 ülkeye ihracatta Türk Lirası kullanıldı. Toplam rakam, bir önceki yılın Ağustos ayına göre yüzde 8 artarak 3.7 milyar TL oldu. Ağustos ayında 13.2 milyar dolarlık ihracat rakamına 344 bin beyanname ile ulaştı. En çok beyanname açılan günler yine Cuma günleri olurken, 91 firma 11-14 Ağustos günlerini kapsayan 4 günlük Kurban Bayramı tatili süresince dahi 65 milyon dolarlık 227 beyanname açarak ihracata devam etti.

Sekiz aylık parite

kayı 3.1 milyar dolar Miktar bazında ihracatta ise Ağustos'ta yüzde 17.8 artışla 11.8 milyon tona, yılın ilk 8 ayında 95.6 milyon tona ulaşıldı. Son olarak, Ağustos ayında Euro dolar paritesinin etkisi negatif yönlü 190.4 milyon dolar olurken, yılın ilk sekiz ayında pariteden kaynaklanan negatif etki 3.1 milyar dolar oldu.

36 bin ihracatçı firma

Ağustos ayında 1219 firma ihracat ailesine katıldı. Firma özelinde bakıldığında, Ağustos'ta 35 bin 989 firma ihracat gerçekleştirdi. Bu firmaların 1215'i, geçmiş yıllarda ihracat yapmakla birlikte bu yıl ilk ihracatını ağustosta gerçekleştirdi. Ağustos ayında ihracata başlayan firmaların önemli bir bölümü ilk beyannamelerini Almanya, Irak ve Azerbaycan'a açarken, 40 firma ABD'ye, 29 firma ise Rusya pazarına açılarak ihracata başlama başarısı gösterdi.

Pekcan: Tatiller ihracat performansını etkiledi

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Haziran ve Ağustos'ta uzun bayram tatilleri nedeniyle ihracat rakamlarının etkilendiğini, ancak buna rağmen 8 aylık rakamın Cumhuriyet rekoru olduğunu söyledi. Pekcan şöyle konuştu:

"Ağustos'ta uzun süren Kurban Bayramı tatili ve Zafer Bayramı'nın en çok ihracat yaptığımız cuma gününe denk gelmesi nedeniyle daha mütevazı bir artış oldu. Haziranda 9 gün tatil vardı

21 günde ihracatımız yüzde 20 artmasına rağmen haziranda eksi 14'ü gördük. Dolayısıyla iki bayram ayı dışında ihracatımızın performansı dünyadaki tüm olumsuz gelişmelere rağmen yüzde 5.8. Ancak Haziran ve Ağustos ayları olumsuz etkiliyor."

Gülle: Hedefi aşarız

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Gülle, yılın kalan dört aylık döneminde mevsim etkilerinin azalmasıyla birlikte her ay bir önceki yılın aynı ayına göre en az 500 milyon dolar artış yakalayacaklarını, bu şekilde hedefinin rahatlıkla aşılabileceğini söyledi.

Gülle, "2019 yılı küresel ekonomi politikte, değişen pazar dengelerini tecrübe ediyoruz. Buna rağmen ihracatçılarımızın dinamizmleri ile ihracatımız, ekonomimizi sırtlamaya devam ediyor.

TÜİK'in açıklamış olduğu, 2019 yılı ikinci çeyrek büyüme rakamlarımızda da 7.4 puan olarak gerçekleşen net ihracatın katkısı, bunu bir kez daha öne çıkarmıştır" dedi.

Sanayi üretimi yıllıkta azaldı, aylıkta arttı

Sanayi üretimi Temmuz'da geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1.2 azalırken, Haziran ayındaki sert daralmanın ardından iyileşme eğilimi göstererek yüzde 4.3 arttı.

Ekonominin öncü göstergelerinden sanayi üretimi, Temmuz'da takvim etkisinden arındırılmış olarak bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1.2 azaldı. Temmuz'da Haziran'daki sert daralmanın ardından iyileşme eğilimi görüldü. Sanayi üretimi endeksi mevcut eğilimini korursa 2018'de sert düşüşün orta noktası olan Ağustos ve Eylül aylarına kıyaslanmaya başladığı dönemde baz etkisiyle yıllık oranda da pozitif geçebilir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Temmuz ayına ilişkin sanayi üretim endeksi sonuçlarını açıkladı. Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Temmuz ayında önceki yıla kıyasla 1.2 düşerek, yıllık bazda gerilemesini devam ettirse de bir önceki aya göre değişimin ölçüldüğü takvim ve mevsim etkisinden arındırılmış endekste yükselişini sürdürdü. Bu kapsamdaki Temmuz ayı sanayi üretim endeksi Haziran ayına göre yüzde 4.3 oldu.

Arındırılmamış sanayi üretim endeksi Temmuz'da geçen yılın aynı

Sanayi Üretim Endeksi 2015=100

Yıl	ARINDIRILMAMIŞ		TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ	
	2018	2019	2018	2019
Ocak	109,2	101,1	106,2	98,3
Şubat	105,3	100,1	104,5	99,2
Mart	120,7	115,2	117,7	115,4
Nisan	114,9	113,6	115,5	111,1
Mayıs	121,1	121,1	117,5	116,0
Haziran	107,2	97,1	114,2	110,0
Temmuz	120,9	120,3	118,5	117,0
Ağustos	100,8		113,6	
Eylül	114,8		115,7	
Ekim	119,8		115,6	
Kasım	116,2		113,2	
Aralık	117,2		117,6	

ayına göre yüzde 0.7 düşüş gösterdi. Bu dönemde 120.3 olarak hesaplanan endeks, geçen yıl Temmuz'da 121.2 seviyesinde bulunuyordu.

Yıllık dönem

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, Temmuz'da madencilikte yüzde 7.8 artış oldu. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 2.4, imalat sanayi endeksi ise yüzde 1.3 azaldı.

Aylık değerler

Yine Temmuz 2019'da takvim ve mevsim etkisinden arındırılmış endekste, bir önceki aya göre sanayi üretiminde yüzde 4.3 artış, sanayinin alt sektörleri olan madencilik ve

taşocaklığı sektöründe yüzde 3.2, imalat sanayiinde yüzde 4.7 yükseliş oldu. Bu kapsamda elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründe üretimde yüzde 0.5 düşüş gözlemlendi.

Ana sanayi grupları açısından bakıldığında, aramalı üretiminde yıllık bazda yüzde 5.3 düşüş gözlenirken, aylık bazda yüzde 4.1 artış oldu. Otomotiv, beyaz eşya gibi 2019'da kısmi daralma gösteren sektörlerin ağırlıkta olduğu dayanıklı tüketim malı üretimi Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 7, bir önceki aya göre ise yüzde 10.4 oranında düştü.

Pozitif geçebilir

Sanayi üretiminde Aralık

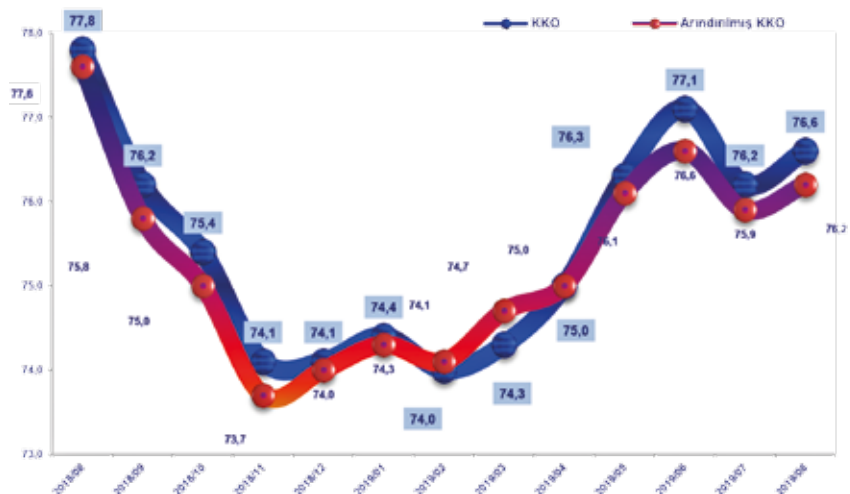
2017'den başlayan gerileme dönemi değişebilir. Sanayi üretimi, takvim etkisinden arındırılmış endekste Temmuz 2019'da 117 seviyesine geldi. Bir önceki yılın aynı ayında değer 118.5 düzeyindeydi. Mevcut eğilim devam ederse veya üretim miktarında herhangi bir değişiklik olmasa hatta kısmen gerileme olsa da 2019 Ağustos ayında endeksin 2018 Ağustos ayının üzerinde gerçekleşmesi söz konusu olacak. 2018 Ağustos ayında da endeks gerilemişti. Arındırılmamış endekste de aynı durum gerçekleşecek. Böylece Eylül 2018'de takvim etkisinden arındırılmış endekste negatife düşen yıllık değişim oranı 11 aylık dönem sonrası pozitif geçmiş olacak.

Kapasite kullanım oranı, Ağustos ayında bir önceki aya göre 0.4 puan artış gösterdi.

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), Ağustos ayında bir önceki aya göre 0.4 puan artarak yüzde 76.6 seviyesinde gerçekleşti.

Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre 0.3 puan artarak yüzde 76.2'e çıktı.

İşsizlik oranı yüzde 13

Her dört gençten biri işsiz

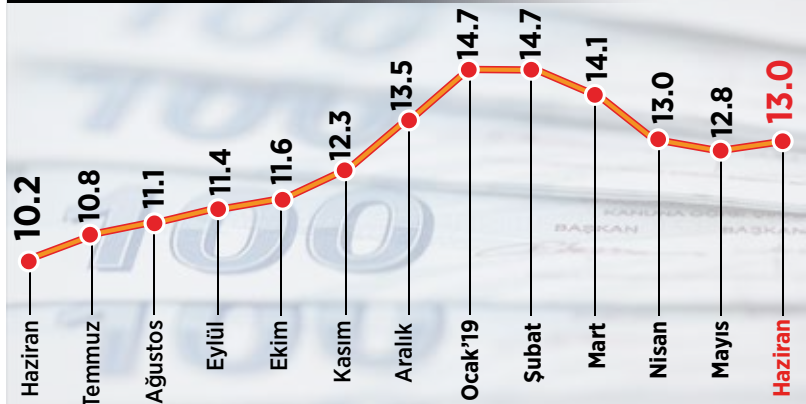

Türkiye'de işsizlik oranı Haziran ayında işsizlik oranı 2.8 puanlık artışla yüzde 13 olarak gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre 938 bin kişi artan işsiz sayısı toplamda 4 milyon 253 bin kişiye ulaştı.

Özellikle inşaat sektöründe 493 bin kişi işsiz kaldı. Ataması yapılan 179 bin öğretmen ve turizmde sezonluk oluşan 105 bin kişilik istihdam da işsizliği azaltmaya yetmedi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Haziran ayında, tarım dışı işsizlik oranı 3.2 puanlık artış ile yüzde 15.3 olarak tahmin edildi. 15 ile 24 yaş arasını

AYLARA GÖRE İŞSİZLİK ORANI (%)

kapsayan genç nüfustaki işsizlik ise 5.4 oranında artış gösterdi ve yüzde 24.8'e ulaştı.

**İstihdam oranı
yüzde 46.4**

İstihdam edilenlerin sayısı
2019 yılı Haziran döneminde, bir

önceki yılın aynı dönemine göre 802 bin kişi azalarak 28 milyon 512 bin kişi, istihdam oranı ise 2 puanlık azalış ile yüzde 46.4 oldu.

Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 232 bin, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 569 bin kişi azaldı. İstihdam edilenlerin yüzde 18.9'u tarım, yüzde 19.7'si sanayi, yüzde 5.7'si inşaat, yüzde 55.7'si ise hizmet sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0.3 puan, inşaat sektörünün payı 1.5 puan azalırken, sanayi sektörünün payı 0.1 puan, hizmet sektörünün payı 1.7 puan arttı.

İşgücüne katılma oranı yüzde 53.3

İşgücü 2019 yılı Haziran döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 137 bin kişi artarak 32 milyon 766 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0.5 puanlık azalış ile yüzde 53.3 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 1 puanlık azalış ile yüzde 72.4, kadınlarda ise 0.1 puanlık artış ile yüzde 34.7 olarak gerçekleşti.

Haziran 2019 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1.2 puan artarak yüzde 35.2 oldu. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,8 puan artarak yüzde 23.2 oldu.

Arındırılmış rakamlar

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam oranı yüzde 45.6, işsizlik oranı yüzde 13.9 oldu

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam bir önceki döneme göre 100 bin kişi artarak 27 milyon 983 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı 0.1 puan artarak

TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ (HAZİRAN, BİN KİŞİ)

	2018	2019
İşgücü	32.629	32.766
İstihdam	29.314	28.512
-Tarım	5.624	5.392
-Tarım dışı	23.690	23.121
İşsiz	3.315	4.253
İşgücü dışı	27.997	28.660
İşgücüne katılım (%)	53.8	53.3
İstihdam oranı (%)	48.4	46.4
İşsizlik oranı (%)	10.2	13.0
Tarım dışı işsizlik (%)	12.1	15.3

yüzde 45.6 oldu.

Mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 11 bin kişi artarak 4 milyon 532 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı 0.1 puan azalarak yüzde 13.9 oldu.

HANGİ SEKTÖRDE İSTİHDAM NASIL DEĞİŞTİ (BİN KİŞİ)

-232	Tarım
-36	Madencilik
-75	İmalat
-8	Enerji
	İnşaat
-210	Ticaret
-40	Ulaştırma
	Turizm
105	Bilgi-iletişim
8	Finans
41	Gayrimenkul
-21	Ar-Ge
-34	İdari ve destek
-56	Kamu yönetimi
75	Eğitim
179	Sağlık
-13	Kültür
7	Diğer hizmet
3	

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

Mayıs 2018-2019	Toplam	
	2018	2019
15 yaş ve daha yukarı yaşta kiler		
Nüfus (Bin kişi)	60.571	61.342
İşgücü (Bin kişi)	32.274	32.426
İstihdam (Bin kişi)	29.138	28.269
Tarım	5.480	5.173
Tarım dışı	23.658	23.096
İşsiz (Bin kişi)	3.136	4.157
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.297	28.916
İşgücüne katılma oranı (%)	53.3	52.9
İstihdam oranı (%)	48.1	46.1
İşsizlik oranı (%)	9.7	12.8
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11.6	15.0
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	58.6	58.3
İstihdam oranı (%)	52.7	50.7
İşsizlik oranı (%)	9.9	13.1
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11.6	15.1
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	17.8	23.3
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	21.9	24.0

Kaynak: TÜİK *Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

Mayıs 2019	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.162	2.860	1.478	10.677	19.177
Kadın	1.384	2.313	70	5.325	9.092
Toplam	5.546	5.173	1.548	16.002	28.269

Kaynak: TÜİK

Cari denge Temmuz'da 1.16 milyar dolar fazla verdi

Türkiye'nin cari işlemler fazlası Temmuz ayında 1 milyar 158 milyon dolar düzeyinde gerçekleşirken, 12 aylık cari işlemler hesabı 4 milyar 445 milyon dolar fazla verdi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Temmuz 2019 dönemine ilişkin ödemeler dengesi verileri açıklandı. Geçen yılın Temmuz ayında 2 milyar 178 milyon dolar açık veren cari işlemler hesabı, 2019'un aynı ayında 1 milyar 158 milyon dolar fazla verdi. Bu rakam aynı zamanda 2019 yılının en yüksek cari fazlası oldu.

Söz konusu gelişmede, ödemeler dengesi tablosundaki

(Milyon Dolar)	Temmuz		Ocak-Temmuz		12 Aylık Kümülatif 2019
	2018	2019	2018	2019	
CARİ İŞLEMLER HESABI	-2.178	1.158	-33.160	-1.695	4.445
SERMAYE HESABI	9	7	40	20	42
FİNANS HESABI	1.582	1.768	-19.813	1.317	13.195
Doğrudan Yatırımlar (net)	-723	-657	-3.931	-3.737	-9.160
Portföy Yatırımlar (net)	304	-97	425	-1.640	1.050
Diğer Yatırımlar (net)	-423	-634	-10.972	2.728	22.381
Rezerv Varlıklar (net)	2.424	3.156	-5.335	3.966	-1.076
Net Hata ve Noksan	3.751	603	13.307	2.992	8.708

Kaynak: TCMB

dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı ayına göre 2 milyar 421 milyon dolar azalması ve hizmetler dengesi kaynaklı girişlerin 959 milyon dolar artarak 4 milyar 277 milyon dolara yükselmesi etkili oldu.

Altın ve enerji hariç cari işlemler fazlası ise, bir önceki yılın Temmuz ayına göre 2 milyar 430 milyon ABD doları artarak 4 milyar 585 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan

net gelirler, bir önceki yılın aynı ayına göre 637 milyon dolar tutarında artarak 3 milyar 297 milyon dolara yükseldi.

Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar, bir önceki yılın aynı ayına göre 145 milyon dolar artarak 665 milyon dolar oldu.

İkincil Gelir Dengesi kalemi kaynaklı girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 73 milyon dolar artarak 138 milyon dolara ulaştı.

Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, önceki yılın aynı ayına göre 66 milyon dolar azalarak 657 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Portföy yatırımları 97 milyon dolar net giriş kaydetti. Alt kalemler itibariyle yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 88 milyon dolar, devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 391 milyon dolarlık net alış yaptığı görüldü. Yurt içi yerleşiklerin yurt dışındaki tahvil ihracıyla ilgili olarak bankalar 1 milyon 410 milyon dolar net geri ödeme, genel hükümet 2 milyar 250 milyon dolarlık yeni tahvil ihracı gerçekleştirdi. Diğer yatırımlarda 634 milyon dolarlık net giriş kaydedildi.

Diğer yatırımlar altında yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 1 milyar 704 milyon dolar, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatları 1 milyar 619 milyon dolarlık net artış kaydetti. Yurt dışından sağlanan kredilerle ilgili olarak bankalar 417 milyon dolar, genel hükümet 102 milyon dolar ve diğer sektörler 43 milyon dolar net geri ödeme yaptı.

Resmi rezervler Temmuz'da 3.16 milyar dolar arttı.

Net hata noksan, 603 milyon dolar fazla verdi. Resmi rezervler 3.16 milyar dolar arttı.

Öte yandan, Haziran ayı cari açık verisi 548 milyondan 523 milyon dolara revize edildi.

17.5 yılın zirvesi

Türkiye'nin 12 aylık cari fazlası, Temmuz'da 4 milyar 445 milyon dolarla 17.5 yılın en yüksek seviyesine çıktı.

Ekonominin yüksek büyüme performansı gösterdiği 2010 ve 2011 yıllarında cari işlemler hesabı da tarihi zirveleri görmüştü. Ekim 2011'de 76,1 milyar dolarla tarihin en yüksek seviyesine ulaşan yıllıklandırılmış cari işlemler açığı, hem alınan tedbirler hem de büyümenin tarihi ortalamalara yaklaşmasıyla düşüşe geçti.

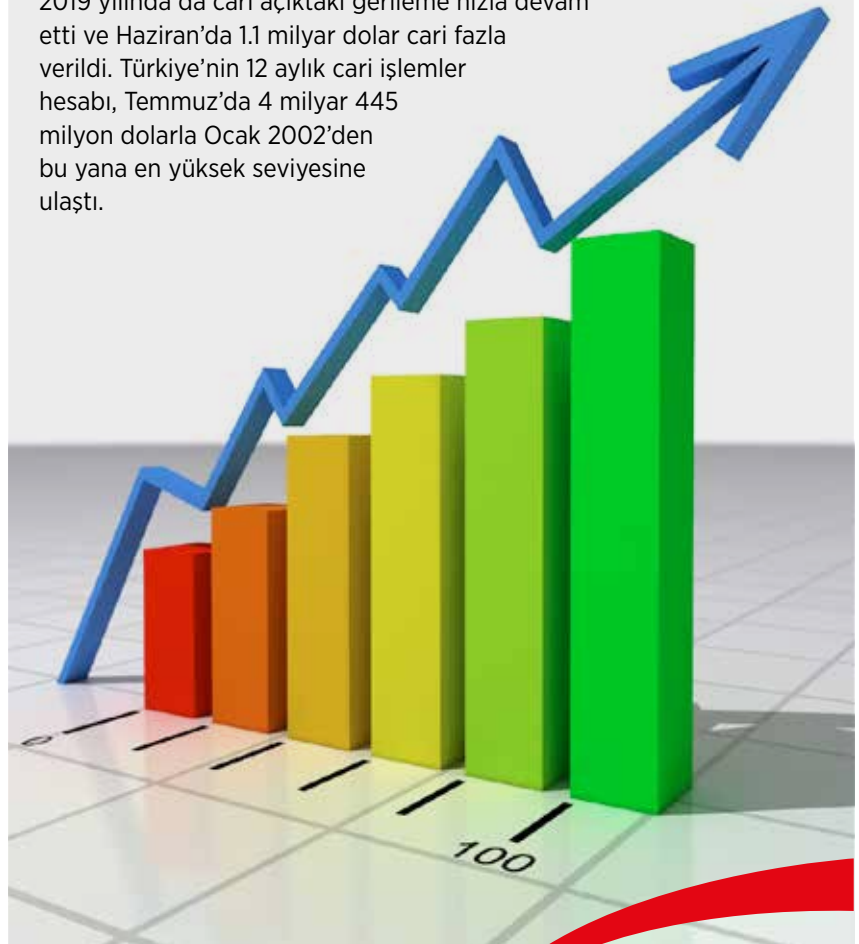
Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından geçen yıl Eylül ayında kamuoyuna açıklanan Yeni Ekonomi Programı (YEP) sonrasında başlayan ekonomideki yeniden dengelenme süreci ödemeler dengesi tarafında etkisini gösterdi. Hem hükümetin hem de ekonomi yönetiminin sorunlar karşısında hızlı ve etkin kararları ödemeler dengesi tarafında meyvelerini verdi.

Geçen yılın Mayıs ayında 57,9 dolar seviyesinde gerçekleşen yıllıklandırılmış cari işlemler açığı, o tarihten bu yana her ay kademeli düşüşünü sürdürerek 2018 yıl sonunda 27 milyar dolara indi.

2019 yılında da cari açıktaki gerileme hızla devam etti ve Haziran'da 1.1 milyar dolar cari fazla

verildi. Türkiye'nin 12 aylık cari işlemler hesabı, Temmuz'da 4 milyar 445

milyon dolarla Ocak 2002'den bu yana en yüksek seviyesine ulaştı.

Ağustos'ta enflasyon düşüş trendinde

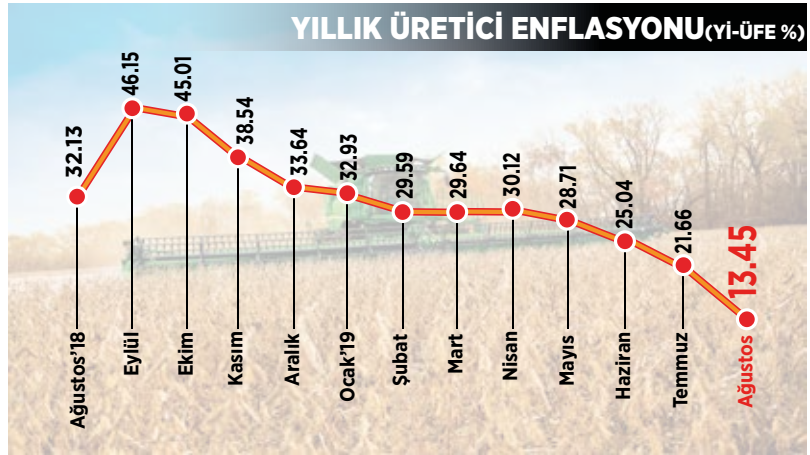
Ağustos ayında enflasyon doğalgaz ve sigara zamlarıyla artarken otomobildeki kampanyalar, akaryakıt indirimi ile taze sebze ve meyvelerdeki ucuzlukla dengelendi. Eylül enflasyonunun baz etkisiyle gerilemesi olasılığı yükseldi.

Ağustos ayında tüketici fiyatları enflasyonu aylık bazda 0.86 artarken, baz etkisi nedeniyle yıllık TÜFE yüzde 16.65'ten yüzde 15.01'e geriledi. Bu rakam aynı zamanda son 15 ayın en düşük verisi oldu. Çekirdek enflasyon ise yıllık bazda yüzde 16.2'den yüzde 13.6 seviyesine düştü. Ağustos ayında TÜFE'nin, sigara ve doğalgaz başta olmak üzere zamların etkisiyle aylık yüzde 1.3 artış göstermesi, yıllık enflasyonun yüzde 15.5'e gerilemesi bekleniyordu.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Ağustos ayına ilişkin enflasyon gerçekleşmelerini açıkladı. Tüketici Fiyatları Endeksi'nde (TÜFE) (2003=100) 2019 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre yüzde 0.86, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 7.35, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 15.01 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 19.62 artış gerçekleşti.

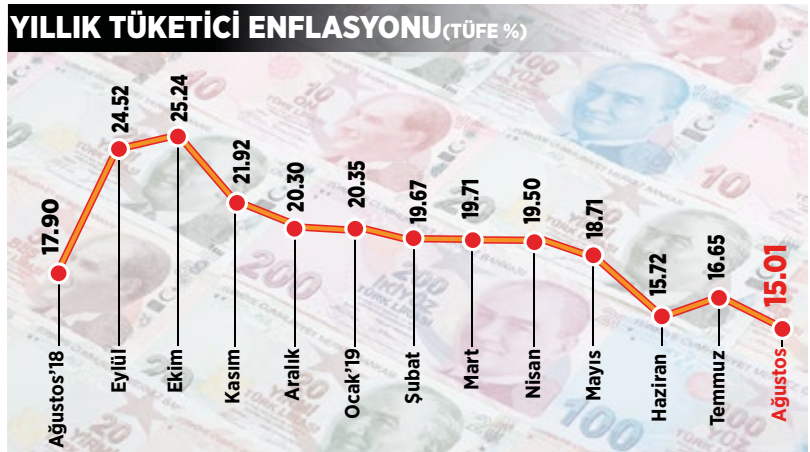
Ağustos 2019'da endekste kapsanan 418 maddeden; 43 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 243 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 132 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş görüldü.

Enflasyondaki artış,

Ağustos'ta sigaraya yapılan yüzde 20 ve doğalgaza gelen yüzde 14.64'lük zamlardan kaynaklandı. Yükselişi sınırlayan etken ise giyimdeki indirim sezonunun sürmesi ve akaryakıt fiyatlarındaki indirimler oldu.

TÜİK verilerine göre taze sebze ve meyve ile işlenmemiş gıdadaki fiyat düşüşleri gıda grubunda aylık enflasyonun yüzde 0.77 düşmesini sağladı. Bu düşüş, manşet enflasyonu da 0.18 puan aşağı çekti. Çay, tuz ve

bazı bakliyatlardaki fiyat artışları, işlenmiş gıdada aylık enflasyonu yüzde 0.61 artırdı. Giyim grubundaki enflasyon, yaz indiriminin son ayında yüzde 1.10 düşüş gösterdi.

Ağustos rakamları

Ana harcama grupları itibarıyla 2019 yılı Ağustos ayında endekste yer alan gruplardan aylık en yüksek artış, sigaraya yapılan yüzde 20 zam nedeniyle yüzde 19.11 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda oldu. Manşet enflasyon da bundan 0.90 puan olumsuz etkilendi. Eğitimde yüzde 4.26, konutta doğalgaz zamları nedeniyle yüzde 2.04, çeşitli mal ve hizmetlerde yüzde 0.89 ve lokanta ve otellerde yüzde 0.75 artış kaydedildi.

Aylık en fazla düşüş gösteren grup ise yüzde 1.94 ile ulaştırma oldu. Giyim ve ayakkabıda yüzde 1.10 ve gıda ve alkolsüz içeceklerde yüzde 0.77 düşüş oluştu.

Yıllık değerler

TÜFE’de yıllık en fazla artış yüzde 41.42 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre çeşitli mal ve hizmetler yüzde 20.98, ev eşyası yüzde 20.13, lokanta ve

oteller yüzde 18.52 ve eğitim yüzde 17.59 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama grupları oldu.

Özel kapsamlı TÜFE göstergesi (B) aylık yüzde 0.16 arttı

İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE’de 2019 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre yüzde 0.16, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 6.89, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 15.05 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 18.87 artış gerçekleşti.

Üretici enflasyonu aylık yüzde 0.59 düştü

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2019 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre yüzde 0.59 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 6.39, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 13.45 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 30.51 artış gösterdi.

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocakçılığı sektöründe yüzde 0.71 artış, imalat sanayi sektöründe yüzde 1.01 düşüş, elektrik, gaz üretimi ve dağıtım sektöründe yüzde 4.33 artış, su

temini sektöründe yüzde 1.35 artış olarak gerçekleşti.

Aylık en fazla düşüş kok ve rafine petrol ürünlerinde

Bir önceki aya göre en fazla düşüş; yüzde 7.74 ile kok ve rafine petrol ürünleri, yüzde 1.94 ile kimyasallar ve kimyasal ürünler, yüzde 1.94 ile ana metaller olarak gerçekleşti. Buna karşılık tütün ürünleri yüzde 38.27, elektrik, gaz üretimi ve dağıtım yüzde 4.33, metal cevherleri yüzde 2.50 ile bir önceki aya göre endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu. Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2019 yılı Ağustos ayında aylık en fazla düşüş yüzde 0.89 ile ara malında gerçekleşti.

Albayrak: Aşağı yönlü trend sürüyor

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, “Ağustos ayında TÜFE, ÜFE ve çekirdek enflasyonda önemli düşüş kaydettik. Üretici fiyat endeksindeki düşüş, enflasyonda aşağı yönlü trendi devam ettiriyor. Enflasyonla mücadele ve sağlıklı büyüme öncelikli politikalarımız ile tüm alanlarda yıl sonu hedeflerimizi yakalayacağız” dedi.

HANGİ GRUP NASIL ETKİLENDİ

	Aylık artış (%)	Etkisi (puan)
Gıda ve içecekler	-0.77	-0.18
İçki ve sigara	19.11	0.90
Giyim ve ayakkabı	-1.10	-0.07
Konut	2.04	0.29
Ev eşyası	0.16	0.01
Sağlık	0.48	0.01
Ulaştırma	-1.94	-0.34
Haberleşme	0.00	0.00
Eğlence ve kültür	0.52	0.02
Eğitim	4.26	0.10
Lokanta ve oteller	0.75	0.06
Çeşitli mal ve hiz.	0.89	0.05

Bütçe, Ağustos'ta 576.3 milyon lira fazla verdi

Hazine ve Maliye Bakanlığı merkezi yönetim bütçe dengesi, Ağustos ayında 576.3 milyon TL fazla verdi. Bütçe açığı Ocak-Ağustos döneminde ise 68.1 milyar lira oldu.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre, Ağustos ayında 576.3 milyon TL fazla veren bütçe Ocak-Ağustos döneminde ise 68.1 milyar TL açık verdi. Ağustos ayında 11.44 milyar TL olarak açıklanan faiz dışı fazla ocak ağustos döneminde 1.2 milyar lira oldu.

Vergi dışı gelirler kaleminde yer alan 25.8 milyar lira dikkat çekti. Bu veri, Merkez Bankası'ndan ikinci aktarımın da yapıldığı tahminlerini beraberinde getirdi. Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) gelirleri ise uzun bir aradan sonra Ağustos'ta yüzde 15.8 oranında arttı. Bu artışta sigara, alkollü içecek ve akaryakıt ürünlerinden alınan vergiler etkili oldu.

Gelir yüzde 34, gider yüzde 23 arttı

2019 yılı Ağustos ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 34.1 oranında artarak 94.3 milyar TL olarak açıklandı. Bütçe giderleri ise yüzde 23.2 oranında artarak 93.7 milyar TL olarak gerçekleşti. Ocak-ağustos dönemi olarak ele alındığında ise bütçe gelirleri yüzde 21.6 artışla 590.7 milyar TL, bütçe giderleri ise yüzde 22.8 artarak 658.8 milyar TL olarak kayıtlara geçti

Vergi gelirleri yüzde 9.3 yükseldi

2019 yılı Ağustos ayında vergi

Milyon TL	Ocak-Ağustos		Değişim Oranı (%)
	2018	2019	
Bütçe Giderleri	536.498	658.812	22,8
Faiz Hariç Giderler	486.295	589.483	21,2
Faiz Giderleri	50.203	69.329	38,1
Bütçe Gelirleri	485.736	590.706	21,6
Vergi Gelirleri	410.115	432.685	5,5
Bütçe Dengesi	-50.763	-68.106	-34,2
Faiz Dışı Denge	-559	1.223	-318,6

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

gelirleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 9.3 oranında artarak 66.6 milyar TL olarak gerçekleşirken faiz hariç bütçe giderleri ise yüzde 22.1 oranında artarak 82.8 milyar TL oldu. 2019 yılının ilk 8 ayında toplam vergi gelirleri ise yüzde 5.5 oranında arttı ve 432.7 milyar TL oldu.

Personel giderleri yüzde 26 attı

Personel giderleri, Ocak-Ağustos döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 26 artarak 167 milyar 351 milyon lira oldu. Sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 29.3 artışla 28 milyar 594 milyon lira olarak gerçekleşti. Mal ve hizmet alım giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 10.5 yükselerek 45 milyar 691 milyon lirayı buldu.

Bu dönemde cari transferler geçen yılın aynı dönemine göre

yüzde 25.3 yükselişle 273 milyar 707 milyon lira olarak belirlendi. Sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderleri için 140 milyar 942 milyon liralık transfer yapıldı. Bu rakam, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 33.6 artışı ifade ediyor. Aynı dönemde sosyal güvenlik primi işveren hissesinin 5 puanlık kısmının Hazine tarafından ödenmesi amacıyla yapılan transfer tutarı 14 milyar 339 milyon lira oldu.

Ocak-Ağustos döneminde cari transferler içinde yer alan tarımsal destekleme ödemeleri 13 milyar 368 milyon lira, mahalli idare payları 47 milyar 811 milyon lira olarak belirlendi.

Söz konusu dönemde 46 milyar 892 milyon lira sermaye gideri oluşurken, 10 milyar 642 milyon lira sermaye transferi yapıldı. Borç verme giderlerinin 16 milyar 605 milyon lira olarak gerçekleştiği Ocak-Ağustos döneminde, faiz giderleri de yüzde 38.1 artarak 69 milyar 329 milyon liraya yükseldi.

İZMİR'İN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
NÜFUS-GÖÇ									
Nüfus (Bin)	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	4.279	4.320	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4.8	4.8	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	4.1	10.1	13.8	12.7	13.4	13.1	13.2	9.5	-
TR Nüfus Artış Hızı (%)	13.5	12.0	13.7	13.3	13.4	13.5	12.4	14.7	-
Net Göç Hızı (%)	2.26	2.46	3.45	5.6	5.0	5.6	5.8	3.0	-
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	55	58	59	59	61	59	62	59	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	1.611	1.663	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	30.7	31.6	31.8	31.7	32.0	33.0	31.1	32.4	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	422	432	490	466	470	513	524	540	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	29.9	30.3	32.4	31.0	28.3	30.7	32.5	32.5	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	243	247	276	243	262	254	263	265	-
İşsizlik Oranı (%)	14.7	14.8	15.4	13.9	15.0	14.0	14.0	13.8	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16.2	15.9	17.0	15.0	16.1	15.2	15.1	14.6	-
ENFLASYON (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/8
TUFE (yıllık)	10.15	6.03	7.94	8.54	9.83	8.93	13.1	20.4	16.2
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/7
İhracat	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	9.256	10.238	5.768
İthalat	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	9.849	9.118	4.449
Diş Ticaret Dengesi	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-593	1.120	1.318
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	4.875	5.092	-
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	6.0	5.7	6.1	6.1	5.8	5.9	5.9	6.1	5.8
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/IV	2019/II
Kapasite Kullanım Oranı	70	63	60	55	64	63	67	61	59
PROTESTOLU SENETLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/7
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	45.646	46.690	30.984
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	3.4	3.6	4.0	4.3	4.4	4.7	4.9	5.0	5.4
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	245	367	463	510	571	775	740	985	706
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/7
Belge Adedi	188	209	215	186	208	230	431	326	136
Yatırım (Milyon TL)	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	7.569	13.120	2.665
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4.55	15.66	1.76	6.5	3.1	1.9	4.3	8.3	4.0
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3.2	2.8	2.2	5.2	4.9	1.9	10.0	5.9	4.5
ENERJİ TÜKETİMİ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/7
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	4.508	4.336	2.635
MALİ / FINANS	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/8
Bütçe Gelir/Gider	4.05	4.34	4.36	4.20	4.28	4.2	4.5	4.6	4.4
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10.86	11.77	11.14	10.54	11.1	11.4	11.8	12.0	12.6
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	102.5	110.2	123.9	122.2	120.6	111.5	121.4	110.5	107.5
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5.8	5.7	5.5	5.2	5.6	5.7	5.7	5.8	5.8
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	6.1	5.9	6.0	5.2	5.2	4.9	5.2	5.0	5.0
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	1.67	1.59	2.29	2.62	2.63	2.30	2.9	1.9	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/8
Kurulan Şirket Sayısı	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	4.627	4.977	3.070
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6.1	5.7	6.0	5.9	6.0	6.2	6.3	5.8	5.9
Kapanan Şirket Sayısı	943	1.094	1.095	991	740	644	832	799	464
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7.2	7.7	7.0	7.1	6.1	5.8	6.2	6.4	6.1
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/11	2019/1
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.568	2.646	-
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	5.7	5.5	5.3	5.1	4.8	4.6	4.4	4.0	-
MARKA-PATENT SAYISI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/8
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	5.398	5.460	4.468
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6.0	6.2	6.0	6.0	6.2	7.1	6.9	6.7	6.3
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	31	42	59	55	86	96	77	135	216
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3.7	4.1	4.7	4.2	5.0	5.4	3.9	4.8	5.8
TURİZM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/7
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	762	946	657
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4.4	4.4	4.2	3.6	3.3	2.5	2.4	2.4	2.7
TARIMSAL ÜRETİM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	7.508	7.598	8.103	-
Bitkisel Üretimin TR İçindeki Payı (%)	4.1	4.7	3.9	5.1	5.0	6.4	5.7	5.1	-
İŞ KAZALARI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/8
İş Kazasında Ölenlerin TR İçindeki Payı (%)	7.5	5.6	6.0	2.6	5.1	3.7	4.7	3.4	4.1
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/7
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6.3	6.2	6.1	6.1	6.0	6.0	6.0	6.1	6.1

*Çeyreklik açıklanmakta olup, III. çeyrek verileridir. **Aylık bazda olanlar tescil değil, başvuru verileridir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, TOBB, TPMK, T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, ISO

TÜRKİYE'NİN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2014	2015	2016	2017	2018	2019/İ
BÜYÜME						
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	2.044.466	2.338.647	2.608.526	3.106.537	3.700.989	914.699
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	-	861.467	862.744	851.046	784.087	170.364
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	5.2	6.1	3.2	7.4	2.6	-2.6
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	6.1	5.9	3.8	9.1	1.1	-4.7
İŞGÜCU VE İSTİHDAM	2014	2015	2016	2017	2018	May.19
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	25.933	26.621	27.205	28.189	28.738	28.269
İstihdam Oranı (%)	45.5	46.0	46.3	47.1	47.4	46.1
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.853	3.057	3.330	3.454	3.537	4.157
İşsizlik Oranı (%)	9.9	10.3	10.9	10.9	11.0	12.8
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12.0	12.4	13.0	13.0	12.9	15.0
ENFLASYON (%)	2014	2015	2016	2017	2018	Tem.19
Yİ-ÜFE (yıllık)	6.36	5.71	9.94	15.47	33.64	21.66
YD-ÜFE (yıllık)	2.63	10.9	17.73	19.75	33.45	16.32
TÜFE (yıllık)	8.17	8.81	8.53	11.92	20.30	16.65
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Haz.19
İhracat	157.610	143.889	142.544	157.020	168.023	83.715
İthalat	242.177	207.234	198.617	233.800	223.039	98.566
Dış Ticaret Dengesi	-84.567	-63.395	-56.073	-76.780	-55.016	-14.849
Cari İşlemler Dengesi	-43.597	-32.118	-32.615	-47.100	-27.813	-3.259
TEŞVİKLI YATIRIMLAR	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Haz. 19
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	69.292	100.870	183.650	164.698	164.698	58.386
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	3.756	4.409	5.040	7.392	5.895	2.302
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Haz.19
Kurulan Şirket Sayıları	126.635	114.691	106.447	118.021	121.460	52.006
Kapanan Şirket Sayıları	39.051	32.762	31.928	32.706	32.569	16.197
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR	2015	2016	2017	2018	Haz.19	Oca.-Haz.19
Şirket Sayısı (Adet)	5.556	5.568	6.374	9.336	33	1.677
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	12.077	7.534	7.437	6.534	697	3.085
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2014	2015	2016	2017	2018	May.19
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-179.2	-189.7	-205.8	-212.1	-201.4	-180.3
BORÇLANMA (Milyar \$)	2014	2015	2016	2017	2018	2019/İ
Dış Borç Stoku	405.3	399.7	408.7	454.3	444.9	453.4
Kamu	121.3	116.6	123.3	136.4	140.6	148.3
Özel	281.6	281.7	284.6	317.2	298.4	299.2
KREDİLER (Milyar \$)	2015	2016	2017	2018	2019/İ	2019/İİ
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	215.8	218.1	239.7	225.5	221.3	214.1
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış	2014	2015	2016	2017	2018	Haz. 19
Toplam Sanayi	5.7	5.8	3.4	8.9	1.8	-3.9
İmalat Sanayi	6.3	6.2	3.4	9.0	1.5	-4.6
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2014	2015	2016	2017	2018	Tem.19
Kapasite Kullanım Oranı	75.0	76.8	77.4	78.5	76.8	76.2
GÜVEN ENDEKSLERİ	2014	2015	2016	2017	2018	Tem.19
Reel Kesim Güven Endeksi	104.6	103.5	105.2	104.9	101.4	98.3
Tüketici Güven Endeksi	72.5	66.7	69.3	68.6	67.0	56.5
Ekonomi Güven Endeksi	100.8	98.4	96.8	100.2	91.7	80.7
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2014	2015	2016	2017	2018	Haz.19
Sanayi Ciro Endeksi (Yıllık Ortalama Takv. Etk. Arındırılmış)	90.0	100.0	109.0	141.1	184.2	205.7
Elektrik Enerjisi	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-May.19
Elektrik Enerjisi Üretimi (Bin) (Mwh)	251.962	261.783	292.575	272.564	295.668	119.162
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Bin) (Mwh)	257.220	265.724	212.329	225.714	233.610	92.251
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Haz.19
Bütçe Dengesi	-23.370	-23.525	-29.258	-47.373	-72.615	-78.583
PROTESTOLU SENET	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Haz.19
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.004	1.000	1.017	940	938	497
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	8.221	10.081	12.288	12.686	18.737	10.453
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Haz.19
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	674	776	778	435	589	321
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	240	232	239	134	132	60
BORSA VE DÖVİZ	2014	2015	2016	2017	2018	Tem.19
BIST 100 Endeksi	76.306	79.901	77.587	100.439	101.782	102.082
Dolar/TL	2.19	2.72	3.02	3.65	4.81	5.67

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

teknofset

Bizim işimiz matbaacılık
ama asıl işimiz
gelişim ve inovasyon.

**Çünkü biliyoruz ki,
yeni yönlerle giden
eski yol yoktur.**

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
teknofset@gmail.com
www.teknofset.com

Türkiye'nin en büyük mutfağı

100 bin kişilik üretim kapasitesi... 1000 kişilik uzman kadro... 300'e yakın dağıtım noktası...
Bortar Group yenilikçi vizyonu, dinamik yapısı, insana ve teknolojiye yaptığı yatırımlarla
her geçen gün gelişmeye ve büyümeye devam ederek
'Dünya'nın en büyük mutfağı' olmaya aday!

